

O b s a h :

Úvod

Události doma a v cizině

Městský národní výbor

Školství

Zdravotnictví a hygiena

Doprava a bezpečnost

Divadlo

Knihovna a museum

Hudba

Kino / Minulost kolínské kinematografie /

Oslavy

Návštěvy

Statistika

Zásobování

Průmysl

Zemědělství

Sport / Minulost kolínského hokeje a TJ Jiskra /

Různé

Výstřižky o Kolíně z časopisu Středočeského kraje „Svoboda“

R o k 1 9 7 2 .

Rekapitulace minulého roku 1971 znamená připomenout zkušenosti získané při plnění náročných úkolů tohoto roku. Byl to rok 50. výročí založení KSČ, ale také rok velké přeměny. XIV. sjezd, který vytyčil nové úkoly, byl počátkem programu, jenž se stal směrnicí práce pro letošní rok 1972.

Druhou důležitou událostí minul. roku byly volby do zastupitelských sborů. Většina nově zvolených poslanců přichází přímo z pracovišť. Účast našich občanů tvoří základ jejich podílu na správě města a okresu.

Letošní rok musel být tedy vyplněn uskutečňováním programu, jenž byl dán na XIV. sjezdu KSČ. Doba, v níž žijeme je příliš náročná a závazky jsou veliké. Jak ale ukazuje výsledek letošního roku má naše společnost dosti sil se s těmito požadavky vyrovnat.

3

Dva nejdůležitější obory naší ekonomiky, průmysl a zemědělství se do konce letošního roku nejen vyrovnaly, ale překročily své závazky, takže jejich závěrečné konference vyzněly velmi optimisticky. V průmyslu patří okres Kolín a zvláště závody města Kolína k velmi důležitým exportním složkám našeho hospodářství, jak ukazuje statistická část naší kroniky. Zemědělství Kolínska prodělalo v posledních dvaceti letech překotný vývoj nejen v mechanisaci, ale i v chemickém podílu na tvorbě potravin.

Celým tím vývojem se mění nejen struktura venkova, ale i samotného města Kolína. Růst obyvatel je značný přesto, že po r. 1945 mnoho lidí odcházelo do pohraničí, u města vyrůstají nová moderní sídliště, průmyslové závody zavádějí novou výrobu a nové výrobní. Že Kolín roste je patrné i z toho, že nová škola na sídlišti, která byla postavena po válce, už zdaleka nestačí a je nutno stavět novou. Vzrostl počet bytů, aut, ledniček a televizorů, ale vzrostla i výše vkladů ve spořitelně, vzrostl celkový životní standart. Ale s tím vzrostly i nároky lidí, které může výroba splnit jen při zvýšené pracovní výkonnosti.

Jsou i stíny. Průmysl znečišťuje řeku a ovzduší, počtem aut se zvyšuje nehodovost, novými investicemi se zmenšuje zemědělská půda, to jsou všecko úkoly, jejichž řešení bude programem příštích let.

Letošní rok byl úspěšný i na poli kulturním. X. Kmočův Kolín, dvojí hudební cyklus předem vyprodaný, filmový festival pracujících, zájezdy kolínských hudebních těles do ciziny, vydání publikace Kolín ve fotografii a j.

Bohatost a rozložitost života v Kolíně nelze podrobně zachytit po všech stránkách, vždyť jenom kolínský průmysl je tak obsáhlý, že by sám vyžadoval kronikáře. Tady je třeba, aby si závody samy vedly kroniky, které by jednou historikovi mohly něco říci o rychlém vývoji této doby.

Události r. 1972 doma a
v cizině

L e d e n

1. Novoroční projev presidenta republiky.
Prohlášení vlády ČSSR k válce ve Vietnamu.
Zástupci pracujících u dr. G. Husáka
Zemřel známý franc. zpěvák Maurice Chevalier
2. Slavnostní nástup v závodech do nového roku
4. Ukončení výstavy „Kosmos míru“ v Praze
5. Čs. vládní delegace odcestovala do Hanoje
Slabé zemětřesení v Bratislavě
9. Náměstek rady ministrů SSSR Bajbakov v Praze
Počátek mistrovství Evropy v krasobruslení ve Švédsku
10. Ve sportovních dvojicích krasobruslařů ve Švédsku zvítězili
Rodionová a Ulanov z SSSR.
13. Aktiv zemědělské mládeže ve Slovanském domě v Praze
Vojenský převrat v Ghaně
Nepela po čtvrté mistrem Evropy před Četvēruchinem
17. Představitelé sovětských odborů v Praze
Příchod nových mrazů a sněhových srážek na horách. V Čechách -20
18. Otevření nově instalované Leninovy síně v Praze
19. Představitelé Federálního shromáždění v Bratislavě
Olympionici složili slavnostní slib pro Sapporo
Silné ochlazení a nové sněhové srážky
20. Zasedání výkonného výboru RVHP
Výprava sportovců odletěla do Sappora na olymp. zimní hry
23. Sníh na celém území Čech
24. Nejvyšší představitelé socialistických zemí v Praze
25. Zahájení politického výboru členských států Varšavské smlouvy
ČSSR uznala Lidovou republiku Bangladéš
26. Zemřel nár. umělec František Smolík, člen Národního divadla
Odjezd delegací socialistických zemí
27. Setkání delegace KSSS s vládními představiteli ČSSR
Řešení populačního problému u nás
Bilance prvního roku pětiletky
28. Vydání dokumentu z porady Varšavské smlouvy
30. Interview s presid. L. Svobodou ke svolání celoevrop. konfer.
31. Boj železničářů se sněhem. Škody na lesních porostech

Ú n o r

1. Pohřeb nár. umělce Františka Smolíka
3. Zimní olympijské hry v Sapporu zahájeny
ČSSR-Japonsko v hokeji na XI. olymp. hrách 8:2
6. Závěje sněhu na Vysočině, na Šumavě jarní počasí
Vítězství ČSSR nad Polakem v hokeji v Sapporu 14:1
Školení poslanců Federálního shromáždění

7. Transitní plynovod pokračuje přes sněhovou kalamitu
Rakušanka Schubová mistryní Evropy v krasobruslení
SSSR-Švédsko v hokeji v Sapporu 3:3
Československo poraženo v hokeji od USA 5:1
8. Československo porazilo Finy v hokeji v Sapporu 7:1
9. Jednání čs. ministrů s jemenskými zástupci
Celonárodní kulturní aktiv v Praze
Padesát let od vynálezu metody polarografie našeho nositele
Nobelovy ceny prof. Heyrovského
12. Nepela vítězem v krasobruslení v Sapporo
SSSR porazilo ČSSR v Sapporo v hokeji 5:2
Protesty proti uvěznění A. Davisové v USA
V hokeji v Sapporo jsme získali bronzovou medaili
16. Prohlášení vlády k rozvoji socialistické soutěže
Vojenský převrat v Ecuadoru
Nový zákonný kodex o zemědělském družstevnictví
17. Plénum ÚV KSČ jednalo o hospodářském programu
18. Projev dr. G. Husáka na zasedání ÚV KSČ o efektivnosti hospodářství
21. Americký prezident Nixon v Pekingu
22. Luna 20 přistála na Měsíci
23. Oslava Dne sovětské armády v Praze
24. Velká manifestace v Praze ku dni Vítězného února
25. Vyšetřená letecké katastrofy u České Kamenice
27. Mistrovství světa v cyklokrosu v Praze vyhrál kolínský Fišera
28. Nová dohoda mezi ČSSR a SSSR o kulturní a vědecké spolupráci
29. Rumunská parlamentní delegace v Bratislavě

B ř e z e n

- Delegace pionýrů u presidenta
3. Dr G. Husák v Banské Bystrici
  4. Zraněná jugoslávská letuška Vesna odjela do Jugoslávie
Odjezd rumunské delegace nár. shromáždění RSR
Sonda Pioneer vypuštěna v USA k Jupiteru
  5. Sjezd SSM svolán na září
  6. Delegace žen u předsedy čes. vlády při příležitosti MDŽ
Zástupci Prahy v Milovicích
  7. Delegace žen u presidenta republiky
  8. Oslavy MDŽ v celé republice
Nepela po povinných cvicích v krasobruslení v čele soutěže
  9. XXIX. valné shromáždění Čs. akademie věd
  10. Ondrej Nepela opět mistrem světa v krasobruslení
  12. Bulharská stranická a vládní delegace v ČSSR.
J. Plachý halovým mistrem Evropy v běhu na 800 m
Studený arktický vzduch nad Evropou. Větrné bouře a sněhy

- 8
13. Uvítání bulharské delegace v Praze
  14. Setkání pražských pracujících s bulharskou delegací
  15. Bulharská delegace na Slovensku
  16. Výročí smlouvy mezi NDR a ČSSR
  17. Odjezd bulharské delegace
  19. Na horách jarní počasí. Návaly v horských hotelech
  20. V SSSR zahájen sjezd odborů projevem L. Brežněva
Úspěšná bilance nár. hospodářství za první dva měsíce
  21. Ministr zahraničí Polska S. Olszowski v Praze
Jmenování nových vysokoškolských profesorů
Kremnická mincovna razí nové dvoukoruny
  23. Slavnostní shromáždění v Mostě k 40. výročí mostecké stávky
  26. Sobotní směny Národní fronty v celém státě
  27. Slavnostní shromáždění ke Dni učitelů v Praze
Sovětský svaz vypustil k Venuši automatickou stanici Veněra 8
  28. Konference vlády ČSR a národních výborů
Projev dr. L. Štrougala ku Dni učitelů
Všenárodní kampaň za evropskou bezpečnost
Vodní dílo „Želivka“ před dokončením
  29. Nové sněhové srážky na horách
Novým předsedou Čs. olymp. výboru Ant. Himl
  30. Prohlášení zahran. výborů obou sněmoven o plnění smlouvy s SSSR
  31. Prohlášení České národní rady o rozvoji školství
Smrt naší krasobruslačky Hany Maškové po autonehodě ve Francii

D u b e n

Velké množství turistů na velikonoce v zápačeském kraji

3. Deštivé počasí na poč. dubna
4. Čs. hospodářská delegace v Moskvě
Pokračování procesu proti A. Davisové v Kalifornii
5. Akademik Oparin přednášel v Praze
Zahájení rozhovorů ČSSR-NDR v Berlíně
7. Slavnostní zahájení hokejového mistrovství Evropy v Praze za účasti presidenta a vlády
9. V prvním zápase o mistrovství světa v hokeji jsme porazili Švédy 4:1
Stále pokračovaná války ve Vietnamu.
Ze šesti evropských království jsou na trůně ženy: V. Británie, Dánsko, Holandsko.
10. Podepsání konvence v Moskvě o výrobě bakteriologických zbraní
Problém kriminality se stává společenskou otázkou.
V druhém zápase v hokeji jsme porazili NSR 8:1
11. V Praze Festival sovětské literatury a umění
Olym. vítěz O. Nepela u předsedy vlády
Veliká účast všech sportovců na pohřbu Hany Maškové , čs. krasobruslačky a mnohonásobné reprezentantky.

12. Souhlas našich universit s Deklarací míru a bezpečnosti v Evropě.
Velké zemětřesení v Iránu
Zápas s SSSR v hokeji na mistrovství Evropa 3:3
13. Usnesení ÚV KSČ k dalšímu rozvoji zemědělství a potravinářství
16. Apollo 16 na cestě k Měsíci
Zemřel nestor českých herců Rudolf Deyl
V Československu pozorováno slabé zemětřesení. Střed v Alpách.
V hokeji se Švýcarskem 12:2
17. V Praze na Žižkově zahájena monumentální stavba spojů
Zemřela česká herečka Marie Burešová
Ve druhém hokejovém utkání jsme porazili Švédy 2:0
18. Gener. tajemník KSČ navštívil Středočeský kraj
Utkání s NSR v hokeji 8:1
19. Delegace Federálního shrom. ČSSR v Sovětském svazu
První zkušební dodávka vody z Želivky do Prahy
20. ČSSR poráží ve druhém hokej. utkání SSR 3:2 a stává se mistrem
21. Udělení Leninových cen
Apollo 16 přistálo na Měsíci
Zahájení stavby velkého obchodního domu Kotva v Praze
23. Čs. hokejisté přijati prezidentem republiky na Hradě
Vydáváná doplňujících známek do čs. cestovních pasů
V posledním hokejovém zápase porážíme Finsko 8:2
24. Sjezd českých novinářů v Praze
Pohřeb herce Rudolfa Deyla
Apollo 16 veze 111 kg horniny z Měsíce
25. Jarní zasedání České národní rady
26. Projev předsedy vlády na sjezdu zemědělských družstev
V utkání ve fotbalu s Lucemburskem jsme zvítězili 6:0
27. Projev s. Husáka na sjezdu zemědělců
Úspěšný návrat Apolla 16 z Měsíce
V kopané jsme porazili Švédy 1:0
28. Udělení stát. vyznamenání nejlepším pracovníkům, kolektivům a městům.
30. Setkání státních představitelů s předními pracovníky na Hradě

K v ě t e n

1. Velká májová manifestace v Praze s projevem s. dr. Husáka
Prezident republiky na brněnském veletrhu spotřeb. zboží
5. Rozkaz presidenta republiky k 27. výročí osvobození
9. Manifestace družby mezi ČSSR a SSSR v Milovicích
V tenise o Davisův pohár jsme porazili Belgi 3:2
Zahájení cyklistického Závodu míru
11. Prohlášení vlády ČSSR k válce ve Vietnamu
Zahájení sjezdu českých odborářů v Praze
12. Zahájení Pražského jara za účasti vládních představitelů.
Fotbalisté ČSSR porazili ve Švédsku Švédy 2:0
15. Delegace lidové armády NDR v Praze
Protestní aktiv žen v Praze proti válce ve Vietnamu
16. Ministr zahraničí ČSSR v Bulharsku
Předseda vlády ČSSR v Berlíně
Podle odhadu je naděje na velkou úrodu

17. Zahájení sjezdu čs. novinářů v Praze
ČSSR:Řecko ve fotbale 2:0
18. Projev s. dr. Husáka na sjezdu novinářů
19. Mítink představitelů armád ČSSR a NDR
21. Velké lijáky v posledních dnech. Řada ničivých povodní
Vítězem Závodu míru se stal letos Vl. Moravec
22. Delegace Národní fronty Polska v Praze
President USA Nixon v Moskvě
Silně deštivé počasí sklonku května
23. Pokračování rozhovorů Brežněv-Nixon v Moskvě
Zákony o ratifikaci smluv mezi NSR a SSSR podepsány
Zemřel básník Kamil Bednář
ČSSR porazilo Švédy v tenise o Davis Cup 3:1
24. Zavedení nového jízdního řádu
25. Zahájení provozu na vodním díle Želivce
Delegace Lidového shromáždění Bulharska v Praze
Tisková beseda v Lidicích
27. Podepsání široké spolupráce ČSSR-Polsko
28. Nixonův projev v Moskvě
29. Slovensko uvítalo bulharskou delegaci
Skončení sovětsko-amerických jednání
30. Společné sovětsko-americké komuniké

Č e r v e n

1. Ustavující sjezd Svazu českých spisovatelů
President Nixon přiletěl do Varšavy
Naše delegace do Bruselu ke svolání celoevropské konference
Návrat presidenta republiky z dovolené v SSSR
2. Bulharská delegace u presidenta republiky
3. Angela Davisová v americkém procesu osvobozena
Konec Pražského jara
Vzpomínková slavnost v Lidicích
Podepsání protokolu čtyř států o Západním Berlíně
5. Návštěva presidenta Jugoslávie v Moskvě
Konference ministrů školství socialistických zemí
Objev insulínu slaví 50 let trvání
6. Delegace Kuby s Fidelem Castrem v čele návštěvou ve Varšavě
9. Sjezd Čs. strany lidové v Praze
11. Únos čs. letadla a smrt našeho pilota
12. Zahájení VIII. všeodborového sjezdu v Praze
13. Rada bezpečnosti jedná o únosu čs. letadla
15. Zakončení všeodborového sjezdu
Oslavy 90. výročí narození Jiřího Dimitrova
Zahájení sjezdu Sovět.čs. přátelství
NSR odmítla vydat únoscce čs. letadla

18. Indira Gándhiová v Československu
Úmrtí národní umělkyně Leopoldy Dostalové
Vítězství ČSSR v Davis cupu nad NSR 3:2
19. Indira Gándhiová čestným doktorem Karlovy university
Protestní akce našich letců proti únosu čs. letadla
21. Příjezd Fidéla Castra do Prahy
22. Kubánská návštěva na Slovensku
25. Fidel Castro na mírové slavnosti v Houštce
27. Velmi dobré vyhlídky na letošní úrodu
28. Slavnostní zahájení schůze výborů Národní fronty
29. Celostátní setkání pionýrů
30. Představitelé vlády na besedě s absolventy škol

Č e r v e n e c

2. Návštěva indické parlamentní delegace v Československu
Fidel Castro návštěvou v SSSR
Skončení letošního Filmového festivalu pracujících
5. Gener. tajemník OSN ve Varšavě
6. Oslavy Dne stavbařů
Setkání čs. vlády s indickou delegací
10. Setkání dr. G. Husáka a Jánoše Kádára v Bratislavě
Vítězem Wimbledonu Američan Smith, který porazil Nastaseho
11. Zasedání RVHP v Moskvě
Kuba novým členem RVHP
Počátek žní na Žitném ostrově
Zahájení libereckých trhů
V Rejkjavíku na Islandě zahájen šachový zápas o mistrovství světa mezi Američanem Fisherem a sovět. represent. Spasským
12. Komuniké ze zasedání RVHP
13. Mimořádně velké sklizňové výnosy na polích
16. Návštěva čs. vládní delegace v Syrské arab. republice
17. Gener. tajemník OSN v Moskvě
Nepříznivé počasí zdržuje průběh žní
20. Mezinárodní filmový festival zahájen v Karlových Varech
Po trvalých deštích nastala vedra v celé Evropě
23. Žně na Moravě v plném proudu
Veněra 8 přistála na Vemuši
Časté bouřky narušují žně
V Davisově poháru jsme podlehli Španělsku 4:1
26. Vláda jednala o zabezpečení žní
V Praze veliká průtrž mračen spojená s uraganem
28. Zapálení olympijského ohně v Athénách
Nepřízeň počasí sleduje letošní žně

S r p e n

1. Rozhovory představitelů socialist. zemí na Krymu
Tryskové sovět. letadlo Tu-154 v Praze-Ruzyni
Vyhlášení vítězů karlovarského filmového festivalu
2. Žně na Moravě narušuje nepřízeň počasí
Příprava společného letu Šojuzu a Apolla
4. Slovensko splnilo plán nákupu obilí
Jednání ss. Břežněva a Husáka v Moskvě
6. Projednání krymských usnesení v v politickém byru ÚV KSSS
Zahájení 42. Jiráskova Hronova
7. Zlepšené počasí urychluje žně
8. Gen. tajem. G. Husák mezi zemědělci na Mělnicku
Veliká návštěva turistů v Praze
10. Letošní žně si žádají velké úsilí
Počasí se zlepšilo a plovárny oživily
11. Komuniké předsednictva ÚV KSC ke krymským jednáním
13. Rumunská delegace v ČSSR
15. Předseda polské vlády v ČSSR
Státní plán nákupu obilí v ČSSR splněn
16. Setkání P. Jaroszewicze a dr Husáka
17. Komuniké z čl.-polských jednání v Praze
18. Počátek chmelové sklizně
19. Všechny kraje splnily plán nákupu obilí.
20. Delegace Maďarské lidové republiky v Praze
Čs. olympionici složili slavnostně svůj slib
Počasí ohrožuje konec žní neustálými dešti
Zemřel Drahomír Kolder
Do Mnichova přijíždějí první sportovci na Olympijské hry
21. Delegace maďarského parlamentu v Praze
22. Na Moravě zasedají povodňové komise. Hladiny řek stoupají
Poslední z hudebnického rodu Bendů zemřel v Berlíně
24. Maďarská delegace na Slovensku
25. K zahájení škol. roku vyšší platy učitelů
27. Oslavy 28 výročí Slov. národ. povstání v Bratislavě
Zahájení Olympijských her v Mnichově
28. První trasa pražského metra proražena
30. Dvě nové rozhlasové stanice, Vltava a Děvín zahájí vysílání
31. Eva Šuranová získala na Olympiádě první bronzovou medaili

Z á ř í

3. Slavnostní dožínky v celém státě.
Zahájení nového školního roku
Daněk na Olympiádě první v hodů diskem

- 4. Milena Duchková získala na Olympiádě stříbrnou medaili
Čs. parlamentní delegace odcestovala do Mongolska a Koreje
Teroristická akce na olympijských hrách v Mnichově. Hry na jeden den přerušeny
- 6. Čs, vládní delegace odletěla do Chile
Na olympijském stadionu tryzna za mrtvé sportovce
- 7. Mezinárodní strojírenský veletrh v Brně zahájen
- 8. Zahájení I. sjezdu Socialist. svazu mládeže
- 10. V. Mácha dobyt na Olympiádě v Mnichově druhou zlatou medaili
- 11. Manifestace v Bratislavě před cvičením armád Varšavské smlouvy
Národní dožínky v Hradci Králové
Závěrečný ceremoniál na olympijských hrách v Mnichově
- 12. Zasedání ÚV KSČ
Zahájení cvičení armád Varšavské smlouvy na našem území
- 13. Zakončení spojeckého cvičení „Štít“ armád Varšavské smlouvy
- 17. Vojenská přehlídka na Letenské pláni spojeneckých armád
Naši jezdci získali v motocyklové „Šestidenní“ obě první ceny
- 18. Návrat naší vládní delegace z Koreje a Mongolska
Vyznamenání čs. olympioniků
- 19. Stranická a vládní delegace odjela do NDR
- 21. Angela Davisová navštívila Prahu
- 24. Návrat čs. delegace z NDR
Den tisku a slavnosti Rudého práva
Pomník dr. V. Cimetisovi v Tisovci
- 25. Den železničářů
Vyznamenání členů a kolektivů Svazu soc. mládeže
- 27. President republ. a dr. G. Husák na sjezdu SSM
- 29. Projev ministra Chňoupek na zasedání OSN

R í j e n

- 1. Ukončení sjezdu SSM
ČSSR-Kanada v hokeji v Praze 3:3
- 2. Slavnostní zahájení škol. roku na vysokých školách
- 3. Smlouva SSSR-USA vstoupila v platnost
- 4. K 15. výročí startu Sputnika projev V. Těreškovové v Praze
Delegace ÚV Socialist. strany Německa v Praze
- 5. Oslavy Dne čs. armády
- 6. Podzimní práce na polích mají zpoždění
- 8. Čs. ministr zahraničí Chňoupek v Chile
Litoměřická výstava „Zahrada Čech“ měla dvě stě tisíc návštěv.
- 10. Delegace ČSSR odcestovala do Berlína
- 11. Zahájení sjezdu CDU v NSR
- 13. Zahájení letošní řepné kampaně
- 17. Celostátní seminář k 50. výročí SSSR v Praze
- 18. Předsednictvo vlády u Střední skupiny sovět. vojsk v Milovicích
Delegace ÚV SED z NDR uvítána v Praze

19. Dohody mezi SSSR a USA o obchodu
Svolání pléna České nár. rady
20. Delegace německé SED v Praze
V Praze odhlasována zvýšená dávka ze psů
22. Sklizeň řepy pokračuje přes nepřízeň počasí
24. Projev předsedy Fed. shrom. A. Indry o podílu ČSSR na evropské politice
Uskutečnění první řetězové reakce v atomové elektr. v Bohunicích
V Praze sněžilo už 21. října
26. Zasedání pléna ÚV KSČ
27. Ideologická výchova mládeže na programu pléna ÚV KSČ
29. Americké bombardování ve Vietnamu zastaveno
Splnění celostátního nákupu brambor
31. Zahraniční politika ČSSR na programu společ. schůze Fed. shrom.
Celosvazová schůze SSM

L i s t o p a d

1. V Praze výstava 50. výročí založení Sovětského svazu
Zahájení Měsíce čs. sovět. přátelství
3. Česká národní rada jednala o rozvoji Velké Prahy
5. Sovětská vládní delegace na zahájení výstavy „50 let SSSR“.
6. Velká manifestace pracujících za myšlenky Října v Praze
8. ~~Čs.~~ parlamentní delegace odcestovala do Japonska
V hokeji jsme porazili Švédy 10:4!
12. Čs. delegace navštívila japonský parlament
14. Na výstavě „50 let“ už sto tisíc návštěvníků
Zemřel český skladatel Rudolf Friml v Americe
16. Dvacet let trvání Čs. akademie věd
17. Celostátní vysokoškolská konference SSM
19. Vítězství koalice SPD/FDP ve volbách v NSR.
20. Delegace Jednotné socialist. strany NDR v Praze
22. Novináři na výstavě „50 let SSSR“.
Přípravné jednání v Helsinkách ke konferenci
23. Shromáždění vědecké rady na Karlově universitě k výročím
27. Sovětská stranická a vládní delegace v Budapešti
Půl milionu návštěvníků na výstavě „50 let SSSR“
30. Dvoudenní aktiv kulturních pracovníků v Budějovicích
Valné shrom. OSN schválilo zákaz jaderných zbraní

P r o s i n e c

1. Měsíc prosinec začal s deštěm a sněhem
Slavnostní zasedání čs. novinářů k 50. výročí SSSR
3. Představitelé sovět. vojsk v ČSSR navštívili Prahu.

3. Knihovníci z celé Evropy na konferenci v Praze
4. Předseda Fed.shrom. A.Indra ve Varšavě
Automatisace dálkopisného spojení Praha - Moskva
6. Zasedání pléna ÚRO k 50. výročí vzniku SSSR
Uveřejnění kritérií výběru studentů na střední školy
7. Jednání ÚV KSČ k otázkám ekonomiky
Poslední cesta Apolla na Měsíc
8. Usnesení z jednání ÚV KSČ
Projevy s. Husáka a Štrougala na zasedání ÚV KSČ
ČSSR porazila Anglii v boxu 16:4
11. Parlament jednal o rozpočtu
12. Miliontý návštěvník na výstavě „50 let SSSR“.
Daněk, Nepela a Mácha, tři nejlepší sportovci roku
13. Společná schůze sněmoven ve Vladislavském sále k zakončení
Měsíce čs.sověť.přátelství
14. Přijetí zákonů o státním rozpočtu a o přídavcích na děti
17. Projev A. Indry v Milovicích
Zlatá neděle v Praze ve znamení velkých nákupů
Lipenská přehrada zamrzla
19. Sňavnostní shromáždění v Národním divadle k 50. výročí SSSR
Projev vyslance Červoněnka na shromáždění
V poháru Izvěstí v Moskvě jsme se Švédy v hokeji remisovali 2:2
19. Nejvyšší sovět schválil plán a rozpočet
V Praze ustavující sjezd českých skladatelů a koncert. umělců
Nebezpečí rozšíření slintavky na našem území
21. Oslavy v celém SSSR výročí vzniku SSSR
Projev L. Brežněva na slavnost. zasedání v Moskvě
Podepsání smlouvy o základech vztahů mezi NDR a NSR
S Finskem v hokeji v Moskvě nerozhodně 1:1
Švédsko - SSSR v hokeji 2:10
22. Návrat stranické a vládní delegace z Moskvy
Letecké nálety Američanů na Vietnam
26. O vánocích klidné slunné počasí
Katastrofální zemětřesení v Nicaragui /Managua v troskách/
27. Další letecké útoky na Hanoi ve Vietnamu
29. Provolání ÚV KSSS a nejvyššího sovětu všemu sověť. lidu

M ě s t s k ý   n á r o d n í   v ý b o r

Březnové plenární zasedání poslanců MěNV se zabývalo hospodařením za minulý rok, komplexním rozbořem všech složek lidosprávy, rozpočtem na letošní rok a celoměstským závazkem.

Bylo uvedeno, že besed s občany se účastnilo 1500 občanů. Odtud vzešla řada připomínek od občanů. V rozboru hospodaření bylo zjištěno, že se podařilo splnit plánovaný počet 288 bytových jednotek prováděných dodavatelským způsobem, současně je rozestavěno 330 bytových jednotek. Svépomocná bytová výstavba dokončila a rozestavěla 102 byt. jednotek. Opravila se veřejné osvětlení, byla provedena úprava parků a ulic. Některé investice jsou veliké. Je to v první řadě budování kanalizační stoky, jejíž celkový náklad je 38 milionů korun. Na sídlišti je projektováno distribuční centrum a v Pražské ulici se dokončuje velkokapacitní prodejna.

Dále se bude rozšiřovat osvětlení v okrajových částech města a vybudování bezprašných vozovek je také v plánu.

Na letošní rok byl vypracován podrobný kulturně výchovný plán města, který byl zaměřen jak na oslavy politických výročí, tak na „Rok hudby“, jak byl v Kolíně nazván letošní rok, protože je to rok, v němž se setkala několik kolínských hudebních jubilejí.

Je to v první řadě X. Kmochův jubilejní Kolín, 60. výročí smrti zakladatele kolínské populární hudby Františka Kmocha, 100. výročí založení jeho hudby a konečně 40. výročí Lidové školy umění, která také nese Kmochovo jméno. Průběh slavností je zachycen v jednotlivých kapitolách.

Složení Městského národního výboru /MěNV/ tak jak vyšlo z loňských voleb do zastupitelských sborů bylo uvedeno spolu jednotlivými komisemi v minulém svazku kroniky.

Na jedné z prvních schůzí rady MěNV byla projednávána zpráva o současné situaci znečišťování ovzduší města, protože tato situace není dobrá. O příčinách a vinících se zmiňujeme na jiném místě.

Městský bytový podnik spravuje v současné době 449 domů. Jsou to většinou domy starší, některé velmi staré. V tomto počtu domů je 2966 bytových jednotek, 310 provozních jednotek, t.j. celkem 3276 nájemních jednotek. Celková hodnota spravovaného majetku činí 334 miliony korun. Celkový bytový fond poskytuje ubytování asi 9.643 občanům. V provozních jednotkách jsou Restaurace a jídelny, Komunální služby a státní a družstevní obchod. Klasifikace tohoto bytového fondu: 40,6% v I. kategorii, 26,9% II. kat., 8% bytů III. kat. a 24% bytů ve IV. kategorii. Elektrickou instalaci má 100% těchto bytů, kanalizaci 96,7%, vodovod 96,9%, splachovací kloset 75,5, koupelnu 72% a ústřední topení 40,6%.

Stav některých domů a bytů je havarijní a vyžaduje poměrně velké náklady na údržbu. Bytový podnik letos vypracovává podrobný pasport pro každý dům a byt, v němž má být zanesen každý požadavek, který si dům vyžaduje.

MěNV zavedl jako první ve Středočeském kraji kvalifikovanou péči o staré občany týkající se zvláště jejich rehabilitace a odstranění docházek do nemocnice.

Sociálně potřebným důchodcům poskytuje soc. odbor MěNV z prostředků doplňkové péče příspěvek na stravování. Nemocné nebo osamělé osoby města jsou umísťovány do domov důchodců. Sociální komise tyto lidi navštěvuje, aby jejich pocit osamělosti nebyl tak tísnivý. Mnozí z těchto starých lidí si stěžují na to, že je jejich děti málo navštěvují. Je to bohužel jeden rys současnosti, že mnozí lidé ve shonu dne zapominají, že budou také jednou staří.

Sociální komise má v současné době v evidenci 350 případů sociálně-potřebných důchodců. Od r. 1964 se tento počet zvýšil o 100% vzhledem k tomu, že vzrůstá hranice soc. potřeby, jež je od 1.1.1972 do 620 u jednotlivce, u manželů 1030 korun. 73 důchodců platí za oběd 1 korunu, zbytek doplácí doplňková péče. Důchodci se stravují v pěti jídelnách.

Klubovna důchodců ve městě nevyhovuje, protože je ve starém objektu. Na Zálabí však byla letos otevřena v akci „Z“ klubovna nová, která vyhovuje všem požadavkům. Všichni důchodci dostávají legitimace na poloviční slevu do divadla bez ohledu na výši důchodu, kromě toho na všechna filmová představení. Každý měsíc je jedno filmové představení pro důchodce zdarma. Dále jsou pořádány autokarové zájezdy pro sociálně potřebné.

Dále byly zvýšeny důchody některých starodůchodců a některé velmi nízké důchody.

Důležitou kapitolou činnosti MěNV je práce orgánu péče o děti. Je to v první řadě ochrana práv a zájmů dětí, kdy žádný z rodičů nemůže zastupovat dítě při právních úkonech, protože zájmy rodičů jsou různé. Na žádost soudu zastupuje zájmy dítěte sociál-

ní pracovnice. Za loňský rok se to týkalo 70 rodin a pracovnice byla účastna 355 jednání u soudu.

V druhé řadě je to sledování delikventní mládeže a obtížně vychovatelných dětí. Trestnost mládeže až na nepatrné duševní omezení spočívá hlavně v rozháraných rodinných poměrech. Ale někdy i v t.zv. dobrých rodinách dochází k trestnosti mladistvých, protože někde rodiče zahrnují děti vším, nač si vzpomenou, ale jinak si dětí nevšimnou. Dítě nemá cit k společnému vlastnictví, ani k soukromým věcem a mnohdy se dopouští vandalismu jen z pouhé snahy ničit.

Sociální odbor má na starosti i děti, které byly dány do ústavní výchovy. V r. 1971 bylo tak umístěno 20 dětí. Kromě toho nad 47 dětmi z Kolína byl t.zv. ochranný dohled, protože u nich není zajištěna řádná výchova a výživa. Další úkol, který prováděl odbor péče o dítě, bylo umístění dětí do rodiny za účelem osvojení. Týká se to hlavně těch dětí, u nichž byli rodiče zbaveni rodičovských práv. V Kolíně v r. 1971 byly takto osvojeny 3 děti. Na tyto úkoly úseku péče o děti je bohužel málo pracovnic a musí tu pomáhat dobrovolný sbor důvěrníků.

Rozpočet MěNV na letošní rok činil v příjmové položce

23,988.500.--
Úhrn výdajů v rozpoč. 23,988.500.--

Na konci III. čtvrtletí byla příjmová položka splněna na 79,8%

t.j. 19,149.309.--

výdajová položka na 74,2% t.j.

17,810.071.--

V r. 1963 byla v Kolíně zahájena bytová výstavba družstevní svépomocí. Této formě výstavby byl územním plánem města vymezen samostatný okrsek, na němž během devíti let vyrostlo druhé sídliště U nemocnice. Stav k 31.8. letošního roku byl 178 dokonče-

ných bytových jednotek. Výstavba družstevní svépomocí má už od počátku velmi dobrou úroveň technickou i estetickou. Je zřejmé, že členové družstva, kteří na stavbě sami pracují nebo dohlížejí, že vykonají svou práci pořádně, protože v tom budou sami bydlet. U staveb prováděných dodavatelským způsobem už takový dozor a svědomitost není a proto se tam vyskytují při kolaudacích stížnosti.

Tím, že pro toto družstevní sídliště byl pořízen a dodržován zastavovací plán, podařilo se zabránit živelnému stavění a sídliště tvoří dnes urbanistický celek.

Další družstevní výstavba se děje v prolukách městské zástavby, protože další podobné sídliště jako u nemocnice je vázáno na vytvoření inženýrských sítí. Pracovní morálka při družstevní výstavbě je skutečně znamenitá a také údržba prostředí se liší od jiných. Termíny výstavby byly dodržovány, dokonce zkracovány. O tuto družstevní výstavbu je mezi občany velký zájem, který nemůže být ani uspokojen, vzhledem k možnostem plánovacího orgánu okresu. Ale v prolukách města je ještě místa dost pro tuto svépomocnou družstevní výstavbu. Příští podobné sídliště má být na Polepské cestě.

V bytové výstavbě dodavatelským způsobem jsou rozestavěny na sídlišti bloky 126 /144 bytové jednotky:, 127 /46 byt.jedn./ blok 128 /48 byt.j./, blok 123 /72 byt.j./, blok 130, /72 b.j./

V rodinných domcích bylo za I.pololetí dokončeno 8 a za II. pololetí 14 bytů. Kromě toho je letos rozestavěno v rodinných domcích 68 bytů.

Na Zálabí byla na Jiráskově náměstí u kostelíka postavena

nová prodejna obuvi svépomocí oborového podniku Obuv. Na sídlišti je rozestavěna budova mateřské školy pro 120 dětí.

V Pražské ulici se dokončuje dvouúčelová stavba, v níž je také potiletecký kryt a kromě obchodních místností řada bytových jednotek. V příštím roce má být dokončena stavba společenského domu vedle radnice. Je to sice velká a náročná stavba, ale přesto její postup je pomalý. Na rohu ulice Pražské a Kovářské má stát velká prodejna-tržnice, jejíž dokumentační příprava je již hotova. Letos také byla zahájena práce na stavbě plaveckého stadionu na sídlišti. Dále pokračují práce na vybudování kmenové kanalizační stoky, jež má být dokončena příštím rokem.

Vzhledem k tomu, že se na sídlišti, kde nejsou dvory, množily stížnosti na to, že majitelé psů ponechávají tato zvířata přes den v bytech, kde vytím a štěkotem obtěžují okolí, bylo usneseno, že na sídlišti se bude zapsa platit roční dávka 800 korun a z dalšího psa 1000 korun.

MěNV rozhodl 4. dubna udělení Ceny města Kolína. V letoš. roce obdržela cenu městská hudba Fr. Kmocha v Kolíně /5000 Kčs/, Lidová škola umění Fr. Kmocha /3000 Kčs/, a zasloužilý umělec Jindřich Praveček za aktivní účast při přípravě všech minulých Kmochovců Kolínů.

V sobotu 15. dubna probíhala v Kolíně i na okrese jarní směna Národní fronty. Jak pro město, tak i pro venkov to znamenalo úpravu chodníků, zelených pásů, odstranění odpadků, vyčištění různých koutů a odvezení sběru.

3. května se dožil 50 let tajemník MěNV s. Karel Lein, který tuto funkci zastává už řadu let.

24. května zasedala v Kolíně Okresní mírová rada, jejíž úkolem bylo zajistit mírové slavnosti v Lidicích a v Houštce.

Jedním z činů MěNV bylo pověření Výboru lidové kontroly k opatření proti korupci a šmelině. Bylo zjištěno, že některé podniky, provádějící obchodní činnost už uskutečnily řadu opatření k zamezení šizení zákazníků. Proverky ale ukázaly, že v provoznách veřejného stravování dochází k nedostatkům při stanovení cen jídel, míry a váhy.

V květnu byl v obřadní síni MěNV v Kolíně pořádán seminář pro pracovníky národních výborů okresu Kolín a Nymburk. Na llo předsedů, tajemníků, matrikářek a členů rad se seznamovalo s otázkami estetiky projevu, psychologie a celkovou problematikou socialistického jednání při svatbách nebo při vítání nových občánků. Lektory byli delegáti z ministerstva kultury a vnitra. Součástí semináře byla také prohlídka obřadních síní v okolních městech.

V říjnu skončily veřejné schůze občanů a mládeže, na nichž se hodnotilo plnění volebního programu Národní fronty. Schůze byly organisovány v 81 volebních okrsech. Celkem se letos sešlo na těchto schůzích 3273 občanů. Vážným problémem stále zůstává, že na těchto shromážděních převládají starší občané. Mladí lidé mají malé porozumění pro veřejné dění, ačkoliv dovedou výsledky tohoto dění dobře konsumovat.

Na schůzích byla dobře hodnocena bytová výstavba, rozšiřování obchodní sítě, zavádění služeb občanům, péče o školy, školní stravování, o komunikace a kanalisaci. V akci svépomoci občané odpracovali na 50 tisíc hodin. Největší podíl na brigádnické

práci má Svaz rybářů, který na Kmochově ostrově odpracoval 6000 hodin.

Kritizována byla špatná zabezpečení některých stavenišť. Jde většinou o okolí staveb, kde jsou neodpovědnými řidiči ničeny některé komunikace.

Málo se na těchto schůzích řešila otázka mládeže, i když jsou pro její činnost ve městě vytvořeny podmínky. Vyjadřované podněty šly spíše k většímu počtu hřišť a kluboven pro pionýry a mládež.

V únoru letoš. roku se dožil 50 let předseda MěNV Josef Šecl. Vede kolínskou samosprávu od r. 1968, kdy už před tím byl náměstkem předsedy. Je jedním z těch, kdož se zasloužili o rychlou konsolidaci v našem městě po r. 1968, vytvořil dobré podmínky pro spolupráci s poslanci a spolu s radou MěNV je v tomto rozvojovém období města obezřetným a oblíbeným představitelem obce. Pochází z Kolína, jeho nejbližší příbuzní pracovali také v samosprávě, je od svého mládí účastníkem kolínských událostí a má dobrý přehled o potřebách a úkolech města.

Š k o l s t v i

Školské a kulturní věci řídila v letošním roce školská a kulturní komise. Dříve byly tyto komise rozděleny a jejich letošní spojení není právě moc prospěšné. Na programu bývá mnoho bodů, které nelze v jednu sezení projednat, členové odcházejí během jednání, protože dlouho trvá a někteří, jichž zájem je pouze na kulturu nebo jen na školství, docházejí velmi nepravidelně. Proto je mnoho omluv a účast bývá někdy minimální. Komise tím ztrácí na své autoritě, ačkoliv její práce je velmi potřebná.

Řídila se v letošním roce kalendářním plánem činnosti, zhodnocením minulého roku, zahájením školního roku, X. Kmochoým Kolínem, třetím filmovým festivalem pracujících, vypracováním plánu využití synagogy, otevřením kulturního domu v Kolíně, oslavami ve městě a spolupracovala i s komisí veřejného pořádku. Kromě toho využívala aktivů Svazu rodičů a přátel školy /SRPŠ/, kontrolovala školní jídelny, věnovala pozornost výchově dětí i mimo školu a sledovala všechny kulturní akce ve městě.

Bohužel nemá ještě tu pravomoc, aby tyto kulturní akce mohla koordinovat, čímž se stává, že některé velmi dobré podniky si vzájemně konkurují ke škodě obou stran a někdy projdou i podniky, jež by bylo užitečnější vůbec nepořádat.

Předsedou komise byl letos ing. Dvořák a volenými členy byli: Jiří Procházka, Josef Šourek, Karel Kokeš, Blanka Hofmanová, D. Součková, Jaromír Dvořák, Ludmila Křídlová a s. Barták. Kromě toho měla komise řadu pracovníků z řad aktivních zájemců o kulturu a školství v Kolíně.

Jednou z významných událostí kolínského školství byly slavnosti při stém výročí založení kolínského gymnasia. Gymnasium v Kolíně mělo vždy dobrou pověst, neboť na něm vyučovala řada našich výborných pedagogů a z jeho tříd vyšla nepřehledná řada vynikajících našich vědců, inženýrů, lékařů a umělců. Každé jubileum poskytuje příležitost k zamyšlení a lze říci, že Kolín se svým gymnasiem může pochlubit. V letošním přijímacím řízení na vysoké školy, z 96 absolventů podalo přihlášky 70 maturantů a 62 bylo přijato. 20 si zvolilo nástavbové studium a 14 odešlo do praktického zaměstnání.

Oslava stého výročí byly nejen profesory a žáky ústavu, ale podílelo se na nich i kino Jas, ředitelství Obch. tiskáren, Kolínská filharmonie, kvarteto hudební školy a Svaz mládeže. K tomuto výročí byl vydán také almanach, který zachytil minulost i současnost školy slovem i obrazem a zůstane všem trvalou upomínkou na léta strávená ve školních lavicích.

Tradice kolínského gymnasia byla poněkud porušena přestěhováním do nové budovy býv. Obchodní akademie, která obsadila budovu gymnasia. Proto také při setkání bývalých žáků se mnozí scházejí ještě ve staré budově, zatímco mladší ročníky už přilnuly k novému stánku.

Jubilejní slavnosti začaly v sobotu 21. října 1972 výstavou v městském museu. Do Kolína se sjelo několik tisíc absolventů, kteří byly přítomni slavnostnímu zahájení v městském divadle, do něhož se ovšem nevešli. Jednotlivé ročníky se sešli během dne na společných posezeních v hotelu Savoy, ve Sdruženém závodním klubu a v restauraci na sídlišti.

Letos poprvé bylo kolínským školám navrženo vydávání maturitních vysvědčení a výučních listů slavnostním způsobem v obřadní síni radnice. Návrh přijaly Střední průmyslová škola, Gymnasium, Krajská střední zdravotnická škola a učňovské středisko závodu Tesla. Tento akt letos proběhl poprvé, neobešel se bez některých potíží, ale jeho společenský význam ocenili i rodiče žáků.

Zápis do 1. tříd se konal v Kolíně 28. ledna. V novém škol. roce bylo v nové škole na sídlišti otevřeno pět prvních tříd se 168 žáky. Všichni prvňáčkové byli uvítáni svými učitelkami a obdrželi od MěstNV grafický list s J.A.Komenským. Celkově má tato škola letos 1100 dětí 1.-9. třídy. Ve školní jídelně se tu stravuje 600 dětí denně. Jsou to velká čísla, která ukazují nutnost stavby další škol.

24. ledna se sešli v sále Družstevního domu vedoucí pedagogičtí pracovníci celého okresu a složili do rukou politických představitelů okresu slavnostní slib. Byli to nejprve školní inspektoři, potom ředitelé škol. Kromě toho ředitel Lidové školy umění, ředitel Domu pionýrů a ředitelky mateřských škol.

Okresní výbor Socialistického svazu mládeže /SSM/ si v lednu vytvořil okresní radu středoškoláků, která má jednou měsíčně řešit všechny otázky kladené na středoškolské organizace.

5. února se konala svazová konference pracovníků školství, která řešila odborové otázky. Ukázalo se, že školští pracovníci odpracovali 9875 brigádnických hodin a na společný fond odevzdali 94 tisíc korun. Kromě toho ve výchovné ideově-politické práci uskutečnili 1075 akcí.

Ve dnech 27. a 28. března byl na 23 základních devítiletých školách /ZDŠ/ na okrese uskutečněn slib pedagogických pracovníků škol a výchovných zařízení. Stalo se tak podle nového pracovního řádu. Na závěr byla beseda s těmi, kteří byli v Praze vyznamenáni titulem „Vzorný učitel“. Tento titul byl na okrese udělen okres. školní inspektorce s. Anežce Humlové, ovčáreckému řediteli ZDŠ Janu Čejkovi a řediteli elokované ZDŠ v nemocnici s. dr Josefu Novotnému.

6. dubna se konalo v odborném učilišti Tatry Kolín slavnostní shromáždění na oslavu 20. výročí tohoto učiliště. Ředitel Čeněk Zitta hovořil o těžkých začátcích závodu Tatra, který byl za války téměř zničen a ocenil práci všech, kteří se přičinili o jeho znovuvybudování. Po dalším projevu tech. náměstka závodu ing. Pirkla byla 23 pedagogickým pracovníků odevzána čestná uznání za obětavou práci.

Školská a kulturní komise projednávala v březnu pionýrské akce zvláště „Expedici za prvními pionýry“, která je součástí výchovného systému. Kromě toho se zabývala komise opatřením na snížení nákladů a na hospodárnost při využívání fondu učebnic a školního zařízení. Racionalisace zasahuje i do školského prostředí, především v efektivnosti vyučovacího procesu a zdokonalování výchovy.

27. dubna se konala ve Sdruženém závodním klubu soutěž škol pod názvem „Puškinův památník“. Účastnilo se 20 škol celého okresu. Soutěžilo se v ústním projevu v češtině a v ruštině, v hudebním projevu a v odběru sovětského tisku.

Vítězem „Středoškolských her“, které pořádalo v rámci oslav svého 20letého trvání odborné učiliště Tatra, zvítězilo kolínské gymnasium.

V červnu byly vyhodnoceny závazky učitelů kolínského okresu ve zlepšení pedagogické práce. Při té příležitosti byly uděleny čestné diplomy jednotlivým ředitelům a ředitelkám na okrese. Osm pracovníků škol bylo vyznamenáno za propagandistickou činnost ve volebním období a za trvalou ideovou práci pro veřejnost čestnými plaketami Klementa Gottwalda. Toto vyznamenání bylo uděleno J. Sojkovi, ing. J. Dvořákovi, M. Matejkovi, M. Tománkové, L. Vokurkovi, Ř. Náhllovskému, J. Hellerové a Fr. Vedralovi.

V první polovině července se uskutečnila exkursně vzdělávací základna pro učitele. Organizátorem byl OV ROH pracovníků školství a vědy v Kolíně. Program byl zaměřen na poznání oblastí mezi Labem a Sázavou pěšími túrami, tematickými zájezdy, exkursemi, odbornými besedami, literární a kulturní tvorbou. Vše bylo děláno komplexně a účastníci poznali Kostelec n.Č.l., Kouřim, Lipany, Jevany, Český Brod, Kolín, Poděbrady, Kutnou Horu, Sedlec, Prahu, Sá zavu a Ondřejov. Prohlédli si Keramický závod, sklárnu Kavalera, středověké dolování, hutě, tabákovou továrnu, výrobu umělých květin a hvězdárnu v Ondřejově. Všude byl podán profesionální výklad podnikových vedoucích nebo vědeckých pracovníků a účastníci tak poznali celou oblast po všech stránkách. To vše bylo pro učitele velkým přínosem v jejich pedagogické práci a mělo by se to v určitých obdobích opakovat zvláště pro nastupující mladé síly.

Kolínské gymnasium si během dvou let dvakrát vyměnilo skupiny žáků a profesorů s moskevskou školou č. č. 739. Za tuto dobu se výměny účastnilo celkem 70 žáků a 10 profesorů z Moskvy a z Kolína. Druhá kolínská skupina pobývala v Moskvě letos od 14. do 29. čer-

vence a sovětská skupina od 30. června do 15. července. Výměna má vliv na zvýšení znalostí ruského jazyka a zlepšuje se fonetická stránka slovního projevu. Také se zvyšuje zájem o studium ruštiny na vysoké škole. Také v Moskvě si dva studenti vybrali češtinu jako svůj vysokoškolský obor. V Moskvě bylo naší skupině prokázáno dobré přijetí.

Koncem srpna odjeli kolínští studenti a učňové jako každoročně na chmel. Ze všech středních škol z Kolína odjelo na Rakovnícko 1852 mladých česáčů. Na chmelnicích byly letos vichřice a to vyžadovalo větší počet pracujících a proto museli nastoupit i ročníky, které byly v rezervě.

V červenci byl pro 33 pracovníků školních jídelen v Kolíně pořádán kurs správné výživy a pracovní bezpečnosti. V rámci školení byly předvedeny ukázky jídelniček, které vynikaly pestrostí. Stravování ve školních jídelnách má své výhody i nevýhody. I když je pedagogický dozor dostatečný, nelze každé dítě jednotlivě kontrolovat, zda polévku sní, /často si jí vezme velmi málo/ zda se v jídle nenimrá a zda nevrací zpět velkou část. Některé děti jsou z domova velmi vybíravé, jedí jen to, co rády a lze jim ve školní kuchyni jen zřídka vyhovět. Mnohé děti dostanou z domova peníze na oběd, ale koupí si něco jiného. V poledních hodinách je vidět v prodejně Espresso na náměstí školní děti i ty nejmenší, které tu hodují při kávě a dortech místo oběda. Přicházejí sem přímo ze školy a zdržují se tu často dlouhou dobu. Přebírají tu hlavně děvčata. I když je chvályhodné, že si naše děti mohou dopřát to, co v jiných zemích děti často nemají, není však tento způsob stravování některých dostatečný.

Jiným nepěkným zjevem, který vidíme u našich dětí, jsou jejich školní brašny. Náš průmysl uvedl na trh sice vkusné a trvanlivé brašny, ale jejich vlastností je to, že se nosí na pásu na jednom rameni po způsobu montérských brašen. Už děti od první třídy si zvykly na tento způsob nošení a ráno potkáváme často zkroucené páteře, které klesají pod tíží brašny, protože děti si z pohodlnosti nosí do školy stále všechny knihy i sešity, aby nic nezapomněly. Tašky se tak stávají opravdovými břemeny, jaké jsme vidávali u listonošů v době vánoční nebo dnes u montérů, kteří mají v brašnách kovové nástroje. Lékaři i učitelé tělesné výchovy často konstatují, že je mnoho pokřivených páteří /skoliosis/ které se neodstraní tělocvikem, když hlavní příčina trvá.

Lidová škola umění /LSU/ se zapojila do oslav 55. výročí VŘSR slavnostním koncertem hudebního a literárně-dramatického oboru. 12. prosince měli žáci školy vystoupení v Okresní lidové knihovně. Zapojeno bylo na 120 žáků školy. Večer byl ještě dvakrát opakován.

Učitelský pěvecký sbor Kolínska za uměleckého vedení zasloužilého pracovníka školského Ant. Voseckého se zapojil do oslav Měsíce čs.-sovět. přátelství řadou koncertů, které konal nejen v Kolíně /před vánoci/ ale i v okolních obcích, při čemž si získal nejen řadu příznivců, ale i účast posluchačů.

Na kolínském sídlišti vyrůstají dva pavilony mateřské školy a jeden pavilon jeslí. Budou hotovy příštím rokem. Sídliště, které je dnes kolínskou čtvrtí s největším počtem dětí tato zařízení skutečně naléhavě potřebuje.

10. května se ve velkém sále Sdrženého závodního klubu /SZK/ konala malá společenská maturita žáků středních škol. Účastni

byly trojice z Benešova, Kladna, Mělníka, Příbrami, Mladé Boleslavi, Prahy-východ a Kolína. Pořadem je prováděl Karel Štědrý. Pětičlenná porota hodnotila šest otázek na téma: Ze země přátel, sport včera a dnes, umění kolem nás, věda a technika, KSČ a naše společnost. Po dramatickém soupeření se stalo vítězem družstvo Kolína 72 body.

Nová škola, která byla v nedávných letech postavena na sídlišti už opět zdaleka nedostačuje. Přes 1100 žáků navštěvuje tuto budovu a jeví se naléhavá potřeba stavby nové další školy. Ve výhledovém plánu je její stavba určena a bude to jistě jedna z prvních staveb příští pětiletky. Nedostatek školního prostoru je trvalým zjevem v Kolíně, který byl způsoben tím, že před válkou se na stavbu škol zapomínalo. Zápasy politických stran se vybíjely na jiném poli a na školy bylo zapomínáno.

Z D R A V O T N I C T V I

A H Y G I E N A

Kolín jako velmi průmyslové město trpí stále nedostatkem čistého vzduchu, /který je znečišťován závody, / špatnou kvalitou vody v Labi, velkým spadem popílku a sazí a v poslední době i hlukem na některých místech ve městě. Zdravotní komise už loni kontrolovala velké kolínské závody a letos si vzala na mušku i řadu menších. Některé závody plně respektují nařízení o exhalacích a vypouštění odpadu do řeky, ale některé si to nevzaly příliš k srdci. Proto je Labe v Kolíně stále mrtvou řekou a naše ovzduší nepatří ke zdravotním. Příčinou jsou hlavně investice do čistících zařízení a skutečnost, že je lacinější pãatit pokutu než investovat. Je to hlavně závod Synthesia, jehož zařízení je staré a nemá odlučovače popílku .

Kysličník siřičitý, který je velmi nezdravý, znečišťuje ovzduší v Kolíně už po řadu let. Při některých havariích unikalo ze závodů takové množství tohoto plynu, že to způsobilo dýchací obtíže obyvatelstva a zamlžení města. My Kolínští už podle zápachu poznáme, jakým směrem vane vítr. A není to jen kysličník siřičitý a sírový. Jsou to i výpary fluoru, toluenu, amoniaků, methyalkoholu, chloru aj. Oxydačními exhalacemi zamořuje své okolí Koramo, která kromě toho exhaluje látky ze stáčírny asfaltu. Zemědělský nákupní a zásobovací podnik obtěžuje své okolí exhalacemi čpavku. Dalším zhoršením bude asi výstavba elektrárny ve Chvaleticích, která bude spalovat velké množství uhlí a při nepříznivém větru bude Kolín zasažen jak exhalacemi kysličníků síry, tak popílkem.

Situaci zhoršuje ještě rostoucí provoz motorových vozidel, kterých v Kolíně velmi přibývá. Sobotní dopoledne na kolínském náměstí je velkou přehlídkou aut, která se sem sjedou z celého okolí a úplně zaplní náměstí. Zamoření výfukovými plyny a také hlukem motorů je v této době už nadměrné. Je to také proto, že technický stav některých vozidel už je takový, že jsou nebezpečná svému okolí.

Podle výpočtů a hlášení uniká z průmyslových a domácích topenišť do ovzduší města ročně 5.515 tun popílku. Je to zvláště elektrárna, z jejíhož komína se někdy valí veliký oblak dýmu plný sazí a popele.

Od r. 1958 se tyto poměry poněkud zlepšily, protože byla elektrifikována trať, některé závody přešly na tekutá paliva, a město používá více čisticích zařízení, zamětačů a kropičů. Přesto spadne na vnitřní město ještě stále kolem 200 tun popílku za rok, na sídlišti téměř 100 tun ročně.

Komise pro zdravotnictví a sociální péči MěstNV kontrolovala letos v první polovici roku většinu závodů a jejich ozdravná opatření a zjistila, že velká část závodů zahrnula tato opatření do kolektivních smluv a dodržuje je. Nejvíce akcí na ozdravení ovzduší vykonaly potravinářské a zásobovací závody, jako Laktos a Jednota. Na překážku jsou někde zastaralá zařízení, jejichž zlepšení by bylo dražší než výstavba nového závodu.

Některé závody však ani nepředložily plán ozdravných opatření.

Jako první ve středočeském kraji zavedl Kolín kvalifikovanou péči o staré občany, která je prováděna zdravotními sestrami. Staří lidé nemusí tak docházet na injekční léčbu, konají rehabilitaci a jsou pod zdravotní kontrolou.

Na lékařských obvodech pracují stále ještě lékaři důchodci, protože nedostatek trvá.

Mezi 30 nejvýznamnějšími vědeckými akcemi světa v oboru medicíny a farmacie je v celém světě znám epidemiologický a klinický výzkum TBC v ČSSR, který se ve spolupráci se Světovou zdravotnickou organizací provádí už od r. 1961. Tato akce nese název „Akce Kolín“, protože v Kolíně začala. Na Kolínsku je sice už v celku skončena a pokračuje jen v potřebném provozu, ale v republice jde dál a nese stále jméno našeho města.

Aby byla veřejnost informována o zdravotnictví v Kolíně, sešli se poslanci okresu v červnu s vedoucími zdravotnickými pracovníky přímo v nemocnici, kde jim ředitel dr. Pössner podal informace o zajištění zdravotní péče o obyvatelstvo. Kolínská nemocnice zajišťuje dnes mnohem větší území než je okres a patří svým rozsahem k největším venkovským ústavům v republice. Pomáhá tak kraji zajišťovat kompletní zdravotní péči v kraji, např. velkým oddělením infekčních chorob, radioizotopovým oddělením, nebo oddělením nedonošených dětí.

Poslanci si prohlédli jednotlivá oddělení a kompletisované oddělení polikliniky péče o dítě, kde jsou i speciální poradny. Seznámili se tam i s problémy, jako je nedostatek zubních lékařů, čímž se prodlužuje čekací doba.

Návštěva nemocnice byla poslancům umožněna proto, aby mohli na schůzích zodpovídat dotazy občanů.

Ve středočeském kraji je 24 nemocnic, v nichž bylo letos 10.061 lůžek. 18 nemocnic poskytuje základní služby interní, chirurgické, dětské a gynekologicko-porodnické. Pouze 4 jsou nemocnice oblastní, jako je Kolín, Mladá Boleslav, Benešov a Příbram. Na kolínském okrese jsou k zajištění preventivní péče dvě polikliniky, jedenáct zdravotnických středisek, tři lékařské a dvě dentistické stanice a 17 poraden pro děti.

O staré občany je pečováno na okrese v sedmi ústavech sociální péče a jeden ústav je v okrese pro duševně vadnou mládež.

Kolínské lékárny, které mají starou tradici, budou v nejbližší době nově prostorově a materiálově vybaveny. Týká se to hlavně lékárny na náměstí, jež přijde první na řadu.

Při ambulanci kožního oddělení OÚNZ v Kolíně byla otevřena ordinace lékařské kosmetiky. Ordinační hodiny jsou upraveny tak, aby návštěvnice mohly přicházet mimo pracovní dobu.

V letošním roce probíhal v Kolíně kurs zdravotního tělovýchovného cvičení pro děvčata, jež mají sklon k otylosti. Spolupořadatelem je Společnost pro vědu a kulturu a tělovýchovné organizace. Kromě toho byla uspořádána beseda za vedení odborných lékařů z kolínské nemocnice na téma „Chcete zhubnout?“, O besedu byl velký zájem a byly při ní ukázky pokrmů a receptů. Otylost je problémem nejen zdravotním, ale i estetickým a je pravda, že i na našem okrese stoupá spotřeba masa a tuků, při čemž poklesla spotřeba zeleniny. Od 1. dubna letoš. roku je každou středu otevřena od 12 do 13 hod. v místnostech diabetické poradny nemocnice dietní poradna pro dietáře.

V zájmu ozdravění města nařídil MěstNV povinné hubení krys a potkanů ve všech závodech i domech. V závodech se prováděla deratisace nejen v místnostech, ale i v kanalisaci.

Všechny tyto akce vyžadují velké množství lidí. V letoš. roce pracovalo na okrese ve zdravotnictví 1343 osoby a z toho 185 lékařů. V r. 1961 činily náklady na léčiva a zdravotnický materiál 6 a půl milionu korun, loni už 12 milionů. V loňském roce bylo v nemocnici v Kolíně a v Českém Brodě hospitalováno 21 tisíc pacientů a celkem bylo vyšetřeno jeden milion 172 tisíc občanů. Letošní náklady na zdravotnictví na okrese činí 216 tisíc korun denně.

Nebyly však zvýšeny jen náklady na léky a celkové zdravotnictví, zvýšila se i nemocnost a úrazovost. V posledních letech byla zaznamenána největší pracovní neschopnost pro nemoc nebo úraz /5,11/. Na našem okrese to bylo sice pouze 4,41, ale i tak jsou to ztráty veliké. Tím se stalo, že na nemocenských dávkách bylo v minulém roce na okrese Kolín vyplaceno 21,996.000 což je o 27% více než v r. 1966. Dávky na ošetřování člena rodiny činily loni 776.000 korun. Za I. pololetí letoš roku činila pracovní neschopnost 4,08% a z toho úrazovost 0,66%.

Na některých lesních místech okresu se objevila letos také vzteklina u lesní zvěře zvláště u lišek. Veřejnost, zvláště školní mládež byla varována.

Letošní absolventky Krajské střední zdravotnické školy přijaly po ukončení studia maturitní vysvědčení slavnostním způsobem z rukou předsedy MěstNV s. J. Šecla. Za přítomnosti

ředitelky školy prof. Marie Kloudové, předsedy maturitní komise J. Nedvěda a vrchní sestry OÚNZ Zory Pössnerové a za účasti rodičů a přátel maturantek složily nové zdravotnice slib, přijaly diplomy a gratulace všech účastníků.

Velmi intenzivně pracuje v Kolíně skupina Čs. červeného kříže tím, že pořádá přednášky, organizuje akce dárců krve a účastní se svými krojovanými členkami všech velkých podniků, u nichž je třeba jejich asistence. Dárcovství krve je dnes velmi důležitou složkou ve zdravotnictví a tato akce je na Kolínsku dobře rozvinuta. Přesto není dárců nikdy dost.

23. února složilo úspěšně zkoušky a slib 27 dobrovolných zdravotních sester Čs.červ. kříže. Během pěti měsíců absolvovaly 60 odborných přednášek a praktických hodin v nemocnici. Letos na podzim byl zahájen další kurs pro další nové uchazečky o diplom.

Letos bylo na kolínském okrese uspořádáno školení pro vedoucí závodních jídelen a kuchařů, protože předchozí prověrky ukázaly, že není všecko v pořádku. Strávníci ve všech závodech připlácejí na oběd 3,90, ale kvalita jídla někdy neodpovídá předpisům. Proto si někde strávníci stěžují, jinde jsou spokojeni. Stížnosti se týkají hlavně jednotvárnosti jídel a proto přestávají mnozí do jídelen chodit a objevují se v dílnách opět ty známé kastrolky a bandasky z dob minulých.

Některé závody berou stravování pracujících jen jako okrajovou záležitost. Ani o odbornost kuchařů a jejich pomocnic se mnohde nestarají. Proto byl v Poděbradech ve škole společného stravování kurs, kde si si absolventi kursu vylosovali předpis

na zhotovení polévky, omáčky, masa s přílohami a nakonec kompletního oběda. Místo stále se opakujících hovězích polévek se vařily zeleninové, podobně tomu bylo i v omáčkách a hlavní boj se zaměřil hlavně proti tradiční vepřové s knedlíkem a se zelím. Do kursu byli pozváni však i ředitelé zásobovacích závodů, aby slíbili, že závodní jídelny budou zásobovány těmi potravinami, které jsou k přípravě těchto jídel žádoucí.

Jak je však známo, je v jídelnách největší poptávka vždy po mase. Jsou-li v jídelně dvě jídla, jedno řízek a druhé buchty, pak je poměr objednávek 1 :40-50 ve prospěch řízku. A vítězné tažení masa je hlavně zásluhou žen.

Poděbradský kurs byl první toho druhu v republice a měl by mít následování. Byl to opět Kolín, který k tomu dal impuls a kurs organisoval.

D o p r a v a

a b e z p e ě n o s t

Dopravní situace nejen v Kolíně, ale v celém státě se rok od roku stává složitější. Aut v posledních letech přibývá nebyvalým tempem a bezpečnost v dopravě je stále menší. Je to tím, že je mnoho majitelů aut, kteří mají sice auto, ale málo svědomitosti a ohledů při jízdě. Proto byl 15. května v zájmu zvýšení bezpečnosti silničního provozu uspořádán Automotoklubem Kolín kurs pro řidiče amatéry, který měl znovu řidičům připomenout jejich povinnosti.

Dopravní situace se v Kolíně letos ještě více zkomplikovala pro generální opravu mostu. Protože nebylo lze postavit pontonový most, bylo rozhodnuto udržovat na mostě střídavě jednosměrnou dopravu řízenou světelnými signály, což se bude dít za stálého provozu. Klade to velké nároky na dopraváky, ale i na ukázněnost řidičů. Oprava, kterou provádějí Stavby silnic a železnic jde rychle kupředu, takže lze očekávat, že s počátkem příštího roku bude vozovka volná. Úprava obou chodníků bude na jaře příštího roku. Na mostě a na předmostích vznikaly během roku fronty čekajících aut, ale kromě jednoho případu nedošlo k větším haváriím.

Neustálý růst motorisace má samozřejmě za následek i růst nehod, a nejhorší je to, že v těch nehodách velmi často se ocitají děti. Proto konal Okresní dům pionýrů v Kolíně po celý rok besedy doplněné filmy, které se týkaly dopravní kázně chodců a cyklistů. Účastnilo se jich na 600 dětí i z okolí. Poučení dávali hlavně příslušníci Veřejné bezpečnosti.

V kolínském okrese bylo na konci r. 1971 8930 osobních automobilů. Kromě toho je tu téměř stejný počet továrních nákladních vozů, motocyklů a drobných vozíků /ještěrek/, takže situace v dopravě je skutečně obtížná. Další vozidla neustále přibývají. Na kolínských ulicích je stále častěji vidět auto s nápisem „Autoškola“ nebo „Zkušební jízda“, což ukazuje, že noví a noví řidiči skládají zkoušky. Otázka je, kde budou tyto vozy jezdit. Už dnes se doprava ve městech zpomaluje tím, že se vozidla hromadí, jinou otázkou je garážování na ulicích, kde jsou vozy vystaveny povětrnosti. Zdá se, že v budoucnu bude čím dále tím více pronikat hromadná doprava. Je jistě hezké, že si může dnes téměř každý koupit auto, které přestalo být luxusem, ale luxusem je, když ráno do továren a úřadů přijíždějí stovky aut a v každém sedí jediný člověk. Proto se musí před závody tvořit ohromná seřadiště, proto je v dopravní špičce na ulicích Kolína dopravní infarkt, proto musí správa města neustále přemýšlet o tom, kde najít parkovací prostory.

Závod Automatizace železniční dopravy odevzdal na konci minulého roku Kolínu vybudovanou světelnou signalisaci na křižovatce ulice Jaselské s Kouřimskou. Bylo už velmi třeba. Signalisace je nastavena na 40 až 60 vteřinové intervaly, čímž se doprava nejen zrychluje, ale je i bezpečnější. Na přechodu do Bezručovy ulice ze sídliště byl instalován semafor s ručním ovládním tlačítkem, aby děti z 1. ZDS mohly použít signalizační ochrany při přechodu. Podobná signalisace by byla třeba i na křižovatce Mostní ul. a Kutnohorské.

Na základě usnesení MěNV byla rozšířena dopravní síť městské autobusové dopravy, takže od 28. února jezdí linka č. 4 od nádraží přes náměstí k samoobsluze na sídlišti a přes Voskresenskou do Táboritské a zpět na nádraží.

Dopravním problémem na sídlišti se stávají hoši-cyklisté. Jakmile skončí prázdniny a děti se vrátí domů, vyjedou na kolech do ulic sídliště a tu je velké nebezpečí jich samých, ale hlavně těch nejmenších, které jdou s matkami po ulici. Neobejde se to často bez mrzutostí.

Doprava v Kolíně vyžaduje velkou péči. Je to staré město, se všemi klady i zápory tohoto stavu a proto MěNV řeší dopravní situaci postupně. Prvním úkolem, který bylo rozhodnuto řešit, je úprava Havlíčkovy třídy. Také prostranství před nádražím bude v příštím roce 1973 upraveno tak, aby se tu doprava zklidnila, protože velké množství autobusových linek vyžaduje prostranství s pohodlnými nástupišti. V době příjezdu pracujících ráno do Kolína a v době odjezdu mezi druhou a čtvrtou odpoledne, je před nádražím zmatek.

Příštím rokem budou dokončeny také práce na úpravě mostu. Kolínský most je jediným přechodem přes Labe od Prahy do Pardubic, který snese největší zatížení. Stoupající doprava na silnicích II. tř. č. 322 a 328 vyvolaly nutnost generální opravy mostu, který byl v současné době v dosti havarijním stavu. Byly to částečně nevhodná konstrukce, množství dilatací, dlouhé působení vody, nálety za války a v neposlední řadě časté přejezdy tanků, které byly v Kolíně posádkou. Dopravní střed mostu byl letos dokončen i když se to dělalo za stálého provozu.

Letos je tomu také 20 let, kdy byla vytvořena Pomocná stráž Veřejné bezpečnosti /PS-VB/. Na Kolínsku se objevily tyto útvary už v r. 1952 v okolních obcích, kde spolu s VB a MNV zajišťovaly pořádek. Tato instituce byla potřebná zvláště v dopravě, kde se mnoho lidí dopouští dodnes vědomě přestupků.

Současná situace bezpečnosti nutí k zamyšlení. Je to zvláště mládež, která musí být nyní středem pozornosti, protože vinou dospělých se mládež dopouští mnohdy skutků, které vedou k trestnímu stíhání. Začíná to u mnohých už ve školním věku chozením za školu a nevšímavostí rodičů, co jejich dítě ve volném čase dělá. V poslední době se hodně mluví o přečinech mládeže. I když to nejsou, až na řídké vyjímky, kriminální případy, přesto tvoří z celkového počtu spáchaných trestných činů podíl mládeže 30% a to je hodně. Vedle rodiny je to také alkoholismus, který způsobuje největší škody. Podstatná však je finanční stránka. Mezi mládeží jsou mnozí, pro něž stokoruna už není žádný peníz. Nedovedou si vážit hodnot. I když to není zjev masový, nalézáme často zdemolované parky, telefonní budky, polámané stromky a rozbitá okna na zastávce, lavičky v parku a v autobusových čekárnách. Je třeba v první řadě postihnout ty, kteří vývoj mládeže narušují.

Mnoho návštěvníků kin si stěžuje, že je to hlavně cikánská mládež, která ruší klidný průběh představení. Jejich shromažďování na večerních ulicích nebo v sokolovně či na nádraží bývá také často příčinou stížností, protože dochází často k obtěžování občanů.

Nejčastějšími přestupky a přečiny jsou krádeže motorek nebo aut, jimiž se pachatel projede a pak je někde zanechá. Majitel má štěstí, je-li vozidlo pojízdné, protože se často stává, že pachatel vozidlo opustí, protože s ním havaroval. Jiným, častým zjevem je vykrádání chat. Ale i ke zločinům došlo na našem okrese. Pokusy o znásilnění, přepadení pozdního chodce několika opilými, kapesní krádeže na nádraží a vloupání do bytů.

MěNV se těmito zjevy zabýval. Byly zjištěny závady v podávání alkoholických nápojů nezletilým, překračování uzavírací hodiny, nadměrné vystavování alkoholických nápojů ve výkladních skříních.

Nelze žádat plnou disciplinovanost na dětech, když ji sami dospělí nemají. Vedoucí restaurací nedodržují zákaz podávání alkoholu mladistvým, občané chodí přes zelené pásy, které mají být ozdobou ulic, řidiči jezdí po chodníku, stavební organizace znečišťují ulice, obyvatelé se skrytě zbavují nepotřebných věcí a odkládají je do parků, na chodníky i do Borků, majitelé aut neparkují na vykázaných místech a někdy dokonce někteří občané chodí nevšímavě kolem činů narušujících veřejný pořádek.

Častými škůnci veřejného majetku jsou požáry. Okresní výbor požární ochrany uspořádal třídenní školení CO velitelů požárních družstev. Školení bylo vedle přednášek provázeno instruktážními filmy o branné výchově a ukázkami hasicích přístrojů a práce s nimi. V červnu měli požárníci výroční okresní konferenci, při níž řada členů obdržela vyznamenání.

V červnu konali výcvikovou soutěž požárníků v Sendražicích. Soutěž měla dobrou úroveň a účastnilo se jí 15 družstev.

D i v a d l o

Lednový a únorový repertoár kolínského divadla přinesl dvě premiéry. Byla to Očenášková hra Romeo, Julie a tma, hra o mladých a pro mladé, představení, které krutě zabírá do posledních dnů světové války a do rasistických teorií. Inscenace se opřela o skutečně mladé herce, Janu Jiskrovou a Jiřího Ptáčníka, jimž byl velmi dobrým partnerem R. Vrchota svým neokázalým hrdinstvím v postavě krejčího Čepka. Režii vedla Marie Lorencová, která na podkladě Očenáškovy novely dobře vyvážíla tragické i humorné scény, aby na tomto kontrastu postavila celkový účín celého představení, které mělo u diváků silnou odezvu.

Druhou inscenací byla hra vídeňského, málo hraného autora, Oedena von Horvatha. Jeho „Povídky z Vídeňského lesa“ jsou hořkou kritikou vídeňského života ve dvacátých letech po válce a evokují maloměšťácké názory a zoufalá postavení drobných lidí této éry. Nový režisér a ředitel divadla J. Císař se zaměřil na vytvoření celkové atmosféry poválečné Vídně a ve stylu vídeňského Fackel-Krause vytvořil obraz, jenž pod veselým povrchem a zpěvem skrývá tragiku a veteš. V řadě figurek se u uplatnil téměř celý soubor divadla, jenž diferenciací lidských typů vytvořil velmi pěkné představení.

Březnovou premiérou byl známý Vrchlického Soud lásky. V hostující režii A. Novotného nevyzněla tato křehká hra tak, jak bychom čekali. Je to dílo, jež vyžaduje velmi citlivý přístup k veršům a navodění celkové atmosféry quattrocenta, se všemi těmi rekvizitami od řeči až po kostýmy. Přesto mělo představení velký

úspěch, neboť stále bude lákat krásou básníkova slova a kouzelným prostředím renesanční Itálie. Ve hře se uplatnili hlavně mladí členové divadla, z nichž nejčistšími verši se uvedla Helena Malehová a Petr Herrmann.

Hra amerického autora R. Nashe „Obchodník s dítětem“, která prošla už našimi kiny, měla v divadle svou premiéru koncem března. Jiřina Chlumská a Jaroslav Toť v režii J. Schmidta vytvořili velmi dobré představení, které je situováno na americký západ na poč. XX. stol. Je to drsná příhoda, v níž dobře zapadl výkon Mir. Vlčka a Boh. Vávry. Představení se těšilo návštěvám.

Rychle za sebou šla další premiéra hry Henryho Béque „Pařížanka, v níž za režie J. Císaře si dobře zahráli Jitka Součková v hlavní roli a Bohumil Vávra. Hra měla pěknou atmosféru, v níž se řeší humornou formou vážné mezilidské vztahy. Proto měla hra dobrou návštěvnost a odezvu mezi diváky.

Z minulé sezony ještě po celé jarní období se dohrávala úspěšná představení Mamselle Nitouche, kde v režii J. Schmidta zpívala hostující Z. Czivišová a jejího partnera velmi dobře Bohumil Vávra. Vedle nich se uplatnili dobře J. Součková, M. Vlček a J. Toť.

100. výročí narození Františka Kmocha vzpomnělo Krajské divadlo v Kolíně novou dramaturgií ze života mladého kolínského kapelníka ~~Jana Cizivíše~~ pod názvem Kmochova česká muziká) ^{od Jana Cizivíše}. Nová dramatisace využila dobu, kdy se Kmoch rozhodoval mezi učitelským a muzikantským povoláním a vnesla tak potřebný dramatický vzruch. Při hře se uplatnili také nynější členové Kmochovy kapely v původním dvanáctičlenném obsazení. Dramaturg postavil na scénu

řadu tylovsky kreslených figurek, od samotného Kmocha, až po školačku a kořenářku, takže vzniklo velmi příjemné a přesvědčující představení. J. Cziviš, který hru napsal, je novým dramaturgem kolínské scény. Nový člen divadla J. Hyhlik vytvořil postavu Fr. Kmocha velmi přesvědčivě v dikci i v pohybu. Řídícího Josefa hrál velmi dobře J. Radimecký, bojovného sládky R. Vrcho-
ta a fanatického muzikanta, starého Kmocha K. Želenský. Byrokratického inspektora S. Šíp a obě starostlivé maminky sehrály G. Skálová a K. Houdlová. Byla tu řada tanečních a hudebních vložek, při nichž se uplatnily zvláště členky souboru. Úspěch představení byl bouřlivý a jeho reprisy pokračují i do příštího roku. Kolínské obecnstvo, z nichž mnozí ještě pamatují Kmocha a jeho kapelu, byli velmi vděční autorovi za tuto připomínku kolínského občana a hudebníka.

Novou sezonu zahájilo kolínské divadlo hrou českého dramatika a překladatele Franka Tetauera „Život není sen“. Tento autor, který byl ve třicátých letech známý svými konverzačními hrami, podal zde milostnou epizodu ze života české spisovatelky. Tato hra není z těch nejzdařilejších, které Tetauer napsal. Kolínské představení nastudovala režisérka Marie Lorencová, ale měla těžkou roli s nedramatickým textem. Mnoho sice vyškrtala, ale nakonec se to obrátilo proti ní samé. Herecky si přišla na své hlavně představitelka hlavní postavy Vlasta Machníková, která hrála Boženu Němcovou. Byl to dobrý citový výkon, jejími partnery byli J. Ptáčník jako V.B.Nebeský a K. Želenský jako Josef Němec. Obě tyto postavy však nejsou autorem nijak prokresleny a daly svým představitelům jistě hodně starostí.

Druhou premiérou nové sezony byla komedie Otty Zelenky „Košílka“¹⁾ také „Babička hodně četla“. Není to velké umělecké dílo, ale přináší nenáročný humor spíše anekdotického rázu. Je to historka tří generací, které žijí společně, při čemž mají herci velkou možnost uplatnit své komicko-hercecké vlastnosti. Dobře se v této hře uplatnily zvláště ženy souboru, G. Skálová, H. Malehová, J. Součková a nová členka souboru Jaroslava Brousková. Hra měla řadu potlesků na otevřené scéně a úspěch večera ukazuje, že divák touží po dobré veselohře. Schmidtova režie a Čechova scéna i Waltrový kostým se plně uplatnily. Hra přešla s úspěchem i do příštího roku.

K říjnovému výročí VRSR uvedlo divadlo v Kolíně hru L.N. Rachmanova neklidné stáří, která zde byla před léty hrána pod názvem „Profesor Poležajev“. Jsou to životní osudy známého sovětského přírodovědce prof. Timirjazeva, který se v době Října postavil nesmlouvavě celou svou vědeckou autoritou za revoluci. Tím si zneprátelil své bývalé prostředí a prochází za své přesvědčení i řadou společenských zkoušek. Je to hra o neklidném stáří /což je také někdy podtitul hry/ které nezestárlo a dovede přijímat změny a účastnit se jich tvůrčím způsobem. Hlavní postavu v tomto představení vytvořil J. Radimecký už s tradiční svědomitostí, která jej učinila jedním z hlavních členů souboru. Ostatní role obsadil režisér Schmidt G. Skálovou, Mir. Vlčkem, Janem Hyhlíkem a Karlem Želenským. Přesto, že hra tu už byla dávána, že prošla i filmovým zpracováním, byl její úspěch pozoruhodný.

Robert Vrchota, dlouholetý člen kolínského divadla měl příležitost ukázat své umění v další kolínské premiéře „Neapol, město

miliónů" od italského autora Eduarda de Filipa. Autor je sám herec a má velmi dobrý čich pro jevištní situace a dramatickou atmosféru. Režie Marie Lorencové opět škrtala, ale ne vždy ve prospěch věci, protože hra měla potom dvě velmi rozdílné části. První velmi vtipná, plná komediálních scén, druhá vážná, ale nedosti dramatická a poněkud fádňí. Herecky stála hra na výkonu Rob. Vrchoty, který se na jevišti pohyboval s rutinou, zkušeností a bezprostředností. Jeho postava je charakteristikou Neapole a jeho osudů poznamenaných válkou. Jeho partnery jsou Jiřina Chlumská a Jaroslav Toť. Představení mělo velký úspěch, i když nelze říci že bylo nejlepší. Přesto hra bude v příštím roce ještě dlouho na repertoáru.

Robert Vrchota, který spolu s J. Radimeckým patří k dlouholetým mužským členům souboru /letos už lo let/ je v paměti diváků řadou dobrých výkonů, jako byl Mikuláš Dačický, Petr Vok, starosta ze „Vzbouření na vsi“, Šalomoun z „Opaly“ aj.

Na loňský rok 1971 připadlo 100. výročí požáru Národního divadla v Praze. Ještě divadlo hořelo a už se scházely příspěvky na divadlo nové a uprostřed zpráv z pokladní knihy vedené Fr. V. Schwarzem se dovídáme, že peníze se scházely za sbírek, darů, z obecního jmění, z výnosu plesů a zábav, z darů spolků i jednotlivců z obcí a měst. Od 12. srpna 1881 do 31. března 1882 se píše, že největší obnos z českých zemí pochází z Kolína, který daroval na novou stavbu 12.433 zlatých. /Nymburk 8382 zl., Mladá Boleslav 7475 zl., Kutná Hora 5786 zl., Příbram 3016 zl. atd/ Vezmeme-li v úvahu, že jeden zlatý byl tehdy asi tolik, co dnes 25 korun, pak kolínský dar nebyl malý.

Jediným zbytkem kdysi bohaté ochotnické činnosti v Kolíně je dnes skupina mladých, kteří se soustředili v malém sále českoslov. kostela, kde hrají pod titulem „Malé divadlo“. Věnují se hlavně velmi záslužné činnosti, pohádkovým hrám pro děti. Na jaře vypravili pohádku „O líném Honzovi“ od Josefa Lada a Jar. Preclíka, v předvánoční době potom pohádku Zdenky Horyňové „Zkoušky čerta Belinka“. Obě jejich představení byla velmi čteně dětmi navštěvována. Malé divadlo zajíždí s pohádkami i do sousedních obcí. Je to však málo. Pro děti by se mělo dělat víc, protože v jarních a podzimních sychravých dnech nemají děti kam jít. Bývalo zde před válkou loutkové divadlo, bylo dobře vybaveno nejen loutkami, ale i světly, reostaty, kostýmy a nábytkem. Kam to všechno přišlo?

Trochu jsme si zvykli kulturu jen konsumovat, ale sami ji netvořit. Ještě po válce byla ve venkovských obcích na Kolínsku dosti bohatá ochotnická činnost, v posledních letech však úplně zanikla. Kolínský divadelní archiv má velké množství dokladů o bohaté činnosti zdejších ochotníků /představení mívala profesionální úroveň/ ve Sdruženém závodním klubu je jevištní zařízení, které může závidět každá profesionální scéna, a přesto nelze utvořit kolektiv, který by se této práci ujal. Snad je v tom televise, pracovní směnnost, která brání tomu, aby se kolektiv pravidelně scházel, snad je v tom nedostatek repertoáru. Je však známo, že velké těleso filharmonie v Kolíně se pravidelně schází, že dvanáctičlenný hudební soubor Collegium musicum pořádá pravidelné koncerty a nehraje při tom roli otázka honoráře, jako u jiných hudebních těles. Příčinu úpadku ochotnické činnosti bude nutno asi hledat jinde.

K n i h o v n a

a

r e g i o n á l n í m u s e u m

Okresní lidová knihovna jako jedna z velmi důležitých kulturních institucí ve městě, plní své poslání i na okrese, kde má v jednotlivých obcích svá střediska vedená placenými, kvalifikovanými knihovníky nebo v menších obcích dobrovolnými pracovníky. Za první pololetí bylo v Kolíně uskutečněno 73.471 výpůjček, což je proti loňsku vzestup o 3 tisíce. Z toho bylo 15 tisíc v dětském oddělení. Kromě toho měla čítárna studovna na 20 tisíc výpůjček. Počet čtenářů se letos mírně zvýšil. K 30.6. měla knihovna v Kolíně 3108 čtenářů, t.j. takových, kteří si letos vypůjčili knihy. Knižní fond vzhledem dobré dotace knihovny se rychle zvětšuje a letos dosahuje 70 tisíc svazků.

Kromě této činnosti koná knihovna besedy o knihách pro školní mládež, setkání se spisovateli a meziknihovní výpůjčky. Dlouholetou činností knihovny jsou už dnes v Kolíně známé „Večery v knihovně“, které v rámci knihovny pořádá Kroužek přátel čes. jazyka“ založený v r. 1951 z iniciativy býv. knihovníka Jarosl. Janíka a Karla Mrzílka, tehdy prof. na gymnasiu v Kolíně. Do konce letošního roku uskutečnil tento kroužek 329 večerů, z toho devět v letošním roce.

18.1. STESK - k výročí A.P.Čechova, uspořádal člen měst. divadla Jiří Brož.

8.2. Tři roky v Iránu, přednášel o svém pobytu v Persii Arnošt Váňa

22.2. Kolín na přelomu století - vyprávěli bří. Kamarytové

16.3. Krajinami básníků a spisovatelů - pásmo veršů a prózy s diapositivy. Z pozůstalosti člena kroužku Bohumíra Krause připravili jeho přátelé Bohdan Holeček a K. Vondráček

25.4. Libye - napříč Tripolitanií - o svém pobytu tam přednášel Frant. Srp

17.10. Moje tiché lovy - ing. Zd. Šimek vyprávěl o řekách a rybách

15. 11. Večer barokní hudby - stereofonní reprodukci připravil Klun High Fidelity v Kolíně /HiFi Klub/

28. 11. Po Dunaji na Krym. - vyprávěl o své cestě ing. Zd. Šimek

26. 12. Sváteční hudební podvečer - připravilo Collegium musicum při knihovně v Kolíně.

Kromě toho několik besed se školními dětmi o historii Kolína.

Na okrese je dnes pod správou kolínské knihovny 127 lidových knihoven, z toho jedna okresní , sedm s profesionálními pracovníky a 119 s dobrovolnými knihovníky. Počet svazků v těchto knihovnách je 309.307 svazků. Z celkového počtu čtenářů je 35,3% mládež do 15 let.

Regionální museum vedle své sběratelské činnosti pořádá přednášky, výstavy a t.zv. „Podvečery s kamerou. Letos pořádali v museu výstavu fotografií kolínského fotokroužku od 8.1-23-1. Výstava „60 let kolínských kin“ 28.1.-10.2. spolu se Správou městských kin.

Výstava keramika V. Černého 12.3. - 3.4. /pro svou obsahovou náplň měla přitažlivost hlavně pro děti/.

Výstava J.S.Machara - byla zaměřena na bojový ateismus básníkův a na jeho vztahy k rodnému Kolínu. 9.4. - 9. 5.

Výstava „Kolín,město hudby - ke 100. výročí založení Knochovy hudby.

Výstava grafiky a obrazů Marie Vondráčkové-Veselé a Václava Vyhánka - 8.6. - 27.6.

Výstava ilustrační tvorby národního umělce Antonína Strnadela ve spolupráci se Středočeskou galerií. 21. 7. - 28. 8.

Výstava „Zbraně, které neškodí“ spolu s vojenským museem v Praze 15.9. -1.10.

Výstava obrazů a grafiky a plastik výtvarníků amatérů 2.11-12.11.

Výstava „Sovětská republika Kazachstan“ 3.11.-12.11.

V přednáškové síni musea byly uspořádány přednášky: Československá vyznamenání a řády od r. 1918 a Po stopách pětিলísté růže. Kromě toho bylo letos uspořádáno 14 přednášek pod názvem „Podvečery s kamerou“. Celková účast na nich byla 1813 lidí.

V době předvánoční vystavovala své obrazy kolínská malířka Jožka Kraťochová.

V museu jsou dvě stálé expozice: Knochova a Deburouova, kromě toho a archeologickém museu je stálá expozice Kolínsko v pravěku.

H u d b a

Jedním z velmi významných kulturních podniků v Kolíně byl letos zahájený dvojitý cyklus koncertů Lidové školy umění a Kruhu přátel hudby. Oba cykly se protáhnou do příštího roku, ale už letošní průběh ukazuje na vysokou hudební kvalitu obou programů a, co je nejvíc potěšitelné, oba cykly byly hned na celý rok vyprodány. Je málo měst, která se mohou v současné době pochlubit takovým programem a takovým zájmem obecnostva.

Interpreti obou programů byli vybráni záměrně, protože měli vždy nějaký vztah ke Kolínu. Buď to jsou zdejší rodáci, nebo zde studovali střední či hudební školu, nebo jsou poutáni k našemu městu rodinnými svazky. Ukázalo se, že má Kolín hodně těchto lidí, kteří dnes ve světě v hudbě mají svůj význam a jejich vývoj počal v Kolíně.

První koncert 2. října bylo vystoupení dvou kolínských rodaček, které své první pěvecké zkušenosti získávaly od zvěčného hudebního pedagoga prof. a ředitele Mančála. Byla ^{to}/sopránistka Stanislava Součková, členka budějovické opery a Alena Španielová, altistka opery v Opavě. Úspěch večera byl mimořádný a koncert byl dobrým startem Kruhu přátel hudby, která byla prvním pořadatelem.

Druhý koncert 22. října pořádala Lidová škola umění. Program obstarali její členové Olga Klinotová, Eva Skuhrová, Karel Kukal, a Milan Veselý spolu s hudebním sdružením, které už po 10 let pod názvem Collegium musicum provozuje se zdarem komorní hudbu v Kolíně. Solisty na tomto večeru byla Jarmila Velenovská a M. Staško.

Na třetím večeru pořádaném Kruhem přátel hudby hostoval v Kolíně známý soubor Linha Singers. Byli pozváni proto, že jejich členem je kolínský rodák a žák gymnasia Dobroslav Jarolímek, pozdější dirigent Armádního uměleckého souboru. Toto těleso, které vytváří a pěstuje neobyčejně obtížný druh pěveckého projevu vyniká nejen hlasovou kulturou, ale i výbornými interprety nejnepřístupnějších partií. Byly to zvláště soprány, které upoutaly posluchače a pro mnohé byl tento koncert skutečným objevem.

27. listopadu měl Kruh přátel hudby /KPH/ další koncert, na němž účinkovalo Smetanovo kvarteto se solistou Antonínem Kohoutem. Skladatel Míř Jaroš, kolínský rodák a absolvent kolínské hudební školy, byl přítomen, protože na programu byly i jeho skladby. Smetanovo kvarteto má už dnes světový zvuk a bylo v Kolíně přijato velmi vřele.

Poslední koncert tohoto cyklu v letošním roce byl koncert Kolínské filharmonie se solisty Klárou Zurynkovou, Danou Černíkovou a Karlem Novotným. Koncert dirigovali býv. řed. Hudební školy Lad. Josef a Zdeněk Deršák, tč. primarius orchestru Národ. divadla v Praze.

Zatím mají oba cykly velmi zdařilý průběh a lze si jen přát, aby jejich pokračování v r. 1973 bylo stejné.

Letošní rok byl pro Kolín skutečně rokem hudby. Vedle uvedených koncertů, které se konaly vždy v městském divadle spíše pro hudebně náročné posluchače, stal se letošní jubilejní desátý Kmochův Kolín lidovou slavností dechových hudeb za účasti asi 15 - 20 tisíc lidí, kteří se sjeli do Kolína z celé republiky.

Kolín totiž slavil letos několikeré jubileum, které se týka-
lo hudebního života ve městě. Letos uplynulo 100 let, kdy byla
založena jedna z nejpopulárnějších dechových kapel u nás. 29. dub-
na uplynulo 60 let od smrti jejího populárního zakladatele Frant.
Kmocha. Lidová škola umění byla založena v říjnu r. 1932 a slavi-
la letos své 40. narozeniny. Kmochův Kolín má letos své desáté
výročí. To vše způsobilo, že Kolín letos zněl hudbou.

Začalo to již v lednu, kdy československá televise skončila
natáčení filmu o Františku Kmochovi, který v r. 1872 založil
dechovku, jejíž sláva se šířila i za hranice a proslavila město
Kolín. Stala se brzy nejvyhledávanějším lidových tělesem na všech
slavnostech, bálech i tancovačkách. Kmoch, původně zásmucký uči-
tel, věnoval Kolínu svůj pochod, který je dnes znám po celézemi
a kromě toho složil na 300 dalších populárních skladeb.

„Kmochův Kolín“ se stal už dnes tradiční slavností dechových
orchestrů, na které se sjíždějí soubory i ze zahraničí. Na něk-
terých byli i krajané ze zámoří, pro které je česká písnička
poutem se starou vlastí.

X. Kmochův Kolín byl zahájen už v dubnu pietním aktem u
Kmochova hrobu na kolínském hřbitově a slavnostním zasedáním
městské hudby v sále zimního stadionu za přítomnosti představi-
telů politického a veřejného života. 29. dubna uvedla čs. te-
levise ve 20,15 český film „To byl český muzikant“, při němž se
představil 54 členný soubor městské hudby v Kolíně.

Stého výročí Kmocha vzpomnělo i Krajské divadlo v Kolíně uve-
dením hry Jana Cziviše pod názvem Kmochova česká muzika. Už před
léty se provozovala na kolínské scéně hra Lily Hodáčové „Tak žil a

hrál nám Kmoch." Na Kmocha už jsou tedy dva filmy a dvě dramatická zpracování. Další památkou na Kmocha bude kniha, která letoš vyšla pod názvem František Kmoch od známého kapelníka Karla Karloviče Chvalovského. Kniha vyšla v Pantomu a přes některé menší nedostatky zachycuje nejen celý Kmochův život, ale i rozbor jeho skladatelského díla, seznam jeho dochovaných skladeb, notové příklady, vyličení zájezdů jeho kapely do ciziny a obraz Kolína v době Kmochově. Důležitý je v knize kompletní seznam Kmochových hudebníků, který tak zachycuje téměř všechna jména a zaměstnání Kmocháků. Po této knize sáhnou jistě mnozí z příštích návštěvníků Kmochova Kolína.

Rudé právo přineslo 17. června ve své příloze Halo, sobota delší článek o Kmochovi doprovázený Kmochovou svatební fotografií 25. listopadu 1880. Vlastní festival Kmochových hudeb, který už po desáté nese jméno Kmochův Kolín 16. června koncertem Kmochova hudby v Městském divadle, při němž vystoupily i dechovky ze Štětí a Kyjova. V sobotu ráno odstartovalo na 500 turistů z náměstí Obránců míru na pochod zvaný Kmochova padesátka, jehož trasa 50 a 25 km vedla po stopách působení tohoto kolínského hudebníka. Neděle dopoledne dne 18. června vystoupily hostující dechovky na Kmochově ostrově, kde vyhrávaly velkému množství návštěvníků.

Odpoledne počínal hlavní program. Dvanáct tisíc návštěvníků zaplnilo úplně zimní stadion, kde byli uvítáni zástupci ministerstva a předsedou ONV Vlastimilem Máchou. Kmochova hudba byla zároveň vyznamenána řádem „Za vynikající práci“ a za propagční činnost v rozvoji české dechové hudby. V sobotu večer byl konán velký průvod všech hudeb, které se festivalu účastnily. Po průvodu se orchestry rozjely do okolních obcí a měst, kde koncertovaly

tamějšímu obecenstvu. Do Kolína na festival se sešli návštěvníci i z ciziny. Přijeli účastníci ze Sovětského svazu, Maďarska, Bulharska, Dánska, Německé spolkové republiky, Francie, Holandska a Jugoslávie. Přijeli nejen jako hosté, ale i jako pozorovatelé, protože měli zájem na tom, jak je v Kolíně festival organisován.

Obrázkový časopis Ahoj věnoval festivalu celou obrázkovou barevnou stránku, bylo vydáno 25 tisíc samolepicích nálepek s kolínským motivem, areál zimního stadionu byl k těmto oslavám upraven novými terenními úpravami v prostoru západní tribuny, nezapomnělo se ani na milovníky piva, kteří mohli dostat kolínskou „jedenáctku“ Perlu s vinětou Kmochova Kolína a do všech koutů republiky bylo rozesláno 5000 kusů propagačních plakátů. Pro účinkující a pořadatele bylo vydáno 2000 stravenek a tři školní jídelny kromě restaurací měly na starosti stravování. Obchody byly v sobotu otevřeny do 17 hodin a v neděli do 12 hodin, aby si návštěvníci mohli opatřit nejpotřebnější potraviny.

Ubytovat 1000 účastníků byl pro organizátory dosti tvrdý oříšek. Poláci byli ve Zbraslavicích, dechovka ze Štětí v Kutné Hoře, Třinečtí a Uničovští v Čáslavi, Bulhaři v Rohozci za Kačinou, Kladeňáci v Nymburce, Červený Kostelec jel spát až do Lysé, Spolana v Ratboři, Bratislavští v Českém Brodě, Děčín v Chlumci n/C a v Kolíně tráví své večery dechovky z Belgie, Rakouska a další zahraniční hosté. Kromě toho spali v Kolíně i Hanáci. Starosti s ubytováním tedy nebyly malé.

Současně s festivalem probíhala v městském museu výstava „Rok dechové hudby“ a v září potom „Dechovka ve fotografii“. Letošní rok byl v Kolíně vyhlášen rokem hudby, protože, kromě Kmocháků, měla výročí i hudební škola.

K X. Komochovu Kolínu zkomponoval mjr. Jan Chromec festivalový pochod „Jubilejní Kolín“, který věnoval Městské hudbě ke 100. výročí. Návštěvníci jej poprvé slyšeli na zimním stadionu 18. června. Dále byl vydán festivalový odznak, který dlouho připomene návštěvníkům tento den.

Počasí festivalu dechových hudeb neobyčejně přálo po všechny tři dny a závěrečný monstrekoncert 800 hudebníků na zimním stadionu potvrdilo oprávněnost dechové hudby a bylo velkou manifestací pro tento druh lidové zábavy.

Kolínský časopis vydal k tomuto dni zvláštní přílohu.

Ve čtvrtek 17. srpna odjelo druhé kolínské hudební těleso, hudba Veřejného požárního sboru do Švédska. Byl to týdenní zájezd do města Kristianstadu, kde se jako jediní zástupci socialistického tábora účastnili hudebních slavností s dalšími zahraničními účastníky. Vedoucím byl místopředseda ONV Ant. Vosecký, hudebním vedoucím byl mjr. Chromec a kapelník Vladimír Zeman. Získali si tam množství posluchačů, zejména Kmočovými pochody. Hráli v hudebních sálech, v národních a lidových parcích a pro pacienty nemocnic. Švédský tisk psal o nich opravdu v superlativech.

Kmochova hudba z Kolína koncertovala také 31. října v naplněném sále pražské Lucerny a v listopadu na počest výročí VŘSR hráli v Parku kultury a odděchu Julia Fučíka v Praze. Při této příležitosti nahráli v nahrávacím studiu Suprafonu v Praze jubilejní gramofonovou desku na počest 100. výročí založení tohoto hudebního tělesa.

Lidová škola umění se zapojila do oslav 55. výročí VŘSR vystoupením svých žáků hudebního a literárně-dramatického odboru.

12. prosince v Okresní lidové knihovně učitelé této školy připravili žáky k vystoupení se skladbami výhradně ruských a sovětských skladatelů a autorů.

Dvakrát v tomto roce vystoupili v Kolíně populární zpěváci Greenhorns. Je to velmi známý soubor pěstující pop music. Jejich koncerty jsou obyčejně vyprodány, ale návštěvníky jsou většinou velmi mladí lidé, zvláště dívky. 10. dubna tu byla se svým souborem populární zpěvačka H. Vondráčková. Také její vystoupení bylo vyprodáno.

V rámci koncertů Kruhu přátel hudby je na leden příštího roku ohlášena solistka Národního divadla Slovenka Gabriela Beňačková.

Stovky občanů se přišly 7. června rozloučit s posledním potomkem kolínského populárního dirigenta a skladatele Frant. Kmocha. Jeho dcera Anna Kmochová, bývalá učitelka, zemřela ve věku 88 let. Jště v loňském roce byla čestnou účastnicí Kmochova Kolína, letošního ročníku, který byl jubilejní se už nedočkala. Pohřební projev měl hudební skladatel K.K.Chvalovský a za Lid. školu umění Olga Klinotová. Zesnulá žila v rodném domě proti kolínskému divadlu, na němž je Kmochova deska. Žila tiše a tiše odešla. Kmochova hudba jí na rozloušenou zahrála u hrobu.

Hudba v Kolíně drží neustále svou tradici. Vedle známých dechovek městské Kmochovy hudby a hudby požárnického sboru má Kolín velkou Kolínskou filharmonii, při obvodní lidové knihovně pracuje už 10 let sdružení, které si dalo název Collegium musicum, hudbu provozují dvě smyčcová kvarteta, učitelský pěvecký sbor, žákovský dechový orchestr a jiné soubory. Tento bohatý zdroj vychází z Lidové školy umění, která nese jméno Frant. Kmocha.

Odtud se zásobuje Kolínská filharmonie svými členy, tady jsou kořeny oblíbenosti hudby v Kolíně, která vyústila v založení Kruhu přátel hudby, jež organizuje koncerty. V každém hudebním tělese ve městě nalezneme buď učitele nebo žáka této Lidové školy umění, která letos slaví své 40. výročí založení.

1. října 1932 Josef Maňcal, který se po patnáctiletém pobytu v Rusku vrátil do vlasti a přivezl si bohaté pedagogické zkušenosti, založil v Kolíně Městskou hudební školu. Prvním rokem měla škola 92 žáků. Za čtyřicet let tudy prošly stovky žáků. Začínali tady i umělci slavných jmen - pěvkyně Ludmila Dvořáková, zasl. umělec Antonín Kohout, člen Smetanova kvarteta, prof. Viktor Moučka, člen Vlachova kvarteta, zasloužilá umělkyně Stanislava Součková, desítky členů našich divadel, symfonických orchestrů, profesorů konservatoře, členů televise a rozhlasu, učitelů hudebních škol.

Dnes má škola na 800 žáků, pětatřicet učitelů a má odbočky v Českém Brodě, Kouřimi, Velkém Oseku a v Plaňanech. Hudební oddělení má 570 chlapců a děvčat, taneční obor má deset žáků, výtvarný 50 a literárně dramatický patnáct.

Hlavním cílem školy není jen výchova profesionálů, ale i amatérských těles a zasvěcených posluchačů a návštěvníků koncertních síní, lidí, jimž hudba je každodenní potřebou.

K i n o

Z m i n u l o s t i k o l í n s k ý c h k i n .

Na konec minulého roku připadlo šedesáté výročí založení prvního kolínského kinematografu. Stalo se to 25. prosince 1911, kdy o vánočních svátcích bylo v Kolíně první filmové představení. V Praze bylo už v té době několik stálých kin /Ilusion na Václ. nám./ ale na venkově jezdily ještě kočující kinematografy, které si pro svá představení stavěly stany. Do Kolína jezdil slezský podnikatel Oser, který míval stan na louce, kde stojí dnes lázně. Filmů bylo málo a proto se kina udržovala častou změnou pobytu. "Oserovo kino bylo hojně navštěvováno a proto se kolínský knihkupecký účetní Karel Franc rozhodl, založit v Kolíně stálý kinematograf. /Tehdy byl rakouskými c.k.úřady počítán kinematograf mezi kolotoče, houpačky a cirkusy jako kočovná živnost/ Karel Franc zažádal v červenci r. 1908 jménem Kaškova knihkupectví, kde byl zaměstnán, francouzskou firmu A. Lumière v Lyonu o ceník kinoprojektoru. Prospekt přišel obratem a tu si Karel Franc složil v Praze v Klejzarově kinu za přítomnosti prof. ústavu elektrotechniky Karla Nováka promítačskou zkoušku, která byla předepsána, protože si každý majitel kina obsluhoval zařízení sám. Zkoušku složil 30. března 1910 a zažádal o licenci na pořádání představení.

V Kolíně nebylo vhodné místnosti, protože divadlo v zámeckém pivovaře 31. července 1911 vyhořelo a proto se Karel Franc rozhodl přestavět uprázdněný špýchar v Jungmannově ulici /dnes ul. Politických vězňů/ vedle Víznerova hostince na kinematograf o 120 sedadlech a vybavil jej promítacím strojem firmy Erneman z Drážďan. Promítačem se stal Josef Jangl, mechanik v Kolíně, který

také složil v Praze zkoušku. Kinematograf byl jedním z prvních odběratelů elektřiny z nově vybudované kolínské elektrárny, kterou v r. 1911 dala do provozu Křížíkova společnost z Prahy a která také zařídila v novém kinu elektrickou instalaci.

První představení 25. prosince 1911 v 8 hodin večer se skládalo ze 6 až 7 krátkých filmů, protože celovečerní ještě nebyly. Obecenstvo Kolína nemělo na počátku dosti důvěry a proto sál byl naplněn jen částečně. Bylo to také vinou dosti nevlídné místnosti, která nelákala. Představení bylo doprovázeno hrou na klavír a na housle.

V r. 1912 počaly už docházet ze zahraničí některé celovečerní filmy od francouzské firmy Pathé Frères et Co., která dodávala programy přes vídeňskou ústřednu. Proto se už v tomto roce promítaly filmy jako Romeo a Julie, Dumasův Královnin náhrdelník, Bídníci od V. Huga.

Na náklad Karla France byl r. 1912 pražskou firmou Kinefa natočen v Kolíně film z pohřbu tehdy zesnulého Františka Kmocha, jenž byl Francovým strýcem. Tento film se zachoval, je ještě dnes promítán jako památka na kolínského populárního kapelníka.

Filmy byly dodávány s německými titulky, které musel promítač přepisovat na sklíčka a po dobu běžícího německého titulku, musel přemístit projekci lampové skříně na diazařízení. Byly tu promítány filmy s francouzským komikem Maxem Linderem, dánskou Astou Nielsenovou a německou Henny Portenovou.

Když byly r. 1912 vydány nové bezpečnostní předpisy, kolínské kino nevyhovovalo. Karel Franc byl donucen postavit vlastní budovu.

V ulici za Quintínem /dnes Kmochova/ bylo vyhořelé stavení Čeňka Rajsského, které Franc koupil a v r. 1913 tu postavil budovu se 400 sedadly podle tehdejších bezpečnostních předpisů. V tomto kině se hraje ještě dnes.

Jedním z posledních filmů hraných ještě ve starém špýchaře byl několikavečerní film Quo vadis, tehdy nejvýpravnější film na světě. Představení v novém kinu bylo zahájeno 19. prosince 1913 a posledním představením toho roku byla celovečerní česká aktualita Prodaná nevěsta zfilmovaná v přírodním divadle v Šárce a hlavních rolích byli tehdy nejznámější herci Národního divadla: Šlechtová-Mařenka, Tadeus z Dura-Jeník, Adolf Krösing-Vašek, Emil Pollert-Kecal.

V černu byl také předveden v Kolíně v kinu Edisonův Kinetofon, jakási kombinace kinematografu s fonografem. Když vznikla válka v r. 1914, bylo kino na pět týdnů zastaveno a 4. září opět zahájilo. Na programech byly vídeňské „Válečné zpravodaje“. Když promítač kina Jangl narukoval a za ním sám Karel Franc, převzal správu a vedení kina Francův bratr František, účetní Občanské záložny, která financovala stavbu nové budovy kina.

V r. 1920 obdrželo druhou licenci k filmovým představením v Kolíně Družstvo pro postavení lidového domu strany sociálně demokratické, které koupilo Městský pivovar bratří Rašů v Zámecké ulici vedle radnice a přestavělo jej na spolkový dům. /dnes se tu staví nová budova Kulturního domu/. V prvním patře bylo otevřeno nové kino pod firmou „Bio republika“.

Nastal také rozvoj české kinematografie. Přibývalo kin, českých filmů, byly zrušeny licenční knížky pro majitele, povolované každým rokem. R. 1928 odešel z Francova kina dlouholetý promítač Josef Jangl a zařídil si dílnu na opravu psacích strojů.

Novým promítačem se stal Karel Krátký, bratr známého kolínského fotografa Jiřího Krátkého.

V r. 1929 přišel americký zvukový film. Aparatura byla drahá a její instalaci si mohlo dovolit jen velké kino. Česká společnost „Uka“ namontovala v Kolíně na ukázkou v listopadu 1930 za vysoké půjčovné zvukovou aparaturu. Jako první zvukový film byl v Kolíně od 14. do 20. listopadu promítán americký film „Kráľ jazzu“, česky namluvený s hudbou Paula Whitmanna. Tento systém byl dělán na deskách a byl velmi nepohodlný a proto byl velmi brzy vystřídán zvukovým záznamem na filmovém pásku. Zvukový film se rychle ujal a proto byli k 11. září 1931 propuštěni i hudebníci, kteří doprovázeli němý program. Společnost „Klangfilm“ vytvořila dokonalou zvukovou aparaturu a první film, jenž byl v Kolíně na tomto stroji promítán byl nákladný americký film „Přehlídká lásky“ se zpěvačkou Jeanette Macdonaldovou a francouzským umělcem Maurice Chevalierem.

Kina byla značným příjmem městského důchodu. V l. 1929-1933 odvedl Karel Franc do městské pokladny na dávce ze zábav 300.000 korun.

Na konci r. 1937 byl ve Francově kinu předváděn také plastický film „Audioskop“. Každý účastník si koupil za 30 haléřů brýle, které měly jeden okulár modrý a druhý červený. Při filmu diváci uhýbali hlavy ze strachu před míčem, který letěl přímo na jejich hlavy a ně kteří dokonce vykřikovali, když proti nim zdánlivě vyjela lokomotiva. Byl to však jen pomíjivý žert, který se neujal.

1940

V r. 1930 bylo otevřeno v Kolíně na Zálabí třetí kino, které na licenci Červeného kříže provozoval Bedřich Kaiser, takže se říkalo, že v Kolíně má kina Kaiser Franc.

Za okupace byla kina velmi bedlivě pozorována a za to, že při řeči říšského protektora Neuratha obecnostvo kašlalo byla kina v Kolíně za trest na tři dny zavřena. 21. října 1939 bylo kino republika přejmenováno na Lido-bio. Od února 1940 bylo nutno plakáty z nařízení německých úřadů opatřit i německým textem. Ve středu 28. srpna 1940 bylo Francovo kino náhle zavřeno, protože nějaký udavač oznámil okupačnímu úřadu, že se v kině promítá reklama Národního souručenství se znakem NS obráceně SN, což se vykládalo „Smrt Němcům“. Francovo kino bylo na devět dní zavřeno právě, když byl promítán film Rose Marie s Frimlovou hudbou.

Dovoz amerických filmů byl zastaven a nahrazen filmy německými. Proto byly hodně reprisovány české filmy. Majitelé kin byli nuceni vstupovat do Českomoravského filmového ústředí řízeného Němci. Při pohřbu Hejdrichově byla představení zakázána. Totéž se stalo i při smrti Hitlerově.

Dekretem č. 50 presidenta republiky z 11. srpna 1945 byl čs. film znárodněn a kina dostala také nové názvy. Vzhledem k zásluhám, které měl Karel Franc o český film, byl ponechán v Kolíně název Francovo kino. Po čase přišlo nové nařízení, aby kde jsou tři kina byly názvy Jas, Oko, Svět. Zatímco pro zálabské kino se rychle ujal název Jas, Francovo kino, i když nese název Oko, je v ústech lidu stále Francovým kinem, „Francákem“. To snad zanikne až se toto kino přestěhuje do nové budovy.

Lido-bio nazvané Svět bylo koncem roku 1948 zrušeno, protože budova hrozila sesutím. V r. 1955 se stal zakladatel Francova kina, Karel Franc, už v poměrně vysokém věku, na žádost Čs. stát. filmu vedoucím kin na okrese, a z pověření téhož úřadu vedoucím obou kin v Kolíně.

Od 1. dubna 1957 převzaly správu kin do svých rukou národní výbory a Karel Franc pro oční chorobu požádal o zproštění funkce. Jeho žádosti bylo vyhověno a tak 11. září 1957 ve stáří 76 let odešel Karel Franc do důchodu. Žije stále mezi námi, dnes už téměř devadesátiletý a ačkoliv mu zrak velmi špatně slouží, je jinak velmi čilý, má výbornou paměť, napsal i své vzpomínky na minulost kolínské kinematografie a jeho osobní archiv plakátů je skutečnou programovou přehlídkou filmů za šedesát let. Proto má o jeho vzpomínky a archiv zájem i Čs. filmový ústav.

Současná situace kolínských kin vykazuje zmenšenou návštěvnost. V jubilejním roce 60 let kolínských kin byla v museu otevřena výstava, kterou zahájila za přítomnosti představitelů veřejného života ředitelka Správy městských kin H. Brzáková. Přítomen byl 90 letý, stále čilý Karel Franc a 77 letý býv. ředitel Lido-bio Karel Dušek. Mnoho Kolíňáků ani neví, že Kolín byl po Praze jedno z prvních měst, které mělo své stálé kino. Letos navštívili Kolín také zástupci Studia krátkého filmu, kteří budou točit film s prvním kinematografistou v Kolíně Karlem Francem. Výstava byla velmi navštívena a skončila 12. února, pro velký zájem diváků však musela být prodloužena do 20. února.

V červnu probíhal na kolínském zimním stadionu 3. filmový festival pracujících. Ani tento festival, ačkoliv byl dobře připraven a každý film měl patronát některého závodu, nemě ten úspěch jako v letech minulých. Příčiny jsou asi stejné, jako u divadelní ochotnické činnosti. Ústřední řed. čs. filmu zaslal předsedům NV list, v němž žádá o pomoc, při vytváření lepších podmínek pro návštěvnost kin a konstatuje, že návštěvnost u nás poklesla téměř o 40% proti maximální návštěvnosti. I finanční zpráva kolínských kin ukazuje pokles příjmů. Plánovaná představení od 1.1.1972 do 30.9.1972 byla 1360 a byla překročena o devět představení, ale plánovaná návštěvnost 272.000 se zmenšila na 231.000. V plánované tržbě se jeví úbytek 261.000 korun.

Dobrým počinem, který je veřejností oceňován, jsou filmová představení pro důchodce zdarma, která pořádá ve své režii MěNV. Jsou předváděny dobré starší filmy. Jako každoročně i letos zahájilo na zimním stadionu letní kino už v květnu. Ve dnech 13.-16. listopadu probíhal v Kolíně dětský filmový festival. Byla zde uspořádána zároveň výstavka dětských kreseb. Každé dítě tu mělo vystavenou svoji práci a nakonec bylo hodnocení s rozdělením cen.

O s l a v y

Oslavy Vítězného února byly konány v pátek, v den 24. výročí. Zcela nahněný sál kolínského kina Jas hostil vedle vedoucích představitelů okresu a města i delegaci Sovětské armády vedenou důstojníkem Štěpanem Ignatěvičem Koščukem, který ve svém proslovu pozdravil přítomné, mezi nimiž byli i příslušníci Lidových milicí.

První máj oslavilo město za velmi pěkného, slunečného počasí. Už od rána hrály obě kolínské hudby a po sedmé hodině se scházeli občané na seřadištích, aby se pak třemi proudy odebrali na náměstí. Vedoucí tajem. OV KSČ s. ing. M. Jiráň měl hlavní projev a po něm předseda KV NF Josef Kopecký. Po skončení manifestace konala se přehlídka sportovců, krojovaných skupin a 38 alegorických vozů.

5. května byly pietní akty u památníku obětí II. svět. války v Pražské ulici, a na kolínském hřbitově u památníku rudoarmějců, kde byly položeny věnce. Po hymnách pronesl hlavní projev předseda MěNV v Kolíně s. Šecl. Potom za zvuku pochodu Padlých revolucionářů položili věnce jednotlivé delegace. Účastníci se potom odebrali do kina Jas, kde byl promítán poslední díl filmu Osvobození.. Na náměstí hrála Kmochova kapela..

7. května vyvrcholily slavnosti na našem okrese v 10 hodin na náměstí přísahou vojáků kolínské posádky.

V pondělí v převečer 55. výročí Velké říjnové socialistické revoluce konala se před pomníkem V.I.Lenina manifestace kolínského občanstva, pracujících jednotlivých závodů, škol a institucí.

Po zahájení předsedou OV Vl. Máchou měl hlavní projev ved. taj. OV KSČ s. ing M. Jiráň. Po jeho projevu se shromáždění odebralo k památníku rudoarmějců na kolínský hřbitov, kde bylo položeno množství věnců. Večer potom se konalo v městském divadle slavnostní zasedání OV KSČ, ONV a OVNF, při němž nejlepší závody a jejich pracovníci byli vyznamenáni. Jako první v soutěži o putovní praporek družebního okresu Voskresensk se umístil závod VCHZ Synthesia Kolín, druhé a třetí místo získaly závody Koramo a Tatra.

Závěr Měsíce čs.-sovětského přátelství se konal v městském divadle slavnostním zasedáním. Přítomna byla delegace Střední skupiny sovětských vojsk, delegace okresních orgánů, zástupců SČSP, OV NF a ONV. Hlavní projev pronesl předseda OV SČSP s.Vl. Jiruš a o významu smlouvy se Sovět. svazem promluvil taj. OVKSČ s. J. Biško. Ve druhé části programu shlédli účastníci divadelní představení Rachmanovovy hry Neklidné stáří, která bývá hrána i pod názvem Profesor Poležajev. V hlavní roli vystoupil člen divadla Jaroslav Radimecký. Pořadateli tohoto zasedání byli OV SČSP a LSD Jednota v Kolíně.

N á v š t ě v y

Dne 18. dubna krátce před půl dvanáctou hodinou přijel do Kolína na návštěvu generální tajemník Komunistické strany Československa dr. Gustáv Husák. Přijel od Nymburka před závod Tatra, kde jej uvítal vedoucí tajemník OV KSČ s. Miloslav Jiráň. Dr. Husák se zajímal o výrobu balených kotlů, prohlédl si některé provozy a účastnil se mítingu pracujících, kteří mu podali socialistický závazek. V hale trubkárny závodu, kde jej přivítal předseda CV KSČ s. Zdeněk Beran a mládežnické organizace, se seznámil s brigádami socialistické práce. Po projevech tajemníka středočeského KV KSČ hovořil ke shromáždění i s. dr. Husák. Byl bouřlivě přivítán na tribuně a jeho řeč byla přerušována potleskem. Zmínil se o překonávání minulosti, o konsolidaci našeho života a hodnotil ekonomické úspěchy, nezanedbáváje také zmínky o těžkostech a nedostatecích. V závěru podal přehled i mezinárodní situace a o úsilí socialistického tábora o mír ve světě. Po skončení návštěvy v Tatře odejel gen. tajemník se svým doprovodem do hotelu Savoy, kde byl oběd. Cestou byl pozdravován školní mládeží, která se shromáždila kolem hotelu. V odpoledních hodinách odejel do Prahy.

Mezi okresy Kolín a Voskresensk je už několikaletá družba. U příležitosti startu hokejového družstva Chimik v Kolíně přijeli do Kolína také představitelé okresu. 27 člennou výpravu pozdravil nejprve ved. tajem. OV KSČ Jiří Biško a předseda MěNV Josef Šecl. Hosté si prohlédli závod Synthesia a obdrželi upomínkové dary.

Na poč. června přijela do Kolína druhý výprava z Voskresenska v počtu 33 členů. Byla to skupina pracovníků závodu Chimik Voskre-

sensk z Moskevské oblasti. Delegaci vedl tajem. MěNV KSSS S.V. Fjodorovič a navštívili VCHZ Synthesii a Koramo v Kolíně a společné večere v hotelu Savoy. Zajímali se hlavně o hospodářskou strukturu okresu a proto také navštívili JZD v Tuchorazi. Večera družby se účastnily i složky Sovětské armády.

V rámci Mezinárodních pamětních dnů odboje k nám do Kolína přijelo 38 odbojářů za Slovenska z družebního okresu Rimavská Sobota. Při společné besedě je přivítal předseda OV ČSPB Josef Kobián a druhého dne podnikli společný výlet do Terezína a Lidic. Po návratu při společné večeři byla znovu opakována buchenwaldská přísaha o boji proti fašismu.

V posledních dnech června zavítala na Kolínsko tříčlenná delegace Moskevského výboru KSSS, která navštívila řadu závodů na okrese. Vedoucí delegace V.P. Proforov se zajímal o naše družstevnictví a delegace navštívila v Přistoupimi rudoarmějce Jos. Beka.

11. července přijela do Kolína tříčlenná delegace družebního okresu Rimavská Sobota, kterou vedl okr.taj. OV KSS Ján Lacík. Soudruzi si prohlédli museum, knihovnu, Sdružený závod. klub, a n.p. Koramo.

Při příležitosti vyhodnocování výroben kyseliny sírové v kolínské Synthesii byli přítomni také delegáti Chemického kombinátu ve Voskresensku, kteří zde projednali další rozvíjení družby mezi oběma závody a městy.

Družba mezi Kolínem a Voskresenskem trvá už mnoho let. Oficiální delegace se často setkávají a přátelství přechází i na děti. V červenci se uskutečnila výměnná rekreace třiceti dětí. 19 dní

prožily kolínské děti v pionýrském táboře Chimiku Voskresensk. Setkalý se tam s krasobruslařskými mistry světa Bělousovovou a Protopopovem, navštívily Moskvu, byly v Leninově mausoleu, na výstavě mladých techniků, vystoupily na Ostankínskou televizní věž, prohlédly si Lomonosovovu universitu, chrám Vasila Blaženého a budovu RVHP.

Do národního podniku Frigera v Kolíně přijela 1. září šestičlenná výprava z kubánského vyslanectví v Praze. Hlavním důvodem bylo seznámení s brigádou „Kubánského přátelství“. Za vedení ředitele Oktábce si prohlédli závod a druhý den s kolektivem této brigády se odebrali do rekreační chaty Frigery na Benecku.

30 kolínských odbojářů navštívilo v rámci oslav Slovenského národního povstání družební okres Rimavskou Sobotu, dále Banskou Bystricu a všechna místa v okolí, kde se odehrávaly partyzánské boje.

11. září přijela do Kolína na pozvání OV SČSP desítičlenná delegace pracovníků Domu sovětské vědy a kultury v Praze. Vedl ji ing. Boris Pokrovkij. Delegaci přijal ved. taj. OV KSČ s. Biško. Návštěvníci si prohlédli závod Frigeru, Karu ve St. Kolíně a JZD Tuchoraz. Měli velký zájem o Frigeru, která patří k předním exportním závodům v pkrese. Informovali zároveň o založení Domu sovět. kultury v Praze, který vznikl v r. 1971 a byl otevřen za přítomnosti s. Husáka a Brežněva.

27. září se zastavila v Kolíně osmnáctičlenná štafeta členů SSM zemědělských a vesnických organizací olomouckého okresu, která vezla do Prahy zdravice k I. sjezdu SSM. Štafeta přenocovala v Kolíně a druhého dne tato cyklistická štafeta nastoupila na kolech cestu do Prahy.

Veřejnou schůzi zaměstnankyň v závodě Koramo navštívila také delegátka Světové odborové federace pro otázky žen Coraliz Rodriguez z Chile, která seznámila 70 přítomných žen s podmínkami pracujících žen v její vlasti.

V týdnu solidarity s bojujícím Vietnamem přijela do Kolína 18. října tříčlenná delegace velvyslanectví Vietnamské demokratické republiky.

Téhož dne 18. října přijela 30 členná delegace-skupina sovětských turistů v rámci Měšice čs.-sovět. přátelství. Hosté byli přijati od OV SČSP a Lidovým spotřebním družstvem Jednota. Položili květy u Leninova pomníku a besedovali večer se svými hostiteli.

16. listopadu navštívili Kolín ministr zemědělství a výživy Ing. Josef Nágr. Stalo se tak v souvislosti s pobytem německé delegace ÚV SED v čele s tajemníkem ÚV SRD G. Grünbergerem v ČSSR. Společně navštívili kolínský Zemědělský a nákupní závod.

Dalšími hosty v Kolíně byla na konci listopadu delegace profesorů z NDR, kterou vedl ředitel Ingenieur Schule für Schiffbau-technik Herbert Köppen. Tato škola má družbu s průmyslovou školou v Kolíně a obě školy si každoročně vyměňují 18 studentů a dva pedagogy na dobu dvou týdnů. Naši průmyslováci byli letos v červnu v loděnicích v Rostoku a studenti z NDR pracovali brigádnicky ve Frigeřev Kolíně.

V prosinci navštívily Kolín dvě učitelky z SSSR, T.V. Feofanová a T.J. Šumskaja. Cílem jejich návštěvy byl závod Tatra Kolín, kde se zajímaly o činnost organizace SSM, na MěNV se seznámily s prací školské komise a pionýrské organizace. Prohlédly si i pionýrské zařízení na školách i na okolních okresech.

V prosinci odletěla z Kolína stranická delegace ke čtyřdennímu pobytu do družebního okresu Voskresensk v Moskevské oblasti. Jejími členy byl ved. taj. OV KSČ s. ing. M. Jiráň, předseda ONV Vlast. Mácha a předseda OV NF Jarosl. Zícha. Bylo to uspořádáno jako delegace k 50. výročí vzniku Sovět. svazu. Kromě toho se delegace seznámila se stranickou prací na okrese a byly hodnoceny dosavadní výsledky družby.

V prosinci se vrátila také delegace vedená s. ing. Molcarem ze Schwedtu v NDR, kde se konalo vyhodnocení družby mezi VCHZ Synthesia Kolín a tamním chemickým kombinátem. Zároveň byla projednána rekreace dětí vzájemnou výměnou v příštím roce.

V prosinci byla také zakončena návštěva sovětských přátel z Puškina, účastníků Vlaku družby. Složky NF a OV SČSP uspořádaly v předvečer odjezdu komsomolců z kolínského okresu v Družstevním domě večer na rozloučenou. Sešli se tam hostitelské svazkové organizace a zástupci OV KSČ. Na večeru účinkovala vokální skupina sovět. komsomolců a tanečníci, na oplátku zněly české písně.

S t a t i s t i k a

V r. 1971 bylo na kolínském okrese dosaženo v objemu průmyslové výroby v částce 3,2 miliardy, což je téměř o 1,5 miliardy více, než v r. 1960. V r. 1960 byla denní hodnota výroby 5,6 mil., ale v r. 1971 už to bylo 12,1 milionu Kčs počítáno na pracovní dny. V r. 1971 dodaly průmyslové závody Kolínska na export o 70 milionů korun více, než v r. 1970. Za posledních sedm let vzrostla výroba některých výrobků. Proti r. 1964 bylo v r. 1971 vyrobeno o 15.109 tun více benzínu, t.j. o 45%, dále byla zvýšena výroba topných olejů na dvojnásobek. 524 tun silikonů, t.j. trojnásobné zvýšení. O 75% více vlněných oděvů /62823 kusů/, 2303 tun jemného pečiva /šestinásobek/, 4488 tun nečokoládových cukrovínek /3x více/. Výroba másla vykázala letos 545 tun, t.j. zvýšení o 70%.

Na celostátní produkci zrnin se podílí okres Kolín 1,4%, u zeleniny je to 2,4% a u cukrovky 3,5%.

Na počtu obyvatel ČSSR se podílí okres Kolín jen 0,68%, ale na obyvatelstvu v podproduktivním věku /muži na 60 a ženy na 55 let/ už je to 0,92%, což značí, že je zde velmi nízká populace a Kolínsko patří mezi okresy s nejhorsí strukturou obyvatelstva. pokud se týče věku.

V r. 1971 z celkové délky silnic 830 km bylo poze 19 km s bezprašným povrchem.

V r. 1971 utratili všichni občané v Kolíně přes půl miliardy korun.

V loňském roce spadlo na Kolínsku v průměru 468 mm srážek. Je to pouze 80% desítiletého průměru. Vydatnými dešti se vyznačoval měsíc červen, hluboko pod průměrem byl červenec a srpen. Červnové deště narušovaly sušení pícnin.

Služby placené obyvatelstvem se v poslední době nerozvíjejí uspokojivě. Stále je nesoulad mezi poptávkou a nabídkou. Tržby od obyvatelstva sice rostou, ale jejich podíl na výkonech klesá. Na kolínském okrese v l. 1966-71 objem tržeb vzrostl, ale jejich podíl na výkonu klesl z 28% na 20%.

Výkony v drobných provozovnách se na okrese v l. 1966-71 zvýšily a podíl tržeb se snížil ze 65% na 57%. Maloobchodné ceny se proti lednu 1964 zvýšily téměř o 40%, takže se vlastně vyšších tržeb dosáhlo při stejném výkonu. Množství vypraného prádla v prádelnách na okrese sice stoupá /v r.1971 celkem na okrese 492 tuny/ ale množství vypraného prádla pro obyvatelstvo klesá ze 159 tun v r. 1965 na 104 tuny v r. 1971.

Zajímavé jsou statistiky výdělků. V r. 1971 bylo na okrese vyplaceno všem pracujícím /bez JZD/ 939,3 milionu korun. Je to o 55% více než před 10 lety. Od r. 1971 došlo ke zvýšení výdělků z průměru 1364 na 1969. Nejvyššího průměru bylo dosaženo v odvětví dopravy . 2330 korun. Vyšší průměry než dva tisíce korun byly dosaženy ještě ve stavebnictví /2261 korun/v peněžnictví/2234/ a v pojišťovnictví /2234/ Všechna ostatní národohospodářská odvětví vykazují průměry pod dva tisíce korun. Před 10 lety byly nejvyšší výdělky dosahovány ve stavebnictví /1537/ v dopravě /1526/ a v průmyslu /1426/ Relativně nejvíce za uplynulých 10 let vzrostly výdělky v peněžnictví a pojišťovnictví, dále ve vědě a výzkumu, ve zdravotnictví a též v bytovém hospodářství.

V posledních letech se na okrese uzavírá více sňatků. Před lo lety připadlo na 1000 obyvatel 7 sňatků, v roce 1971 už to bylo 9,5 sňatku. Je to důsledek toho, že do manželství vstupují početnější poválečné ročníky. Na druhé straně však také přibývá rozvodů. Před lo lety na 1000 obyvatel připadlo 9 rozvodů, v r. 1971 už to vyskočilo na 18 rozvodů. Počet zemřelých převyšuje stále počet narozených. V loňském roce na 1000 obyvatel připadlo 14 narozených, ale 16 zemřelých. Je to také důsledek toho, že kolínský okres má většinu staršího obyvatelstva.

Nejčastější příčinou smrti v minulém roce byly choroby cév a srdce, novotvary a nemoci dýchadel. Tyto tři skupiny tvoří 80% všech úmrtí. Na 100 narozených dětí připadalo v r. 1961 67,20 potratů v r. 1971 se počet snížil na 54,80 potratů. Na 1000 živě narozených připadlo v r. 1961 16 kojeneckých úmrtí, v r. 1971 11,6. Novorozeněcká úmrtnost v r. 1961 11,56, v r. 1971 8,85 na 1000 porodů.

Na 100 sňatků připadlo v r. 1961 13,3 rozvody, v r. 1971 už 19,2 rozvodu.

V průběhu roku mění na okrese na 5000 občanů místo svého trvalého bydliště. Stěhovací vůz je častým zjevem na našich ulicích. Největší počet stěhování se děje tzv. „přes ulici“, uvnitř jednotlivých obcí, 25% se odehrává v rámci okresu a zbytek opouští okres. Nejčastěji na sousední okresy, Nymburk, Kutná Hora, Praha-Východ a hlavní město. Vzhledem k počtu obyvatel mění v průměru každoročně 5% občanů místo svého trvalého bydliště. Tento pohyb je způsoben změnami zaměstnání, změnou výrobních procesů v závodech, ale i zrušením nebo zavedením některých výroben, úradů či služeb.

Letošní pololetní zpráva z průmyslu ukazuje, že průmysl splnil své úkoly za pololetí na 101,2%. Bylo vyvezeno zboží za 123 milionů korun a celoroční plán byl splněn na víc než 50%.

Poslední sčítání lidu ukázalo, že sice stavíme hodně nových domů s dobře vybavenými byty, ale že město má také velký počet stoletých a starších domů a že spolu s Nymburkem a Rakovníkem má v tomto směru nejobtížnější stav. Kolín je město starobylé, jehož jádro tvoří už dnes cenný historický celek, jenž však klade velké nároky na údržbu a obnovu.

V r. 1961 bylo na okrese napočteno 4379 /143%/ stoletých a starších bytů. Během 10 let se to snížilo na 12,7%. Kdyby mělo dojít k úplné reprodukci tohoto bytového fondu, znamenalo by to modernisaci asi 5000 bytů a město Kolín má na tom velký podíl. Tím že domy a byty na venkově stárnou, stěhuje se mnoho lidí do měst. Kolín to pocítuje hlavně na družstevní výstavbě. Kolín má už dnes téměř 40% bytového fondu vybudovaného po r. 1945. Z toho téměř dvě třetiny vybudované v posledních letech. Sčítání ukázalo, že není správné budovat sídliště koncentrovaně v okresním městě, protože to vede k vylidňování venkova, který se tlačí do měst družstevní výstavbou.

V letech 1968 - 1971 mělo být dokončeno na okrese celkem 1514 bytů, skutečně dokončených bylo 1411. Toto manko bylo zaviněno hlavně nesplněnou plánovanou výstavbou ~~288~~ individuální, která zaostala o 96 bytů. V letech 1971 - 1975 má být na okrese postaveno 2674 bytů.

Když byla na okrese letos prováděna kontrola investičních akcí, bylo zjištěno k 30. červnu, že je na okrese Kolín 555 investičních prací v nákladu 1,5 miliardy korun, což je proti minul roku

zvýšení o 199 milionů. Významným střediskem stavební investiční činnosti je město Kolín samo, kde se soustřeďuje 45% rozpočtových nákladů prováděných akcí.

Okres Kolín měl k 30. červnu 1972 celkem 97.354 obyvatel a z toho 46.644 mužů a 50.710 žen. Po několikaletém úbytku se letos poprvé projevil přírůstek tím, že se od ledna do června letoš. roku zvýšil počet obyv. na okrese o 186 osob. Za toto období se narodilo 772 dětí, což je o 56 dětí více než za stejnou dobu v roce 1971. Počtem narozených dětí na 1000 obyvatel je kolínský okres na pátém místě ve Středočeském kraji. 8 dětí na 1000 obyv. Také počet zemřelých je za první pololetí letoš. roku nižší o 46 osob.

Také migrace za první letoš. pololetí je příznivější. Přibylo 157 obyv. a vystěhovalo se 106 obyv. Samotnému Kolínu přibylo za první letoš. pololetí 221 obyv., t.zn. že mělo město Kolín k 30. červnu 1972 27.482 obyvatel, z toho 14.442 mužů, t.j. 52,6%.

Z á s o b o v á n í

Zásobování obyvatelstva je vždycky jednou z nejcitlivějších stránek veřejné správy. Že se životní úroveň obyvatelstva neustále zvyšuje, je každému zřejmé. Rozmnožilo se zboží co do kvantity i co do jakosti. Nároky lidí velmi stoupají i když ne vždy správným směrem, proto také v některých oborech zásobování jsou ještě potíže, protože výroba nestačí krýt poptávku. Někde je to způsobeno také tím, že je málo prodejních prostorů. Proto jsou v současné době otevírány nové prodejny, staré jsou adaptovány nebo renovovány. Typickým příkladem potřeby nových prodejen je prodejna Barborka na sídlišti. Byla otevřena v r. 1968 jako velmi vkusná, prostorná a pohodlná prodejna, kde se dalo rychle nakoupit bez fronty. Dnes, kdy se sídliště neustále rozrůstá, tato prodejna zdaleka nestačí, fronty jsou po celé prodejně, tržba se proti r. 1968 zvýšila třikrát, skladovací prostory už nestačí. Proto byla počátkem roku na sídlišti otevřena nová potravinářská prodejna, která přetížené Barborce ulehčí.

Podnik Textil otevřel na Zálabí Na Louži prodejnu trikotáže nadměrných velikostí, v Pražské ulici se dokončuje výstavba domu v němž bude velká samoobslužná prodejna potravin. U nádraží se letos zahajuje výstavba nové prodejny typu Maso-uzeniny, která má ulehčit zásobování této části Kolína. V Rubešově ulici byla v listopadu otevřena nová prodejna, která je speciálně upravena pro prodej záclon, dekoračních tkanin a bytového textilu. Přitom se zároveň upravuje dosavadní prodejna v Rubešově ulici. Jednota otevřela nové prodejní středisko u jatek, aby byla zásobena tato nová čtvrť.

Dnes je na kolínském okrese 118 prodejen, v nichž pracuje 75% žen. Dnes se zaměřuje hlavní zájem na hygienu prodeje, kvalitu výrobků, plynulost zásobování a pestrost sortimentu. Na sídlišti zahájili roznášku mléka do domu, rozšířili prodej polotovarů a chtějí zlepšit dodávku zboží přímo spotřebiteli do bytu.

Závod Potraviný připravuje žákům pěti ZDŠ 15 druhů školních svačinek denně. Jsou to upravené pomazánky a různě obložené chlebičky. Do škol jsou svačinky dopravovány rozvozem.

Přesto, že zásobování je dostatečné, reklamace rostou, a proto byl vytvořen nový reklamační řád pro spotřebitele týkající se hlavně kvality potravin. Všude jsou v prodejnách vyvěšeny tyto reklamační řády a záleží na nás, spotřebitelích, abychom jich dovedli správně využít. Bohužel se tím nevyřešily vztahy mezi obchodem a výrobou, která někdy nedodá zboží v patričné váze nebo v jakosti. Vedoucí prodejny takové zboží nepřijme, ale je potom nucen říci zákazníkovi „Nemáme“.

U některých nedostatků se nelze ani dopátrat původu. Někdy se objeví náhlý nedostatek chleba, v letních měsících nedostatek nealkoholických nápojů. Tu musí prodavači vyslechnout řadu kritik, ale vina je někde jinde. Pekárny se po kritice zlepšily, ale stížnosti jsou na masný průmysl. Rostou také stížnosti na kvalitu obsluhy, zvláště mladých prodavaček. Výchova učňů je dobrá, ale májí moc teorie a málo praxe. Měli by vidět svou práci ve špičkových obdobích, aby poznali, jak akce probíhají.

Nedostatek pracovníků v prodejnách vede k tomu, že při přejímání zboží se prostě obchod zavře. Děje se to však příliš často i když je to dodávka poměrně malá, kterou byl lehký jeden prodavač zvládl.

Jinou bolestí jsou inventury, při nichž se obchod také zavře. Jsou-li ve středu města dva obchody stejného typu, není přece třeba dělat inventuru v jediný den nebo několik dní. Podobnou bolestí trpí obchody s jedním prodavačem. Každá nemoc se tu projevím uzavřením obchodu.

V řadách prodavačů je ovšem i řada těch, kteří byli vyznamenáni titulem „Vzorný pracovník“ a „Průkopník socialistické práce“. Závod Potravin vypsal soutěž na titul „Prodejna spokojeného zákazníka“. V bodech pro hodnocení jsou uvedeny vedle vzhledu prodejny i počet reklamací, stížnosti zákazníků, kvalita zboží, nabídka nového druhu a uspokojení spotřebitele zbožím denní potřeby.

Obchody s potravinami byly na vánoce zásobeny dobře. Ryb byl dostatek, také drůbež byla na trhu v žádoucím množství. Horší to bylo s masem. Nejméně bylo telecího a hovězího. Vepřového bylo dost. Nevýhodou o vánocích je to, že velká část obyvatel nechává nákupy na poslední chvíli. Pak vznikají návaly, fronty a mrzutosti. Velký nával byl v prodejně sportovních potřeb a ve skle a porcelánu, menší byl v Elektře. Velká byla poptávka po kobercích značky kovral, po záclonách a látkách z umělých vláken. Prodejna luxusních potřeb pro muže byla obležena. Košile, svetry, pánské doplňky byly vyprodány. Prodejna oděvů měla veliký obrat, podobně tomu bylo i v prodejně obuvi na náměstí. Tady se právě ukázaly některé nedostatky. Výroba rozvážela zboží v těchto nákupních dnech a u některých obchodů se objevila tabulka „zavřeno-přejímka zboží“.

V prodejnách potravin ve Středočeském kraji se v červenci konaly kontroly a uskutečnilo se 52 kontrolních nákupů, při nichž bylo nakoupeno 236 druhů zboží v hodnotě téměř 2000 korun. V 25 případech bylo zjištěno nesprávné účtování. Na kolínském okrese a tudíž i v Kolíně nebylo zjištěno jediné zdražení i když je třeba vzít v úvahu, že na okrese proběhly kontroly jen ve třech prodejnách. Někde bylo na Kolínsku zjištěno nedodržování sortimentu, zvláště v sýrech a mase.

Na kolínský trh přišel nový výrobek v potravinách. Je to máslo druhé jakosti, ale je po něm velká poptávka, takže hned na počátku ho byl nedostatek.

Jedním z velkých potravinářských závodů v Kolíně je nový podnik Laktosu, největší sušárna mléka v republice. Denně zpracovává čtvrt milionu litrů mléka. Byla uvedena do provozu v r. 1968 a od té doby usušila už miliony litrů mléka i pro export. V dnešní době vyrábí převážně surovinu pro mléčné směsi určené pro výživu mláďat v zemědělství. Sušárna pracuje na tři směny, průměrně 24 lidí včetně řidičů cisteren.

Současná situace v dodávce mléka umožňuje také prodávat plnotučné mléko. Zaměstnanci závodu Laktos se sešli v říjnu, aby od pražského ředitelství přijali putovní standartu za splněné úkoly a 35 zaměstnanců bylo odměněno za své pracovní výkony.

V zásobování uhlím zaznamenaly Uhelné sklady v Kolíně v prvním pololetí zpomalení prodeje paliv. Spotřebitelé uhlí nepotřebovali a proto je neobjednávali. Tím se stalo, že podnik neměl dostatek, objednávek na druhé pololetí a musel rozesílat dopisy na vesnice a vyzývat reklamou v kinech, aby se lidé předzásobili.

Zásobování obyvatelstva se tedy rok od roku zlepšuje. Roste nejen množství zboží, ale i sortiment a objevuje se u dodavatelů i vynalézavost ve výskytu nových druhů potravinových výrobků. Jiná věc však méně vítaná se objevuje. Lidé, zdá se nehospodaří dobře s potravinami. Popeláři vyprávějí, že se v popelnicích objevují často velké kusy chleba, větší množství zkažených brambor, ale i kusy masa, zajíců, různého druhu pečiva a jiné potraviny. Podobnou zkušenost mají i školníci ve školách, že děti zahazují do košů chleby s máslem, rohlíky nebo housky. I když to není zjev masový, objevuje se to často ve vánoční a povánoční době, kdy lidé mající dost peněz nakupují více, než mohou spotřebovat a pak se přebytků zbavují tímto způsobem.

Zásobování teplem obstarává pro Kolín elektrárna na Zálabí. Letos byla dodávána pára nepřetržitě 20 hodin denně. V loňském roce 1971 to bylo horší, neboť se pára dávala ve dvouhodinových intervalech 10 hodin denně a na 14 hodin se odběr odstavoval. Letos se do výměňkových stanic dodávalo o 80% tepla více než loni. Pracovníci na výměňkových stanicích mají rozvrh, který se řídí podle venkovní teploty. Pro vytápění bytů se odebírá 40% páry. V ranní energetické špičce se vytápění přesunuje na závody, později se topí naplno. do 22 hodiny. Pak se topí setrvačností do 3. až 4. hodiny. V současné době jsou zvýšené požadavky na páru rozrůstáním sídliště, ale kapacita elektrárny nemůže tak rychle růst. V sobotu a v neděli se v noci netopí. Končí se ve 22 hod. a roztápí se v 6 ráno. Vcelku bylo letošní vytápění bez výpadků a bez poruch.

Letošní zima byla skutečně mírná a mnohých to vyvolávalo dojem, že se nemusí uhlím zásobit, že ho bude dostatek. Přesto je však třeba se včas zásobit, protože zimy bývají u nás kolísavé a uhelné sklady musí vědět, jaké množství uhlí mají mít na skladě, aby mohly vyhovět zákazníkům, když vlivem mrazů ustane doprava po Labi a když následkem řepné kampaně nemohou železnice splnit všechny dopravní požadavky.

Odbor místního hospodářství konal během roku kontrolní inspekce jakosti zboží. Ve dvaceti prodejnách na okrese byly odebírány vzorky pekařských a masných výrobků a v hotelů Savoy byla provedena hodnocení podle státních norem. Nebyly zjištěny větší závady, jen bylo doporučeno zpřesnit přejímání zboží. Masný průmysl Úvaly, která dodává uzeniny do Kolína měl výrobky ve skupině B, ale výrobky z Kostelce u Jihlavy měly vady.

Nemalou důležitost v zásobování obyvatelstva ovocem mají kolínští zahrádkáři. Jejich téměř půl osma sta členů dodává do domácností velké množství ovoce všeho druhu a lze říci, že je mnohdy mnohem lepší jakosti, než ovoce z krámů. MěNV má pro jejich potřeby plné pochopení. V současné době se zabývají zahrádkáři stavbou moštárny na zpracování ovoce.

Podobnou funkci v zásobování mají i kolínští včelaři, kteří letos už oslavili 70 let trvání své korporace, která byla v r.1902 založena notářem Hájkem z Kolína. Největšího rozkvětu dosáhli včelaři za vedení učitele Pavla Kratochvíla. Dnes je včelařské sdružení velkým dodavatelem medu na kolínský trh.

Kolínská mlékárna oslavuje letos také šedesát let svého trvání. Stalo se to roku 1912. Byla to První rolnická družstevní mlékárna, která zpracovávala mléko pro přímou spotřebu obyvatel. Nebyla to tehdy ještě průmyslová výroba, zpracovávalo se asi 5000 litrů denně a bylo vyráběno konsumní mléko, tvaroh a sýry. Postupně se kontingent zvětšoval a v třicátých letech vzrostl počet přímých členů mlékárny na 600. Tehdy se už zpracovalo 2,5 milionu litrů.

V r. 1969 dodala mlékárna pro spotřebitele 10 milionů litrů konzumního mléka, 285 tisíc litrů smetany, 830 tun másla, 311 tun sýrů. Během let musela být vybavena zařízením, aby zvládla tyto náročné úkoly a dnes má nejmodernější techniku. Byla první, jež byla vybavena moderní automatickou pasteurizační stanicí, při hodinové kapacitě 20 tisíc litrů, byla první, kde byl instalován kontinuální zmáselňovač pro novou technologii výroby másla. Letos se instaluje uzrávač smatany na 20 q za hod. Je zavedena moderní linka pro výrobu lahvového mléka, výroba jogurtů do nevratných obalů a je vyráběn nový sýr Laktík. Ke zpracování přebytečků mléka byla vybudována na Zálabí sušárna mléka.

V r. 1960 bylo vykoupeno na okrese 32 mil. litrů mléka, stálý růst ukazuje, že to bude v r. 1965 dvojnásobek, což představuje 3000 l. na dojnici. Na dnešní sušárnu na Zálabí má navazovat další zálabská mlékárna. Tato šedesátiletá tradice mlékárenství je ovšem podložena vyspělým zemědělstvím na Kolínsku, které je s to dodávat do mlékárny taková množství. Počítá se se zpracovatelskou kapacitou 400.000 litrů mléka denně, což ukazuje, že mlékárenství má na Kolínsku budoucnost a bude patřit mezi velké průmyslové podniky potravin.

P r i m y s l

Na základě prognózy na konci listopadu v minul. roce 1971 se očekávalo splnění plánu výroby v průmyslových závodech Kolínska jen na 99%. Příčinou předpokládaného manka byla neúroda cukrovky a dlouhé období sucha pro tuto plodinu. Zvýšené úsilí ostatních závodů toto předpokládané manko téměř vyrovnalo, takže plánované úkoly na rok 1971, jež byly stanoveny ve výši 3.235,2 mil. byly splněny na 3.233,4 mil korun, t.j. na 99,9%.

Jestliže vyloučíme vliv zemědělského /cukrovarnického/ sektoru, potom závody kolínského okresu splnily plán na 101,3. Navíc bylo vyrobeno za 43,6 mil korun zboží. To překrylo téměř manko cukrovarů. Z kolínských závodů si nejlépe vedlo Koramo, Tatra, Tesla, Soja, Laktos. Celoroční plán exportu byl splněn na 111,2% a navíc bylo vyvezeno zboží za 27,7 mil. korun. Celkový vývoz okresu činil 275,6 mil. korun.

Proti plánu bylo vyrobeno 1065 tun benzínu navíc, rovněž o 2200 tun kyseliny sírové navíc.

Nástup do práce po svátku Nového roku se v závodech dal slavnostním způsobem, a mnohé ze závodů vyhlásily hned při prvním pracovním dnu nové závazky na letošní rok 1972. Většina závazků zvyšuje výrobu.

T a t r a mající ve svém závazku větší spotřebu předhýbých plechů, potřebovala lis o maximální síle 500 tun. Protože se v zemích RVHP t.č. žádný takový lis nevyráběl, rozhodli se v závodě postavit jej sami. Letos byl dán do výroby a v příští roce má být v provozu. Jeho konstrukce a výroba činí v rozpočtu asi 600 tisíc korun., v případě zakoupení by stál 1,5 mil. korun.

této nové formy soutěže a mohla se pochlubit, že její brigády uspořily za těch 6 měsíců hodnoty ve výši 1,300.000 korun.

V květnu se konala v Tatře domácí slavnost. 20 soudruhů a soudružek obdrželo plakety Klementa Gottwalda za propagandistickou práci a zástupci Tatry Kolín obdrželi putovní prapor družebního okresu Voskresensk za nejlepší výsledky v ekonomicko-politické soutěži za II. pololetí 1971.

Tři nejlepší kolektivy brigád socialistické práce /BSP/ v Tatře převzaly v červenci za přítomnosti 250 delegátů tituly BSP.

Na Brněnské mezinárodní veletrhy odeslala Tatra kotel BK 6000, který je přihlášen o zlatou medaili, kromě toho kotel 1600 a teplovzdušný výměník OTV 1500.

Organisace mládeže v Tatře se zavázala odpracovat na montáži kotelny Tušimice jeden týden, aby tím pomohli dokončení montáže kotelny.

Plavecký oddíl Tatry zahájil jako každoročně opět letos kurs plavání pro děti od 7 do 14 let.

Tatra vyrábí už přes dvacet let kotle různých velikostí a druhů. Letos byla uzavřena objednávka na kotle s membránovými stěnami do NDR. Touto výrobou se bude závod příště intenzivněji zabývat.

C prosinci zaplnili odboráři z Tatry sál Sdruženého klubu, kde byla Tatra velmi příznivě hodnocena, protože splnila, plán před termínem, takže byla jedním ze závodů, které se přičinily o včasné splnění všech závazků, které si kplínské závody na počátku roku daly.

O tý den dříve než bylo stanoveno uvedla Tatra do provozu ve vojenském útvaru Miláše kotel o výkonu 400 000 kcal/hod. Závod splnil svůj závazek z r. 1971 již 23. prosince a dal za 5 mil. korun navíc. Závazky na letošní rok jsou vyšší a proto Tatra dává do provozu nová zařízení. Už vedle zmíněného lisu, je to zařízení na kalibrování trubek, , pro skružování profilů a zaměřuje se na dodávky pro elektrárnu Tušimice a Vojany.

V březnu vydal závod Tatra výzvu k ostatním závodům v Kclíně na zhospodárnění výroby a na zakládání brigád ekonomické iniciativy. Jedné se tu hlavně o úspornost v energii, materiálu, racionalisaci ve výrobě a maximální vytíženost strojů.

V dubnu slavilo odborné učiliště Tatry 20 let svého trvání. V uplynulých dvaceti letech prošlo učilištěm 2138 učňů, kteří jsou dnes po celé republice. Mnozí z nich dosáhli vysokého postavení a někteří šli i na vysokou školu. V současné době je ředitelem Čeněk Zitta.

Před závodem Tatrou se buduje letos velké parkoviště pro 200 aut. Bude tím vyřešen problém parkování motorových vozidel a zároveň bude upravena silnice před závodem a autobusové zastávky. Celé parkoviště dostane betonový a asfaltový kryt. Tato část města už podobnou úpravu potřebovala. Bylo to typicky periferní zákoutí plné plevele a špíny. Zasluhou závodu a za pomoci MěNV vyrostlo tu nyní pěkné parkoviště, zvláště když se zbouraly některé nevzhledné dřevěné baráky.

Když uplynulo šest měsíců od založení brigád socialistické iniciativy, byl svolán do Tatry v září aktiv všech těchto brigád ze závodů Tatra, kde se vytvořilo 12 kolektivů se 140 člny. Tatra se tak stala průkopníkem na okrese i ve Středočeském kra-

K o r a m o /Kolínská rafinerie minerálních olejů/ je jeden z největších a také nejdůležitějších závodů v Kolíně, které charakterisují jeho chemický průmysl.

Lednová výroční konference ROH, která se sešla v Koramu za přítomnosti vyšších stranických a vládních orgánů a s delegáty Sovětské armády, hodnotila minulý rok, v němž závod prokázal plnou iniciativu a byl jedním z těch, které se zasloužily o splnění výrobního plánu na Kolínsku.

K výročí založení strany KSČ byl podnik jmenován v dubnu za pracovní iniciativu při výročí V.I.Lenina „Podnikem 50. výročí založení KSČ“.

S MěNV uzavřel závod Koramo dohodu, která sleduje především zlepšení životního prostředí, úpravu města a rozvoj kulturních a sociálních požadavků občanů. Produkty Korama jsou jedním z těch faktorů, které částečně svými exhalacemi nebo prosakováním ohrožují ovzduší a čistotu vod na Kolínsku.

V listopadu nastoupil v Koramu nový podnikový ředitel ing. Jiří Herout, dosavadní výrobní náměstek. Prošel řadou stranických funkcí a pracoval také v aparátu OV KSČ. Dosavadní ředitel Miroslav Netík přešel na stejnou funkci do n.p. Benzina.

Na závěr roku pořádal závod technicko-ekonomickou konferenci. Řed. Herout podal zprávu, že plán výroby byl splněn do 22. prosince na 102,7%, byla nově vybavena jídelna, každý zaměstnanec dostal nový pracovní oděv, na podnikovou rekreaci bylo dáno 200 000 korun a premie byly vyšší než v r. 1971.

F r i g e r a je jedním z podniků s největším exportem v Kolíně. 15. března konala technicko-ekonomickou konferenci, v níž se konstatovalo, že podnik splnil včas své úkoly minul. roku a na letoš. rok ohlásil zvýšené závazky. Ředitel Josef Oktábec uvedl, že podnik, který je převážně exportní, má mnohem větší závazky a jsou na něho kladeny vyšší požadavky.

Závod dodává hlavně lyofilizační zařízení a nízkotepebné stoly do dvaceti zemí ve světě. Kromě toho je závod specializován na chladiřenskou techniku. Jeho ekonomické výsledky posledních let jsou velmi dobré.

Na výstavbu plaveckého stadionu se zavázali zaměstnanci Frigery odpracovat 1350 směn. Plán exportu splnil závod do 25. listopadu.

Název Frigera se stal dnes už v republice pojmem. Každý si hned vybaví chladicí zařízení. Většina výčepních pultů v restauracích už nese jejich značku. Málo se však ví, že je to největší exportér okresu, že vyrábí chlazení krevní plasmy, že zmrazovací a chladicí pulty mohou vyvinout až -70°C . Jsou to hlavně pulty pro zdravotnictví. Lyofilizační aparáty suší krevní plazmu a tím umožňují konservovat a skladovat krev a jiné biologické preparáty. V současné době vyvíjí závod lyofilizační aparaturu, která uschová za 24 hodin 22 litrů krevní plazmy. Pro ČSSR představují výrobky Frigery jeden z nejvýhodnějších obchodních artiklů. Ačkoliv se loňský export zvýšil, splnil podnik všechny úkoly včas. Většina výrobků jde do států Rady vzájemné hospodářské pomoci /RVHP/, které se tím stávají nezávislé na západním dovozu.

T e s l a, kolínská výroba telekomunikací. Je to početně největší závod v Kolíně . Na závěr roku bilancoval svou letošní práci, při čemž bylo zjištěno, že podnik už v listopadu splnil svůj závazek na 104,6% a z toho export na 114,8%. Tohoto výsledku bylo dosaženo v době, kdy podnik provádí rekonstrukci výrobních prostorů, zařízení a pracovišť zároveň s přesunem 280 pracovníků.

Při závěrečné konferenci, kterou podnik Tesla pořádal ve Sdruženém závodním klubu, byla vyznamenána řada zaměstnanců. Závod se ve výhledu zaměřuje na nové výrobky, zejména na růst oboru číslicového řízení obráběcích strojů, což se v současné době stává pro podnik hlavním programem.

S y n t h e s i a je dnes sloučený podnik býv. Draslovky a Lučební. Tyto dva závody tvoří dnes spolu s Koramem z Kolína jedno ze středisek chemického průmyslu v Čechách. Podniková vlečka závodu získala v soutěži podnikových vleček I. cenu. 23 zaměstnanců dostalo zlatý odznak BSP. Závod se věnuje výchově učňů a měl proto besedu s rodiči a informoval je o výchově budoucích učňů. Vyhodnocení výroben kyseliny sírové se v závodě účastnila i delegace chemického kombinátu ve Voskresensku. V říjnu obdržel závod putovní prapor družebního závodu z Voskresenska.

Závod Synthesia patří v Kolíně k těm závodům, které denně do ovzduší chrlí množství odpadových zplodin ze svých komínů. Během letošního roku instaloval závod zařízení, od něhož se očekává další snížení exhalací SO a SO₂. K podstatnému snížení exhalací má dojít v r. 1975, kdy budou odstraněny etážové pece a SO₂ bude získáván spalováním síry. Všem Kolíňákům jsou známy žluté dusivé

plyny, které tak obtěžují dýchání. Také se podstatně snižuje zápach trimethylaminu. Plán výroby za letoš. rok závod splnil, ale úkol na příští rok ve výši 315 mil. korun bude klást na závod vysoké požadavky. K výměně zkušeností navštívili odboráři závodu kolínský příbuzný podnik Koramo, kde si prohlédli provozy a besedovali o výměně zkušeností.

Obchodní tiskárny Kolín, jsou závodem, který má téměř monopolní postavení u nás ve výrobě kalendářů. Tiskárny jsou sice jedním z nejstarších závodů, protože jim v příštím roce bude už 100 let, ale dovedou se stále modernisovat, takže udržují neustále krok se světovou špičkou. V letoš. roce vyrobily 11 milionů kalendářů všech druhů, od malých kapesních až po luxusní nástěnné a diáře různých tvarů. Tisknou kalendáře v šesti jazycích a spolupracují s vynikajícími našimi malíři, takže se jejich kalendáře stávají i umělecky hodnotným dárkem, který je firmami posílán do světa. V současné době se staví na „15 kopách“ nový závod evropské úrovně s bohatým vybavením, což utvoří ze závodu a také z Kolína velké středisko polygrafie. V dubnu byl závodu udělen titul „Podnik 50. výročí KSČ“.

K a b l o konalo technicko-ekonomickou konferenci v květnu, kde se ukázalo, že závod, který v r. 1948 vyráběl zboží za 20 mil. korun, v r. 1962 už za 115 mil. a v minul. roce již za 232 milionů korun. Na příští rok jsou úkoly za 260 mil. korun. Toto zvýšení se děje bez zvýšeného počtu pracovníků.

S o j a je kolínský závod, který zastupuje v našem městě potravinářský průmysl. Letos dokončili v závodě výstavbu nových

objektů, do nichž byla umístěna výroba některých druhů výrobků, převzatých v rámci specialisace v oboru z jiných závodů. V těchto dílnách se vyrábějí pro diabetiky dia-bábovky a dia-koláše, kokakoktejl a po 10 gramech se tu balí kakao. V příštím roce se tu mají vyrábět specialisované druhy určené hlavně pro export. Soja je také velkým dodavatelem na náš vánoční trh.

Rozsáhlost průmyslu Kolínska nedovoluje zachytit každoročně přesně rozvoj každého závodu, ale je jisté, že výrobky závodů kolínského okresu znají dnes už na celém světě. Větší množství jde do socialistického tábora, menší část na západ. Vývoz se rok od roku zvyšuje. Proti loňsku se zvýšila o 9%, což je jedno z nejvyšších zvýšení v uplynulých letech.

Z e m ě d ě l s t v í

Na závěr letošního roku si svolali zemědělci kolínského okresu na 150 delegátů zemědělských závodů, při čemž hodnotili výsledky letošního roku. Zpráva ředitele OZS Vančury hodnotila zvláště letošní rok. Konstatoval, že všechna JZD Kolínska se zaměřila na splnění letošního plánu a dokonce 31 družstev se zavázalo zvýšit produkci nad plán.

Soupis osevů k 31. květnu ukázal, že jsou letos dobré žňové předpoklady i pro zvýšení produkce. Na okrese bylo oseto 28 tisíc hektarů obilovinami, t.j. přes 54% osevní plochy. Proti roku 1971 se plocha obilovin zvýšila o 600 ha. Zvětšila se plocha pšenice a ječmene. U pšeníc došlo ke zlepšení druhů a zároveň se zkouší nové odrůdy pšeníc.

Celkový osev zemědělských plodin se děje každoročně na okrese na ploše 51 tisíc ha, z toho je 54% zrnin, 13% cukrovka, 27% pícniny a zbytek zelenina. Bohužel se ročně ztrácí kolem 100 ha zemědělské půdy pro nezemědělské účely. Za 10 let to představuje zánik jednoho průměrně velikého zemědělského družstva. To jsou čísla velmi varovná, protože obyvatelstva přibývá a zároveň se zmenšuje jeho živitelská základna. Produkce sice roste, na jednu dojnici připadlo na okrese 2733 litrů mléka ročně a na 1 slepici připadlo 180 vajec. Hrubá zemědělská produkce na okrese představuje 3/4 miliardy korun.

8. srpna splnil Kolín okresní úkol státního plánu na 100% a s úkoly plánu se vyrovnalo 30 zemědělských podniků. Tím se kolínský okres ocitl v čele Středočeského kraje. 10. srpna dosáhli dalšího prvenství tím, že dodali dalších 210 vagonů obilovin, což

představuje 7,5% navíc státního plánu. Obilí bylo letos sklíženo ze 27.700 ha, z toho ozimná pšenice 13.038 ha, jarní z 1610 ha, žito 540 ha, ječmen z 11.244 ha. Pro jeho sklizeň mají 47 výkoných východoněmeckých kombajnů E-512, 145 sovětských kombajnů SK-3 a SK-4 a 47 třífázových linek.

Ačkoliv je Kolínsko strukturou rostlinné výroby řepařským okresem, je ve výrobě obilovin na 15. místě v ČSR. Uvážíme-li zároveň vysokou živočišnou výrobu vyplývající z územní polohy okresu, patří k našim nejpřednějším okresům. Kolínsko má též velký podíl na zásobování hlavního města.

Ani Kolínsku se letos nevyhnula nepřízeň počasí s dubnovými mrazy a červnovými prudkými dešti a také loňská kalamita hrabošů zavinily, že se zaoralo 71 ha řepky. Loni se pro průměru hrabošů muselo zaorat 5000 ha víceletých pícnin na orné půdě. Letos dalších 1300 ha. Neurodilo se ani ovoce. Červencové lijáky způsobily polehlost obilí, ale přesto úroda byla dobrá. Sklízelo se téměř 40 q zrnin. Kolínského silo, které pojme 2100 vagonů obilí, t.j. 21.000 tun se naplnilo až po okraj. Je vysoké 45 metrů a stalo stavební dominantou na Zálabí. Denní špičkový příjem se pohyboval kolem 140 vagonů obilovin. Je na to 20 zaměstnanců. Sušení obilí se provádělo ve dne v noci, nejprve se pročistilo a teprve pak se sušilo. Dále se chladilo a pak se teprve uskladnilo do sila. Příjem obilí byl bez poruch a závody neměly žádnou čekací dobu.

Kukuřice bylo na okrese na 2810 ha, brambory měly také dobré výnosy. Přesto, že úroda ovoce byla letos poměrně mnohem menší vykoupila Jednota LSD hodně ovoce a uskladnila je pro export. Jednalo se hlavně o angrešt, rybíz a některé peckoviny.

Státní statek Kolín byl vybrán k ověřování racionalisace práce a k přestavbě mezd v letošním roce. Statek je velký podnik, protože hospodaří na 12% půdy okresu. To klade velké nároky a proto byly v letošním roce nasazeny nové samochoďné stroje na sklizeň píce a silážní kukuřice, které mají pětkrát větší výkonnost než stroje dosavadní. Dvacet pásových traktorů bylo nahrazeno pěti tahači Škoda 180. Nasazení strojů ve větším měřítku je nutné pro věkové složení pracovníků, které bude v příštích letech příčinou dalšího úbytku pracovních sil.

Letos byl změněn pracovní řád v živočišné výrobě, aby pracovní doba odpovídala 42,5 hod. a jeden den v týdnu, aby byl volný. Statek se zabývá i výstavbou podniků bez půdy na výrobu vajec a vepřového masa, ale chov skotu a hlavně výroba mléka jsou velmi náročné na počet pracovních sil. Proto se zavádí nová technika, nové formy práce.

Letos, tentokrát v Kolíně, se už po osmé sešli nejlepší traktoristé okresu, aby soutěžili v orbě. Soutěžilo se nejen v nejlepší orbě, ale i údržbě traktoru, ve znalosti pravidel silničního provozu a v branných disciplínách, dále v ovládnutí traktoru se zemědělským nářadím. Bylo přihlášeno 46 startujících a soutěžilo se na pozemcích stát. statku Kolín. Vítězem soutěže se stal Josef Slepíčka z JZD Radovesnice II, který vyhrál orbu, loňský vítěz Jiří Vlk vyhrál v ovládnutí traktoru a cena za připravenost stroje byla přičena J. Tothovi ze Stát. statku Český Brod.

Nedostatek pracovníků v zemědělství je stále citelný. Na okrese připadá u JZD na jednoho pracovníka 5,7 ha, u Stát. statku dokonce 10 ha. Na jednoho traktoristu 50 ha. Mezi jednotlivými JZD

i mezi farmami Stát. statku jsou posud velké rozdíly ve vybavenosti i v počtu lidí. Proto se scelují pozemky a průměrná velikost honů se z 38 ha zvětšila na 100 ha. Postupně se likvidují staré smíšené sady, které nedávaly mnoho užitku a v blízkosti Kolína byl vybudován 20 hektarový ovocný sad, který je hospodárnější.

Státní statek Kolín je velký podnik. Na 22 farmách má 2990 pracovníků. Mladých je však jen 125 do 26 let.

Hlavní otázkou zemědělství na Kolínsku je mléko, jehož na okrese dluží v polovině roku 1889 tisíc litrů, t.j. 11 tisíc na den. Příčiny byly množství hrabošů a v suchu, čímž musely být zaorány 5393 hektary, na jaře musely být zvýšeny krmné dávky zvláště dojnicím. Na Kolínsku bylo vypracováno opatření pro zvýšení výroby mléka závazné pro všechny JZD, v němž je kladen hlavní důraz na složení krmiv a ze sklizně krmiv budou vyřazeny cepové sklízeče. Srpnová mimořádná komise projednávala otázku zásobování mlékem, ale přesto je situace v letošním roce nepříznivá. Vložila se do věci i šs. televise, která vysílala ve formě sedmidílného seriálu „Školu pokrokových zkušeností“ pro zemědělce. Na okrese se účastnilo 40 kroužků, při čemž byly besedy a konzultace s odborníky. Příštím rokem bude seriál pokračovat.

Na okrese byla vybudována velkokapacitní drůbežárna klecového systému, která už dnes produkuje až 220 vajec na jednu nosnici. Ve snůškových halách je umístěno 86 tisíc nosnic. S její stavbou bylo započato v r. 1970 nákladem 42 mil. korun a dnes už má drůbežárna na svém kontě 16,5 milionu vyrobených vajec.

Aby se zemědělci Kolínska seznámili i s jinými způsoby, uspořádala česká zemědělská společnost a OZS v Kolíně pro předsedy JZD a pracovníky Státních statků tematický zájezd na okres Uher-
ské Hradiště a Brno-venkov. Na jižní Moravě byla navštívena řada podniků, účastníci poznali pracovní prostředí, nové stroje, kulturní domy, seznámili se s jinými metodami a při besedách se jim dostalo odpovědí na mnoho dotazů.

Zemědělství na Kolínsku prochází v posledních letech velmi rychlým vývojem. Energetická základna jeho se neustále zvyšuje. Celkový počet traktorů na okrese se z 896 strojů v r. 1961 na 1661 v r. 1971. Tedy vzrůst o 85%. Staré traktory Zetor 25 a Škoda 30 jsou postupně nahrazovány Zetory unifikované řady. Letos došly rumunské kolové traktory U 650 a z NDR ZT 300. Byly dovezeny tahače K 700 ze Sovět. svazu. Velké nároky na dopravu jsou uspokojovány zemědělskými automobily na 10-12 tun. Na pořízení nových strojů dávají zemědělské závody na okrese ročně ca. 25 mil. korun.

S P O R T

Hlavními sporty, které ovládají letní a zimní měsíce, zůstávají stále kopaná a hokej. Snad hokej má ještě větší popularitu vzhledem k tomu, že úspěchy fotbalových oddílů nebyly letos tak výrazné. Kolínské oddíly kopané se snažily hned na počátku roku posílit svá mužstva a upevnit své posice v tabulkách. AFK Lokomotiva Kolín i fotbalisté Jiskry Kolín už v lednu zahájili trenink v Borcích atletickými disciplinami, protože dnes nelze podat vyšší sportovní výkon bez celoroční přípravy.

Kolínský hokej je dnes reprezentován dvěma oddíly. Tradiční oddíl Tatry Kolín, který vznikl sloučením řady bývalých oddílů a nově vzniklý mladý HC Stadion, složený většinou z mladých hráčů. Situace Tatry Kolín, která je účastnicí II. ligy ledního hokeje, není letos růžová. Její krize trvá už několik let a není to jen krize ekonomická, ale i hráčská. Už po několik let se v soutěži II. ligy pohybuje neustále nad propastí sestupu do divise, což pro město Kolín je při bývalé hokejové tradici špatná reprezentace. První polovina letošního roku naznačila opět velmi překérní situaci a proto výbor vydal v lednu jakési prohlášení ke sportovní veřejnosti Kolína, v němž naznačil podmínky, za nichž se nyní hraje a zároveň výzvu k starým příznivcům hokeje, aby svou návštěvou podpořili klub a pomohli mu svou přízní k lepší situaci.

Kolínský hokej je jedním z nejstarších v Čechách a snad i v republice. Příštím rokem už uplyne 40 let, kdy byl registrován první kolínský hokejový oddíl a proto jsme do kroniky vypracovali celou historii kolínského hokeje pro památku příštím generacím.

H i s t o r i e   k o l í n s k é h o   h o k e j e

O d m i n u l o s t i k d n e š k u .

Československý hokej, který už po řadu desetiletí stojí na jednom z nejvyšších míst hokejového žebříčku ve světě, nedosáhl tohoto místa náhodou nebo shodou okolností. Jeho významný podíl na světovém hokeji vyvěral a dosud vyvěrá z nesčetných pramének, z toho rozsáhlého zázemí, které tvořily skupinky chlapců zapálených pro tuto tehdy novou hru a přinášejících jí nejen své nadšení, ale i oběti.

Kolínský hokej, který letos už vzpomíná svého čtyřicetiletého trvání, prošel stejným vývojem jako desítky jiných oddílů, všemi těmi těžkými začátky a nedostatky, ale i tím nadšením a radostí při kladení základů kolínského hokejového sportu. Je to dlouhá, úsilovná práce od prvních neorganizovaných začátků, až k dnešnímu rozvinutému sportovnímu dění.

První, dnes už zapomenuté, stopy kolínského hokeje lze dosti těžce zjistit už před první světovou válkou v l. 1913-14, kdy skutečně nepatrná hrstka nadšenců si vytvořila první hokejový kroužek a vybojovala i první meziměstský zápas s pozdějším stálým rivalem Pardubicemi. Nezachovalo se nic bližšího, ale staří pamětníci vyslovují jména bratří Dirlamů, Bartoně, Macháčka, Bernáška a jiných. Nebylo žádného hřiště, hrálo se na malém prostranství 50 x 25 m a s malým míčkem. Za hokejky sloužily zakulacené hole, za mantinely odhrabaný sníh. Pouze branky byly skutečné. Pardubičtí tehdy zvítězili 15 : 4.

První světová válka zastavila vývoj. Teprve po patnácti letech - v r- 1929 se počaly tvořit první skupinky, které lákala

zamrzlá labská ramena a zátočiny a počaly se formovat nové řady vyznavačů kanadského hokeje. Byli ^{(to} chlapci z okrajových částí Kolína, z Vinařáku, od drožďárny, z Palečku, nebo studenti gymnasia, z obchodní akademie, učňové ze závodů a dílen. To byly první kádry, u nichž byl neuhastitelný zájem o hokej, ačkoliv chyběla upravená hřiště, nebylo pořádné výstroje, chyběly hokejky i rukavice, na nohou byly „šlajfky“, ale u všech byly chuť ke hře, láska k pohybu na čerstvém vzduchu, zdravá a dravá soutěživost a cit ke kolektivu.

Takto živelně vznikaly tehdy mezi mládeží populární hokejové oddíly SK Vinařák, SK Paleček, SK Drožďárna, které jsou už dnes po více než 40 letech hokejovou legendou. Byli to zvláště hoši ze železničářských rodin na Čerčance, kteří měli blízko k labským zátočinám, ale i mládež z ostatních čtvrtí města, takže si tohoto hnutí počali brzy všímat i dospělí.

Nelze tady nevzpomenout aspoň jedno jméno. Majitel papírnického závodu Václav Mička, neúnavný sportovní pracovník, jenž veškerý svůj čas věnoval hokeji, hlavně AFK. Připome-li podmínky, jaké tehdy byly, byl to obětavý činovník, který pomáhal nejen radou, ale i činy a penězi, už tehdy plánoval výstavbu zimního stadionu v Kolíně a přemýšlel o úhradě režie prodejem ledu. Propůjčil svůj krám za klubovnu a položil tak základy k hokejovému odboru AFK Kolín.

Kolínský fotbal AFK slavil v l. 1930-32 velké úspěchy získáním po dvakráte titulu amatérského mistra republiky. Tyto úspěchy se odrazily i na celkovém rozvoji klubu. Mezi členy klubu byli i ti, kteří pěstovali vedle jiných sportů v zimě hokej. Hrál se na různých místech. Nad převozem u Jindřicha, mezi Kmočovým ostrovem a zahradou Radimských i

na jezírku v zahradě Radimských. Hrál se v teplácích s uříznutými klacky a už v r. 1929 je známo mužstvo, v němž hráli Holakovský, Greiner, Cibulka, J, a F. Kratochvílové, Nevole, Procházka, Krupička, později Heimrich, Šícha st. a ml., Vaníček a jiní. To už byla sezona 1930-31, kdy se začalo hrát v dresech a vyjednávaly se už zápasy s okolními městy. Duší všeho byl Václav Mička, který brzy poznal, že by se dalo sestavit hokejové družstvo, jež by vytvořilo samostatný hokejový odbor AFK. Byly proto vypracovány stanovy, zažádáno o jejich schválení a k tomu došlo 30. listopadu 1932. Sezona 1932-33 je tedy začátkem skutečné činnosti ledního hokeje v Kolíně. Do čela hokejového odboru AFK byl postaven dr. Jelínek, ve výboru byl B. Mejstřík, Skalický, Formánek, ale hlavní práce spočívala na Mičkovi.

Ne ledě se objevili v této první sezoně vedle starých hráčů i noví. Bratří Nedbalové, Čermák, Vavruška, Humburger, Roček, Svátek, Škapa, přistoupil Komár, později další dorostenci Šolta, Proft, Makal, Podlešák, Převrátíl, Synek a jiní. Svátek přišel do mužstva už jako čtrnáctiletý přímo za školních lavic a ukázal jedním z nejlepších. V r. 1932 už měli hráči modrobílá trička s nápisem AFK Kolín, ale chrániče byly vypůjčovány od fotbalistů, rukavic bylo málo a střídající si rukavice vzájemně odevzdávali. Treninky se konaly v tělocvičně západní školy, kde se trenovalo na brankaře, jenž měl za sebou žíněnky. Hrál se v lomu Radimských, někdy u zdymadla u elektrárny nebo na stříkaném kluzišti na AFK Kolín. Prvními soupeři byla mužstva ČSK Vyšehrad, TK Důstojníci, Praha, SK Smíchov, AC Sparta, TK Čáslav, LTC 1927, ČLTK Praha, LTC Pardubice a jiní.

Nesnáze byly různého druhu. Někdy to byla náhlá obleva, jednou dokonce tak silně hrbolatý led, že pražský LTC nenastoupil, jindy zase drahá údržba ledu. Když majitel lomu odmítl další propůjčení jezírka, bylo zřizováno stříkané kluziště na hřišti AFK. To si vyžádalo nákladu přes 6000 korun. Byl tam sehrán první okrskový mistrovský turnaj východočeské župy za účasti Pardubic, Svítkova a Kolína. Kolín se horším score umístil jako druhý.

také v r.1934
Odbor AFK pořádal krasobruslařské exhibice, při čemž vedle pražských krasobruslařů jezdil i mistrovský pár manželů Veselých z Kolína. Úspěch této exhibice přiměl odbor, že se vážně zabýval utvořit též krasobruslařský oddíl. V r. 1935 se podobná exhibice opakovala a poprvé byly v Kolíně provedeny kostýmové tance na ledě.

Ke konci sezony 1935-36 sehrál odbor exhibiční utkání v Kutné Hoře, kde odpoledne sehrál dva zápasy a porazil tamní Sokol 12:0 a Spartu 13:0. V následujícím roce byl odbor přeřazen do pražské župy a tomto roce bylo hráno, kde figurovaly kromě AFK Kolín Český Brod, Toušeň, Skauti z Lysé a Netopýři Čelákovice. Tady se ukázaly nevýhody stříkaného kluziště, neboť po absolvování dvou zápasů doma a dvou venku nemohl odbor další zápasy sehrát pro náhlou oblevu. Turnaj byl dohrán na kluzišti v Nymburce, Kolínští se umístili na druhém místě a spolu s Toušením postoupili do druhé třídy. Byl to pěkný úspěch odboru, bohužel finanční situace pro odřeknuté zápasy se velmi zhoršila.

Následující sezona v r. 1937 vzbuzovala důvěru. Odbor měl dobré vylosování a dalo se očekávat, že sezona bude úspěšná.

Zima však byla tehdy velmi rozmarná, takže Kolínští nemohli absolvovat jediného zápasu v mistrovství. Pražská župa ve snaze, aby bylo mistrovství přece dohráno rozhodla sehráti je v Praze na Zimním stadionu. Kolín tam sehrál tehdy večer dva zápasy za sebou a protože přijeli bez tréninku, neumístili se. Vrátili se bez bodů a jak se později ukázalo i bez náhrady.

V r. 1937-38 byl utvořen kolínský hokejový okrsek, protože AFK Kolín už nebyl v Kolíně sám. Do okrsku byli zařazeni Skauti Kolín a Hokejový klub Kolín. Po zkušenostech z dřívějších let, aby bylo k dispozici kluziště s trvalým ledem, byla od Vodocestného ředitelství najata plavební komora u hořejšího ostrova, kde se led držel poměrně dlouho. Zima tehdy nebyla však o nic lepší a tak počet sehraných zápasů byl minimální. To mělo pro odbor neblahé následky. Pokladna byla prázdná a oddíl se rozpadl. Hráči Nedbal, Svátek, Převrátíl a Synek přešli ke Skautům v Kolíně, mnozí zanechali závodní činnosti. Někteří z nich, zvláště Svátek-Saďár, se stali velmi dobrými hráči a patřili mezi nejlepší, co kdy Kolín v hokeji měl.

N o v é k l u b y .

Sezona 1932-33 byla začátkem kolínského hokeje, ale AFK ne-
zůstal dlouho v Kolíně sám. Brzy po ustavení hokejového odbo-
ru AFK Kolín se vytvořil druhý oddíl hokeje v Kolíně. Vznikl
vlastně na labských lukách, na zamrzlých zátočinách Labe, které
na podzim vystoupilo často ze břehů a zaplavilo louky. Zde se
scházela mládež kolínského předměstí Čerčanky k bruslení a sa-
mozřejmě se hrál i hokej. Bývaly tu urputné zápasy až do setmě-

a někdy i do „vykoupání“. Vybavení hráčů i hřiště bylo z místních zdrojů. Ohnuté větve byly hokejkami, za branky sloužily dva kameny, mezi něž se obyčejně nanasla hlína, poněvadž brankař neměl obyčejně brusle a tvořil si tak odraziště pro své zásahy. Zátka ze sudu přinesená z Lešnerovy továrny byla po vyvrtání vyplněna olovem a puk byl hotov.

Protože mnozí z chlapců studovali, hrávalo se o vánocích téměř denně. Sportovní mládež neměla tehdy na růžích ustláno. Nebylo státní podpory a hospodářská krise postihovala převážně mladé lidi. Proto bylo třeba ke sportování velké obětavosti, odříkání a improvisace. Proto matky šily hráčům dresy, Hluboký důl zapůjčil fotbalová chránítka, hrát bylo možno jen na cizím ledě, protože klubovní jmění se tvořilo jen pomalu z náhrad za zápasy po odečtení cestovného.

Je samozřejmé, že se hoši od Čerčanky brzy vydali na výboj, aby změřili své síly i v jiných městech. Jednalo se však o zaregistrování. Uvažovalo se tedy o založení klubu, který by se přihlásil do soutěží. Podání žádosti na Zemský úřad bylo provedeno v r. 1933 a po dvojím vrácení byly stanovy schváleny v r. 1934. Tak vznikl v Kolíně vedle AFK druhý hokejový klub, který velmi rychle nabýval popularity. Stal se brzy známý nejen svou bojovnou a tvrdou hrou, ale i nadšením hráčů a jejich příchýlností ke klubovým barvám.

Na konci roku každý člen nového klubu složil příslušnou částku a Frengl, Plabný a Janeček přivezli z Prahy modrá trička a modré bíle pruhované stulpny. Jaroslav Chára zhotovil odznaky, modrý trojúhelník a v něm bílé H a Č, což znamenalo Hokej Čerčanka.

HC byl rád viděn na cizích hřištích v Praze, Havlíčkově Brodě, Náchodě, Pardubicích, i když musel někdy spolknout hořké poznámky pro svou chatrnou výstroj. Přezdívky „kolínská chudina“, jak ji někdy počastovali diváci v Praze nebo v Hradci Králové, byla však doplněna uznáním a potleskem, když se soupeři HC museli spokojit porážkou. V Hradci po zápase nabízeli některým hráčům i zaměstnání, jen aby je získali pro svůj klub. Mnohý ze soupeřů poznal, že hezký dres a dostatek prostředků ještě nezaručují vítězství.

Hráči HC se podrobovali na tehdejší dobu tvrdému tréninku. V letních měsících všichni hráli fotbal a odbíjenou, od září zahájili hokejový trénink na suchu základní tělovýchovou, nácvikem střelby s prkna současným tréninkem brakáře. Jakmile zamrzlo Labe a jeho ramena, prováděli nejméně třikrát týdně, třeba i potmě, bruslařský výcvik a vedení kotouče.

Třebaže tento trénink postrádal odborného vedení a nebyl založen na vědeckých metodách, umožňoval získat hráčům fyzickou odolnost a schopnost dohrát zápas ještě ve vysokém tempu s dostatkem sil. Forma celoroční fyzické přípravy nebyla v těch dobách ještě běžná. Obvykle začínala těsně před příchodem zimy a proto, tento celoroční trénink umožňoval „hacanům“ vítězství někdy i nad kluby s hokejovou tradicí, vlastním kluzištěm a odborným vedením.

První zápas nově utvořeného klubu byl sehrán v Červených Pečkách o vánocích 1933. Na založení klubu měli největší podíl Jindřich Frengl, Ota Krátký, František Plachý, Bernard Straka, a Bohumil Špaček, kteří se stali zároveň prvními funkcionáři HC. Později přišli Josef Jelínek, Alois Jelínek, Josef Plachý, Josef Špaček, Josef Klepač, Oldřich Křivánek a Jaroslav Straka.

První hrací sezona 1933-34 nebyla pro HC příliš úspěšná, ale v té době se jim dostalo dárku v podobě hřiště, které vybudovali úředníci drožďárny. Bylo za továrnou, mělo už mantinely a branky. Tam se hrálo s LTC Slaný, SK Uhlířskými Janovicemi, Českým Brodem, Týncem.

V novinách se objevilo jméno HC Kolín poprvé po zápase s Českým Brodem. Mužstvo, které se tehdy objevovalo na ledě tvořili hráči F. Špaček, J. Straka, F. Plachý, O. Krátký, B. Špaček, F. Frengl a J. Plachý. Později hrával i ing. Kolín a Dvořák z drožďárny a Veltrub byli přijati Šíl a Vais.

Jméno Hokej Čerčanka se přestávalo líbit, protože za obvodem města mu už nerozuměli a proto bylo pozměněno na Hokej Klub Kolín, prostým vynecháním háčku v odznaku.

S přicházejícím jarem zaměnili hráči puk za volejbalový míč a provozovali tento sport po celé léto velmi úspěšně. Největší nesnází byly otázky hospodářské. Pokladna byla zabezpečována z příspěvků, osobních darů a ze zábav.

Hokejová sezona 1934-35 byla dosti slabá, protože zima nebyla příznivá. Byla sehrány pouze tři zápasy. V r. 1935 byla podána přihláška do „Svazu čs. kanadského hokeje“, mužstvo bylo registrováno a zařazeno do II. třídy. Pražské župg. Ani tato zima nebyla hokeji příznivá, střídá se obleva s mírnými mrazíky a tak zápasů bylo málo. Hrálo se v Nymburce, Uhlířských Janovicích a v Českém Brodě. Úspěch byl střídavý, neboť se někde hrálo více na písku než na ledě.

V tomto roce se dostalo HC vydatné posily sloučením kroužku „Staří kamarádi“ s HC. „Kamarádi disponovali několika dobrými jednotlivci a členstvo Klubu se rozrostlo na 70 členů. První

valná hromada Klubu, která se konala v kantýně nákladového nádraží na Čerčance měla účast 15 členů, v této době se už Klub rozrostl a vedle hokeje pěstoval i odbíjenou a stolní tenis. Články v novinách o novém klubu se množily, ale rok 1936 byl pro klub krušný, protože někteří hráči odešli do Prahy, jiní na vojnu. Téměř všecku práci nesl Pepík Jelínek. Pracoval nejen za zachování klubu, ale i za udržení soudržnosti uvnitř. To se mu také dařilo, neboť v l. 1937-42 se dostavily úspěchy a s činností klubu HC bylo nutno počítat. Množily o něm články v novinách a stal se předmětem zájmu nejen diváků, ale i sportovních novinářů. Do klubu přistoupili Jan Doležal, Gusta Koutný, Jan Vavák a Ladislav Hanzl.

V těžkých podzimních dnech, kdy došlo k záboru našeho pohraničí, byly mistrovské zápasy už ve větším měřítku. Hrál se se Skauty Kolín, TK Čáslaví, Spartou Kutná Hora, HC Nymburkem, Týncem a jinými. Score bylo aktivní. V soutěžním období 1939-40 byl hrán zápas s Petrofem Hradec Králové na hřišti Skautů na Kalcovce a to již s návštěvou německých vojáků. Řady hráčů se opět rozmnožily o Sengra, Vlasáka, Vaněčka, Maška, Josefa Flachého a Josefa Špačka.

V březnu 1940 došlo na základě návrhu Svazu ledního hokeje k projednávání na zřízení župy v Kolíně a po schválení všech formalit, došlo k ustavující výroční konferenci, kde byla zřízena extra třída, do níž byli navrženi HO Skauti Kolín, dále HC Kolín, Nymburka a Čáslav. Do nově zřízené Středolabské župy byli za HC zvoleni Bernard Straka, Gusta Koutný a Josef Mareš.

V řadách hráčů se objevila opět nová jména. Byli přijati J. Horaček, Honejsek, J. Voříšek, Fr. Synek, , bratři Štěpinové, Fr. Ma-

reš, Kouba, Zdeněk, Jose a Vl. Mrázkové, Lešák, Balcar, Kakos, Šticha, Hubal, dále došlo k přijetí dorostenců Luňáka, Vaněčka a Synka.

Klub měl už své trenéry, Gustu Koutného a Josefa a Františka Plachých. Hrávalo se na malém hřišti ve Veltrubské ulici /dnes je tam školka/, ale s jeho udržováním rostly náklady a výdaje. Hřiště velmi obětavě připravoval i v noci Josef Mareš a nemalou úsporu v rozpočtu znamenala péče o výstroj vykonávaná Otylkou, Lídkou a Marií Plachých a Antonií Strakovou. Jejich pýchou bylo, že chlapci mohli na led nastoupit v čistých a dobře spravených dresech a společně se radovaly z vítězství. Klub měl tehdy už 2 mužstva a v mistrovství okrsku se HC umístil jako první s nejlepšími střelci Josefem Plachým, Josefem Klepalem, Františkem Frenglem a Špaškem.

Matrikář Koutný registroval v prosinci 1940 35 členů starých s přírůstkem 52 členů nových a 15 dorostenců. Druhá světová válka však krutě zasahovala do celého našeho života. V té době došlo připojení HC do závodu Navara a později se všechny oddíly ledního hokeje spojily pod jedním celkem „modro-bílí“.

Dlouholetým předsedou byl Bernard Straka, který pracoval s výborem klubu, v něm činně působili Jan Vocásek, František Křivánek, Frant. a Josef Plachý, František Frengl, Jirka Krátký, Moc, Mareš, Štěpina a další, kteří vytvářeli dobré základy pro sportovní činnost.

HC Kolín nemohl oslavovat své desítiletí činnosti. Zanikl zcela nenápadně, ale v Kolínském hokeji má čestné místo a někteří z jeho hráčů a činovníků přenesli své nadšení do hokeje Tatry Kolín.

T ř e t í k l u b

Živelná touha po hokeji vedla k založení dalšího kroužku a později klubu, který velmi dobře zapsal do historie kolínské ledové hry. Chlapci bydlící ponejvíce na předměstí Kolína II, zvaném na Palečku, hrávali hokej na malém „plácku“ pod zdí starého židovského hřbitova. Zde se už v l. 1929 sváděly boje, při nichž bylo dostatek modřin, slovních potyček, pláče, ale i radosti. Malé hřiště „Sokolák“ hostilo téměř denně skupiny hochů, většinou studentů, kteří , když zvážili svou situaci, rozhodli se dát se řádně registrovat. Tak vznikl r. 1934 nový hokejový klub jako odbor skautské organizace pod názvem HO Skauti Kolín.

Zakládajícími členy nového odboru byli Rudolf Roth, Jan Petrásek, Pavel Popper, Jindřich Synek, Jan Hrdlička, František Jandák, Karel Laštovka a jiní. Protože se nový klub ustavil na konci sezony, nevývinul v r. 1934 už velkou činnost, zvláště proto, že oddíl neměl vlastní kluziště a většinu zápasů hrál na cizím ledě. Ale i tak to byly zápasy vítězné. Bilance první sezony byla úspěšná. Z pěti zápasů 3 vítězné a jeden nerozhodný. Strídalo se celkem 15 hráčů, z nichž nejvíce sehrál Popper, F. Hrdlička, Petrásek, Synek, Jandák a Federer, dále Převrátil, Souček, Humburger, Vanšček, Kohout, Podlešák.

Nejvýraznějšího úspěchu dosáhli Skauti v sezoně 1937-38, kdy se stali vítězi okrsku Kolín-Čáslav. Dobrá pověst HO Skautů vedla k tomu, že jejich hráči často hostovali za HC Kolín i AFK. Jejich score v sezoně 1936 bylo aktivní, zprávy z novin velmi příznivé. V r. 1936 se stal předsedou ing. Karel Hladeček, se členy výboru Škardou, Laštovkou a Janem Hrdličkou. V r. 1937

H o k e j v e š k o l á c h

Oblíbená hra kanadského hokeje našla brzy cestu i do škol. Když byl v Praze otevřen na Štvanici Zimní stadion byl tam uspořádán v r. 1935 turnaj středních škol a tehdy se do finále probojoval Kolín a stejně pak i o rok později. V celkovém pořadí pak obsadil třetí místo. Byl to výsledek toho, že se v Kolíně mezi studenty hokej hojně pěstoval, zvláště na tehdejší obchodní akademii. V sezoně 1939 organizoval prof Vinklát, sám aktivní hráč Skautů, soutěž o Pohár obchodní akademie, jehož se účastnily vždy střední školy z Českého Brodu, Čáslavě, Kutné Hory, Poděbrad a Kolína. Soutěž měla velkou odezvu a byla dobrou propagací hokeje. Průmyslové školy měly fyzicky vyspělejší žáky a proto byly nejčastějšími vítězi.

O b d o b í p ř e m ě n.

V r. 1937-38 vyvrcholila hospodářská krise odboru ledního hokeje AFK. Odbor se rozpadl, někteří hráči přešli do Sokola, který si vytvořil hokejový oddíl, jiní přestoupili do Skautů.^{HO} Sokolský oddíl neměl však dlouhého trvání, protože okupanti brzy v r. 1941 Sokol rozpustili a zároveň byl zlikvidován HO Skautů. Hokejisté chtěli hrát a hledali útočiště a proto byl po dvoleté přestávce obnoven opět odbor hokeje v AFK, do něhož přešli Skauti, kdežto hráči, kteří našli útočiště ve Spartě Kolín se později spojili s HC Kolín.

Nově utvořený AFK Kolín, hokejový odbor měl hned na počátku velké úspěchy. V l. 1942-43 se rozpoutal boj o postup do I. ligy ledního hokeje. AFK po vítězství nad DSK Třebíč a Meteor Svobodné

Dvory se kvalifikoval do finálového zápasu s vítězem moravské skupiny SK Královo Pole. Zápas i po prodloužení zůstal nerozhodný a muselo se losovat, při němž štěstí stálo při Kolínu. AFK Kolín vyhrál los a měl se tak utkat s SK Libní o vstup do I.ligy. To byla za 30 leté existence klubu zatím jeho nejslavnější doba, kdy stál poprvé před branami I. ligy. Bohužel, zasáhlo počasí. Obleva zbavila Kolínské možnosti tréninku a intenzivní přípravy na vrcholné utkání. 16 dní se nebruslilo, zatímco soupeř, SK Libeň se na Štvanici pilně připravoval. Finále se hrálo 18. února 1943 a dopadlo tak, jak muselo dopadnout. Vítězstvím Libně 5 : 2 /1:1, 2:0, 2:1/. Tím byla ztracena poprvé kolínská naděje dostat se mezi hokejovou elitu. Mužstvo, které tehdy dosáhlo tak vysokého místa bylo složeno z těchto hráčů: Tichý, Petrásek, Nedbal, Prokůpek, Fr. Kratochvíl, Jar. Kratochvíl, Synek, Svatek, Převrátil, Stibitz a Kindl.

Závěr okupační doby přinesl mužstvu AFK střídavé úspěchy. V sezoně 1943-44 skončil na posledním místě ve Východočeské divisi. Stejně úspěchy měl i po osvobození. Sport byl u nás reorganizován na všech stupních a to vedlo i řadě změn názvů. V r. 1945 nastalo sloučení všech hokejových oddílů v jeden celek, který nesl název „Modro-bílí“ a hráči i funkcionáři vytvářeli společně podmínky tohoto sportu. Po jednoročním období 1945-46 byli „Modro-bílí“ opět rozdělení a v prosinci 1946 valné hromady zvolily své činovníky opět pod názvem Hokey club v Kolíně a HO AFK Kolín.

V revolučním roce v rámci reorganizace celého sportovního dění přešel Hokey club pod závod Tatra Kolín a AFK pod ČSD Kolín. ČSD Kolín v r. 1950 zanikl a jediným kolínským hokejovým reprezentantem zůstal Spartak Kolín Tatra. V té době kolínskému hokeji

v nově utvořené sekci předsedal Bernard Straka se širokým sborem činovníků. Ke starším osvědčeným hráčům přibyla nová jména: Adámek, Pipek, Vejsada, Just, Hlaváček, , Radovesnický, Hochmann, Zahradník, Zdeněk, takže Tatra měla dostatek hráčů, aby mohla zahájit novou éru kolínského hokeje.

Do nového období

Mužstvo Tatry vzniklo sloučením s HC Kolín v r. 1949. v sezoně 1950.51, za předsednictví obětavého Ladislava Vokurky si skupina obětavých členů vybuodovala kluziště na jezírku v Radimského zahradě. Byly postaveny mantinely a malé kabiny, ale na tréninky se muselo jezdit nákladním autem Tatra 111 pod plachtou do Pardubic, kde už byl zimní stadion. Do oddílu přešlo několik hráčů z rozpadlé Kary Starý Kolín, která byla příslušníkem krajského přeboru. Vzhledem ke změně názvu nařídila tehdy sekce kvalifikaci se Sokolem Voděraďy, která skončila vítězstvím Kolína 11 - 1. Hrál se pozdě v noci a autorem první branky přesně o půlnoci byl Květa Vaněček. Tatra se tak stala příslušníkem krajského přeboru a obsadila za tehdejší BK Mladá Boleslav druhé místo. Hráči v tomto krajském přeboru byli: Tichý, Plachý, Hora, Mach, Handák, Vaněček, Zdeněk, Zvoníček, Vokál, Zelený, Malý, Stránský, Stružinský a Jandík. Někteří hráči v následující sezoně se vrátili zpět do Starého Kolína a na jejich místa přišli Jančák, Kubát, Radovesnický, Vejsada. Tehdy zanechal aktivní činnosti jeden z nezasloužilejších a nejobětavějších ~~hráčů~~ hráčů, Josef Plachý a věnoval se pouze funkci v oddíle.

Středočeská oblast měla vždy největší obtíže s hrací plochou, protože otázka ledu byla vždy odvislá od příznivých povětrnostních podmínek. Bylo několikrát uvažováno o postavení Zimního stadionu v Kolíně. Prvním iniciátorem v tomto směru byla Středočeská župa ledního hokeje ~~vykročila~~ se sídlem v Kolíně. Její členové podnikli úspěchy mužstev AFK Kolín /bojoval tehdy o postup do I. ligy/, starokolínského SK a HC Kolín a s ohledem na stále stoupající oblibu tohoto sportu se snažili najít cestu a prostředky k uskutečnění tohoto záměru.

K o n e č n ě n a v l a s t n í m l e d ě .

První vážné řešení stavby Zimního stadionu v Kolíně se projednávalo v lednu 1948. Do této akce byli zapojeni všichni hokejisté, příznivci i oficiální instituce, včetně místní a okresní lidosprávy, politických organizací a zastupitelských složek pracujících. Kolín byl však mezitím předstížen jinými městy a proto se přípravné práce musely rozvinout plnou oarou. Byly upisovány finanční podíly, zajišťován materiál, potvrzovány objednávky. Zdálo se, že je vše v pořádku až do doby, kdy někteří zastavili činnost a práce se na půl roku zastavila. Upsané podíly byly vráceny, nastalo období klidu a o stadionu se mluvilo jen slovy „kdyby“. Středolabská župa v Kolíně přípisem ze dne 21. ledna 1948 dala pověření k ustavení Družstva a udělila plnou moc k samostatnému jednání Bernardu Strakovi. Došlo k řadě jednání za účelem upřesnění místa, které MNV určil u lázní. 29. ledna došlo na kolínském radnici k oficiální schůzce všech činitelů z řad lidosprávy i z řad sportovců, kde všichni slíbili podporu tomuto velkému podniku.

Poslanec s. Koštejn přislíbil 5000 odpracovaných hodin členy KSČ, představitelé ostatních stran přislíbili hmotnou podporu svých členů, předseda MNV s. Volenec slíbil pozemek a apeloval na místní veřejnost, aby upisovala členské podíly. Tak byly dány základy pro pokračování prací pod heslem „Za pomoci všech - pro všechny“. Předsedou nově utvořeného družstva byl zvolen Bernard Straka se členy Bertramem, Em. Čermákem, ing. Linkem, Old. Součkem, Barešem, Zvolánkem, dr. Rytinou, ing. Třešňákem, ing. Doleželem, Pavlem Lamplem, J.A.Králem, Franzem, Foffem, MUDr Pánouškem, dr. Jelínkem a Jindrou Bartoněm.

Z různých návrhů vychází vítězné místo na Radimského zahradě, pro kterýžto objekt byly v r. 1951 vypracovány technické podklady terénních úprav. Tyto úpravy byly zahájeny poslední neděli v září 1951 vykácením stromů a porostu. Tato neděli byla počátkem výstavby a účastnili se Fr. Svoboda, J. Plachý, J. Starý, J. Král, K. Wůdy, L. Vokurka, Šťastný a jiní. Pustili se do práce bez slavnostního zahajování a projevů a jistě na tento den nezapomenou.

Vzhledem k tomu, že doba byla už pokročilá a hokejisté chtěli hrát aspoň na provisorní ploše, byl zajištěn buldozer, který srovnal terén, když před tím vojáci tankem vyrvali velké pařezy. Co nedodělal buldozer, dokončili potom ruce brigádníků za pomoci střelmistrů, kteří museli odštílet část skály vystupující z terému. Tak byla v r. 1952 zhruba upravena a zpevněna hrací plocha, zaválcována škvára, založen škvárobeton a betonový potěr, takže i při slabších mrazech se nechal v nové sezoně 1952-53 připravit led za jednu noc.

Důležitým činem pro další stavbu bylo zajištění dvou kompresorů, které se velmi osvědčily a spolu s objednanými trubkami pod hrací plochu definitivně zajistily výstavbu.

Přes všechny tyto úspěchy však došlo pro nedostatek finančních prostředků v l. 1952-53 ke zpomalení stavby, které bylo vyřešeno teprve jednáním mezi MNV, TJ Spartakem Tatra a ZV továrny Tatra v Kolíně tím, že celá akce byla převedena na Spartak Tatra n.p., na tělovýchovnou organizaci, jejíž prostředky vzhledem k dotacím od nadřízených orgánů, jakož i od samotného závodu byly mnohem vyšší.

Po vytvoření Výboru pro výstavbu při Spartaku Tatra, který byl složen ze zástupců všech závodů v Kolíně a po informování všech nadřízených orgánů, byly odeslány žádosti o povolení a subvence, cohož bylo dosaženo v r. 1954. Tím se dostalo stavbě, která se mezitím rozjela naplno, konečně oficiálního souhlasu.

K vlastnímu zahájení provozu došlo v lednu 1955, kdy se poprvé roztočily stroje. Tím se v republice otevřel třináctý stadion. Stavba však pokračovala. Byla dokončena strojovna, v r.1957 byla zahájena stavba kryté tribuny pro 1500 diváků, s ubytovny pro sportovce a s bytovou jednotkou, šatnami, hygienickým zařízením a restaurací. V další etapě byly zřízeny rozhlasové kabiny. Později byla provedena generální oprava ledové plochy položením nového potrubí a betonu, a na západní straně byla postavena reprezentační tribuna se zasedací síní, sálem a klubovními místnostmi. Tato stavba byla podpořena ~~MNV~~ finanční podporou MNV. Kolín má dnes jeden z nejhezčích stadionů v republice, neboť vedle samotné hrací plochy a hlediště pro 14 tisíc diváků, má

příznivé okolí v sousedství malého jezírka a lesů, v nichž jsou další sportovní prostory. Svou polohou vzdálenou od městského ruchu se dobře hodí k pořádání velkých kulturních akcí, jako už dnes známý Kmochův Kolín, který na Stadion soustřeďuje nejen dechové hudby, ale i diváky z celé republiky.

C e s t o u k v r c h o l u

Hrací sezona 1954-55 se odehrávala už na provizorní ploše rozestavěného stadionu. Mužstvo Tatry Kolín bylo posíleno hráči Chomutova Sekerou a Tumpachem, z Prahy přistoupil ing. Vavroň a na jednom tréninku byl objeven Komár z Kutné Hory. Prvním trenérem se stal Randák. Tatra měla mužstvo A i B a k nim přibylo i družstvo žáků. Tatra se tehdy stala vítězem krajského přeboru a v kvalifikačních zápasech se dostala do divise.

V té době uskutečnila také prvá mezinárodní utkání, v nichž porazila Rumunsko 6 : 5 a 22. března 1956 národní celek Číny 13:7. Začali věnovat pozornost mládeži a brzy se objevily výsledky. Žáci a dorostenci se stali přeborníky okresu a na zimním stadionu se uskutečnil I. ročník žákovského turnaje.

Vzrůst počtu zimních stadionů v republice měl za následek zvýšení formy hráčů a také obliby tohoto sportu. Přispěly k tomu i úspěchy, které sklízelo naše národní mužstvo při mezinárodních utkáních i při světových mistrovstvích. Proto i v Tatře přemýšleli o zvýšení úrovně. Za hrajícího trenéra byl v sezoně 1956-57 získán člen národního mužstva, které tehdy ve Stockholmu získalo titul mistrů světa, Jiřího Macelise. Tento hráč a trenér byl pro Tatru dobrou volbou. Kolínští vyhráli zcela bezpečně divisi s

pětibodovým náskokem před starým rivalem Třebíčí. V kvalifikačním turnaji porazili potom Holoubkov rekordním score 15 : 0 a postoupily do II. ligy. Také B mužstvo a žáci vyhráli své skupiny. V pohárovém turnaji o „Pohár zimních stadionů“ byla Tatra se stejným počtem bodů na 2. místě za Havlíčkovým Brodem.

Nyní bylo nutno se připravit na těžší zápasy. Proto byla letní příprava na období 1957-58 velmi intenzivní. II. liga kladla na mužstvo mnohem větší nároky. Už 10. října byla zahájena příprava II. ročníkem „Poháru zimních stadionů“, v němž Kolínští zvítězili. V prvním ročníku ve II. lize se umístil Kolín na 5. místě se 17 body jako Dukla Litoměřice a Litvínov, ačkoliv ještě 3 kola před koncem byli na 2 místě. B mužstvo zvítězilo v krajské soutěži bez ztráty bodů s brankovým poměrem 41 : 10. Starší dorost v pohárové soutěži skončil na předposledním místě, ačkoliv v přátelských utkáních dovedl porazit i mužstva krajského přeboru. Ani mladší dorost neměl valných úspěchů, zato žáci pokračovali velmi dobře, stali se ^{okresními} ~~krajskými~~ přeborníky a ve III. ročníku pohárového turnaje v Kolíně skončili na 2. místě.

Sezona 1958-59 nebyla slavná. Z Kolína odešel velmi dobrý Jiří Macelis a Tatra hledala nového trenéra. Volba padla na býv. hokejového reprezentanta Pergla, který mužstvo dobře připravoval, ale neshody s hráči vedly k jeho brzkému odchodu. Mužstvo prodělávalo krizi a hrozil sestup do divise. V druhé polovině soutěže nastoupil do branky 41 letý Vračka Tichý, který podržel mužstvo tak, že se soutěži udrželo. Jeho vůle, bojovnost a odpovědnost zachránila udržení II. ligové příslušnosti.

V této sezoně ukázal bohatou činnost ~~se~~ A dorost, který se stal přeborníkem kraje, v soutěži o „Pohár zimních stadionů“

byl na druhém místě. Žáci pokračovali v úspěších, stali se okresními přeborníky a dvakrát byli pověřeni representovat OV ČSTV v Kolíně. V tomto roce byla ustavena hokejová předvýchova, kde ti nejmladší, 8 - 12 let získávali první hokejové zkušenosti.

Přesto však pokles trval. Sezona 1959-60 byla velmi neúspěšná. Deváté místo v tabulce nestačilo na záchranu ve II. lize a jedině tím, že nováček ligy Č. Budějovice odvolal svou druholigovou účast, byl Kolín jako nejlepší ze sestupujících ponechán ve II. lize. Pomohlo tedy štěstí, ale to snad bylo i impulsem k novému vzepjetí, jež následovalo v příštím roce, B mužstvo dosáhlo tehdy svého největšího úspěchu. Stalo se vítězem krajského přeboru a vybojovalo postup do divise, jež byla mnoho let cílem A mužstva. Dorost i žáci potvrdili péči, kterou jim oddíl věnoval.

Přípravy na sezonu 1960-61 nebyly radostné. Teprve, když ze Slavoje České Budějovice přišel nový trenér Jiří Platicha, rychle se doháněl ztracený čas k přípravě. Předsezonní pohárový turnaj v Kolíně za účasti Dynama Praha, Tatry Smíchov a Lokomotivy Liberec ukazoval už vzestup formy. Mužstvo bylo doplněno nadanými dorostenci /Janovský, Sršeň/ a těsně před zahájení soutěže bylo v Kolíně poraženo národní mužstvo NDR 6 : 5. Dorost^A za Tumpachova vedení bojují o postup do dorostenecké ligy a v okresním přeboru je na 2. místě. S těmito novými nadějemi vstupoval Kolín do sezony r. 1961-62, která zatím znamenala vrchol.

Zásluhou nového trenéra Platichy se přešlo na kolektivní pojetí hry, zlepšila se taktika a střelba a to vedlo k tomu, že ve II. lize obsadila Tatra třetí místo za Litoměřicemi a Hyvl. Brodem.

Sezona r. 1961-62 znamenala vítězství Tatry Kolín ve II. lize. Oddíl si tím vybojoval postup do I. ligy. Byl to triumf dokonce dvojnásobný, neboť podobný úspěch slavilo i dorostenecké družstvo. Trenérem byl v té době Jiří Tumpach. Vzestup mužstva A byl pomalý, ale systematický. Pod Tumpachovým vedením pomalu se dostával Kolín do čela tabulky, až přišly rozhodující zápasy s Baníkem Ostrava. Patřily k nejbojovnějším,, ale také nejtvrdějším utkáním v existenci Tatry vůbec. Mužstvo, které absolvovalo tyto rozhodující zápasy tvořili hráči: v brance Češpiva, Adamec, obránci Ant. Kmoch, Kuneš, Wolf, Bolardt, útoky Kubišta, J. Kmoch, Pleticha, Vyštejn, Šanda, Bišický, Kysilka, Janovský, Sršeň, Herčík a Kratochvíl. První ^{s Baníkem} zápas měl velmi dramatický průběh. Na kolínském ledě ještě lo minut před koncem prohrával Kolín 2 :5, aby na konec zvítězil 7:5. Velký výkon podal v tomto zápase mladý Janovský. Bylo zřejmé, že odvetný zápas v Ostravě bude nejen rozhodující, ale i tvrdý, protože znamenal postup do nejvyšší hokejové soutěže. Kolín po dramatickém boji vyhrál sice 7 : 3, ale řada hráčů byla zraněna a ~~jedna~~ a dva /Janovský a Vyštejn/ se ocitli v nemocnici.

Toto vítězství znamenalo postup mezi nejlepší hokejová mužstva republiky a proto, když se hráči 19. února 1962 vraceli z Ostravy domů, přišlo je na nádraží uvítat na 5000 lidí a davy diváků je zdravily na ulicích. Špalírem obecnstva došli hráči na radnici, kde je uvítal MěstNV a OV KSČ. Už z vlaku byli hráči nesení na ramenou a nikdo z nich neviděl takového uvítání. To byla nejslavnější chvíle nejen pro všechny hráče, trenéra i činovníky, ale i pro celý kolínský hokejový život.

Dorost Tatry zaznamenal v témže roce další úspěch. Bojoval o postup s mužstvy Liberce a Jičína a po vítězství nad nimi i dorost se dostal do své nejvyšší soutěže. Všechny úspěchy nezkalila ani porážka v dalším mezinárodním utkání s mistrem Švédska Djurgaardem Stockholm, protože dvojnásobná příslušnost kolínských mužstev v nejvyšší soutěži jejich kategorií byl zatím největší úspěch hokeje v Kolíně.

T a t r a K o l í n s e z ř e k l a I. l i g y.

Bylo to velké překvapení, když před zahájením I. ligy ročníku 1962-63 se sportovní veřejnost dověděla, že Tatra Kolín odřekla účast v I. hokejové lize. Vyvolalo to vzrušení i v čs. tisku, ačkoliv ten, se ke Kolínu a jeho sportu nechoval, kromě vzácných výjimek, vždy sportovně, ale kolínské rozhodnutí posuzoval záporně. Hospodářské důvody však byly závažné. Konečné slovo padlo po důkladném zvážení situace, která po návratu z Ostravy nebyla růžová. Ohlášené přestupy až na jeden byly zamítnuty, dva hráči byli vážně zraněni a počet prodaných permanentek na zápasy byl nepatrný. Nedostatek hráčů nebylo možno nahradit bez větších finančních obětí a proto po mnoha jednáních, rozborech situace, po schůzích za ~~účasti~~ společných jednání oddílů a hráčů bylo rozhodnuto odvolat A mužstvo z účasti na I. lize. Datum 13. října 1962 zůstalo jako černá tečka za velmi úspěšnou sezonou. I když toto rozhodnutí bylo porušením zásad a sportovního růstu, důvody k němu byly vážné. Mnozí sportovní novináři kritizovali nepříznivě toto rozhodnutí, ale jejich předchozí psaní neukazovalo na to, že je jejich kritika upřímná.

Po dalším mezinárodním utkání hraném na Zimním stadionu se Spartakem Moskvě, v němž Tatra podlehla 2 : 9, byla zahájena II. liga pohárovým turnajem o „Pohár II. ligy“. Jedna skupina se hrála v Kolíně, Tatra v první části si vedla dobře až na porážku od Havl. Brodu, která ~~jej~~ ji vyřadila ze soutěže. Ve vlastní mistrovské soutěži II. ligy skončila Tatra na třetím místě.

V přestávce mezi ~~skupinami~~ první a druhou polovinou soutěže se uskutečnil první zahraniční zájezd Tatry do Jugoslavie. 16. prosince 1962 odjela dvaadvacetičlenná výprava a během osmi dnů se hrála v Jugoslávii pět vítězných zápasů. Po návratu domů pokračovala druhá část ligy, ale elán mužstva byl podlomen. Klesala odpovědnost hráčů a po skončení soutěže získala Tatra 7. místo. Ani B mužstvo nemělo v krajském přeboru více štěstí, protože bylo dlouhou dobu bez vedoucího a musilo úsilovně bojovat o udržení v soutěži. Obě mužstva dorostu bojovala v této sezoně se střídavým štěstím, které pro A dorost znamenalo ztrátu dorostenecké ligy, pro B dorost však získání titulu krajského přeborníka.

V následujících sezonách 1964-68 bojovala Tatra se smíšeným štěstím, které ji v osmičlenné lize udrželo na třetím, později na druhém, v r. 1966-67 na šestém a posléze v sezoně 1967-68 na posledním osmém místě, což znamenalo sestup do divize. Byl to trochu nespravedlivý osud pro oddíl, který aspiroval na první ligu, ^{co} bylo proto třeba velkého úsilí celého výboru i hráčů, aby se oddíl dostal opět na místo, které ^(si) svou minulostí zasloužil.

Nešťastná sezona 1967-68 měla k dispozici hráče: K. Jelínek, Brejcha, Hruška Kubišta, Sochůrek, Kratochvíl, Hampl, Černý, Hlaváč, Paleček, Jäger, Pešek, Straka, Potštejnský, Peršala, Nedbal, Fousek. V úloze trenéra se vystřídali bývalý ligový hráč Zb. Kuna a trenér Kolína Jiří Tumpach. Mužstvo nemohlo získat potřebnou formu a při závěrečných ^{Ligových} bojích došlo ~~na druhé lize~~ k vyvrcholení tím, že Tatra svůj poslední zápas s Mladou Boleslaví musí vyhrát, aby se udržela v lize. Zápas byl poznamenán velkou nervozitou, protože Kolínu šlo o všecko. Hned při počátku se zranil brankář Peršala a odstoupil. Kolín vyvíjel silný tlak a ačkoliv Boleslav vedla 2 : 0, dovedl Kolín nejen vyrovnat, ale ^{Pacinda} vedl 3 - 2, když mu před tím rozhodčí ~~Jelínek~~ jednu branku neuznal. Boleslavi se ^{však} podařilo v 18. minutě poslední třetiny vyrovnat a tím byly Kolínu zmařeny všechny naděje na udržení v II. lize.

Pro oddíl, který se ocitl v divisi, nastala nyní práce získat finanční a materiální prostředky, protože krize mužstva se odrazila bohužel i na návštěvách.

Byl proto vytvořen nový výbor oddílu, jenž se ujal nevděčné práce přivést oddíl znovu do II. ligy, vytvořit mužstvo a získat další prostředky. Nový výbor byl složen z osvědčených pracovníků, kteří dovedli pomoci oddílu právě ve chvílích nepřízně a krise. Předsedou byl Kukal, dále Kratochvíl, Ježek, Kotalík, Gandalovič, Mužíček, Beňo, Topol, Rumplík, Linhart, Vokál, Souček, dr. Svoboda, Slanec, Kubát, Březina, Tumpach. Trenéry se stali Tumpach a Kubač, vedoucím mužstva Jiří Souček.

Tento výbor měl k dispozici 19 hráčů A mužstva: Byli to starší i mladší hráči, z největší části odchovanci Kolína. Kromě toho měl

dorost, starší a mladší žáky a elevy, tj. kategorii bez věkového ohraničení. Každá skupina měla svého cvičitele a nad vším měla dozor komise pro mládež, kterou vedl Jan Beňo.

Hospodářská situace nebyla utěšená. Za maximálního úsilí nového výboru oddílu LH se podařilo pro hokejovou ligu získat kolínské závody, OV ČTO, okresní svaz LH, OV KSC, ONV a MěNV. Propagační komise počala v sezoně 1967-68 vydávat čtrnáctidenní informační zpravodaj „Mezi mantinely“, jenž informoval kolínskou sportovní veřejnost o všem dění kolem hokeje v Kolíně. Kromě toho byla ustavena trenérská rada, jež měla řešit předchozí nehody mezi hráči a trenérem, což bylo také příčinou poklesu formy a měla na přístup trenéra k mužstvu a docházku hráčů na trénink.

ONV pomohl v obnově strojovny a MěNV podpořil soutěže mladých. Závody Tatra, VCHZ Synthesia, Jednota a další přispěly podle svých možností. Kádr mužstva byl doplněn brankářem Vokálem za Slávie, útočníkem Svobodou ze Sparty a B.M.Černým z Pardubic. Kromě toho se vrátil hráč Valenta z presenční služby, takže na sezonu 1969-70 bylo mužstvo složeno z těchto hráčů: Peršala, Potštejnský, Fousek, A. Knoch, Pešek, Kratochvíl, Paleček, Jäger, Hruška, Černý, Brejcha, K. Jelínek, Hlaváč, Sochůrek, Novák.

S tímto mužstvem se podařilo Tatře získat znovu své místo ve II. lize, kterou v sezoně 1967-68 opustila po nešťastném zápase s Mlaťou Boleslaví.

Přes všecko úsilí se nepodařilo získat lepší umístění mužstva v tabulce, neboť přechod z nižší do vyšší soutěže žádal vyšší technickou a fyzickou dokonalost. Hráčům byly zdůrazňována morální odpovědnost před kolínskou veřejností a byl dán cíl udržet místo v II. lize. Toto období bylo pro hráče i výbor nervovým vypětím, ale výsledek se přeci jen dostavil. Neúspěchy v první

polovině soutěže byly vyváženy druhou polovinou, v níž mužstvo vyhrálo v lednu a v únoru 1970 6 zápasů za sebou a to rozhodlo o setrvání v II. lize na 11. místě tabulky ze 16 časníků. Tím tedy bylo splněno předsevzetí udržet II. ligu a dokázat veřejnosti, že si ji Kolín zaslouží.

D o s o u ě a s n o s t i .

Náklady na soutěže stále a progresivně rostly. Předcházející sezona si vyžádala nákladu 470.000 Kčs, z čehož bylo nutno vydat na rekvisity 54.000 Kčs, za nájem ZS 84.000 Kčs, na hokejky 30.000 Kčs, dopravu k zápasům 40.000 Kčs atd.

V l. 1969-72 byla za podstatného přispění MěNV dobudována reprezentační západní tribuna Zimního stadionu. Tím se dovršil dvacátý rok od jeho postavení. Byl třináctý v naší republice. Dnes je jich přes osmdesát. Vývoj ledního hokeje zvýšil požadavky na zimní stadion, protože kromě hokejových utkání a tréninků, může poskytnout ubytování, stravování, učebny, klubovny, a společenské místnosti, takže se hodí k soustředění a společenským podnikům. Jeho velkou výhodou je blízkost hřišť, atletických drah, lesů i města, autobusového spojení a blízké řeky. Teď je si jen přát, aby byl stadion ještě zastřešen. Naše reprezentační celky by to uvítaly, protože za prvním ledem musí jezdit až do Karviné.

provozní

Foto: Jar. Topol dlouholetý ředitel Zimního stadionu

A mužstvo se v sezoně 1970-71 umístilo v tabulce 16 účastníků na 10. místě. Průběh ligy byl však pro Kolín opět „nervákem“ protože se po celou sezonu mužstvo pohybovalo na hranici sestupu. Vyhrálo 10 utkání, třikrát hráli nerozhodně a v 17 utkáních podleli. Získali 23 bodů. Ještě horší situace nastala v následující sezóně 1971-72, kdy se po celou soutěž pohybovalo mužstvo na hranici sestupu, až teprve posledními utkáními uhájili 14. místo, jímž je sestup minul jen o vlas.

Dorost svou skupinu vyhrál a postoupil do I. ligy dorostu a jeho úspěch byl jednoznačný, protože z 27 utkání zvítězil 24 krát. Starší žáci hráli žákovskou ligu a umístili se na 7. místě, mladší žáci byli v žákovské lize ve své skupině na 2. místě. Nejmladší elévové do 10 let hráli soutěž zimních stadionů a umístili se na druhém místě.

Výbor nebyl spokojen s A mužstvem, neboť se jeho umístění odrazilo i na návštěvách a hospodářská situace oddílů byla opět taková, že se řešila otázka, zda se bude hrát v Kolíně druhá liga. Výbor však rozhodl, že mužstvo do NHL přihlásí.

Bylo nutno se obrátit k intenzivní výchově hráčů z vlastních zdrojů a věnovat se výchově mládeže, vypěstovat si kádr hráčů, kteří vyšli z oddílových řad. Základem hokejového mládí v oddílu LH tvoří předvýchova, kde je soustředěno na 50 chlapců od 6 do 9 let. Pod odborným vedením se učí bruslit a hokejové základy. Ti, kteří si základy osvojí, jsou přeřazeni do přípravy, tj. III.žáků, kde o ně pečují cvičitelé. III. chlapci jsou chlapci od 9 do 11 let, kteří jsou již jako mužstvo hokejově vybaveni, pod vedením trenérů hrají první zápasy, účastní se turnajů a hrají dvoukolově memoriál Jar. Procházky.

M i s t r o v s t v í   s v ě t a   v   K o l í n ě .

Velkou událostí, která zůstane významnou v celé historii kolínského hokeje, kdy se stal Kolín vedle Prahy, Brna, Ostravy, Bratislavy a dalších měst, Kladna a Mladé Boleslavi, také dějištěm XXV. mistrovství světa v hokeji. Kolín se zapojil skutečně důstojně po bok ostatních pořadatelů v rámci této významné události, která spadala do oslav 50.výročí čs. hokeje. Stadion nebyl sice dokončen, ale rozestavěnost byla zakryta a vše bylo vzorně upraveno.

Na kolínském ledě bojovala sice mužstva slabší skupiny, ale i tak byly zápasy středem pozornosti. V Kolíně hrály celky NDR, Polska, Švýcarska a Norska o 7. - 12. místo. Záznamy v kronice ukazují, že účastníci byli spokojeni a o pořadatelích se vyslovovali velmi pochvalně. Kolín vynaložil tehdy velké úsilí, aby byl vzorným hostitelem a to se mu také podařilo. Došlo tehdy k řadě besed s cizími účastníky, ke sblížení mezi hráči jednotlivých národů a k jejich vzájemné spolupráci. Kolínu zůstane na tyto chvíle zásluha, že byl pořadatelem a organizátorem těchto mimoledových setkání.

Styky se zahraničními mužstvy vedly vždy k utužení přátelství mezi národy a Tatra Kolín na tuto tradici navázala i při jiných příležitostech. Na kolínském ledě hrálo v r. 1960 mužstvo NDR a bylo poraženo 6 : 5, porážku okusilo na našem stadionu Rumunsko v poměru 3 : 2, v listopadu 1961, v únoru 1962 zvítězil nad Kolínem švédský Djurgaarden Stockholm 4 : 9 a v říjnu toho roku vyhrál zde Spartak Moskva 2:9.

Také úspěšný zájezd A mužstva do Jugoslávie patří k těmto mezinárodním stykům kolínského oddílu, které jsou cennou devisou v mírovém soužití a spolupráci sportovců celého světa.

M e z i n á r o d n í   u t k á n í   n a   Z i m n í m
s t a d i o n u   v   K o l í n ě .

Kolínský led Zimního stadionu se mohl pro svou vybavenost už od počátku stát kolbištěm mezinárodních utkání, která vždy přilákala velký počet diváků. Jako první se tu už 18 prosince 1957 objevili Haringay Racers z Kanady

Březnové dny r. 1959 zůstanou významnou událostí v celé historii kolínského hokeje, neboť Kolín se stal vedle Prahy, Brna, Ostravy, Bratislavy a dalších měst - Kladna a Mladé Boleslavi, také dějištěm XXV. mistrovství světa v hokeji. Kolín se zapojil skutečně důstojně po bok ostatních pořadatelů do těchto událostí, které spadaly do oslav 50. výročí československého hokeje. Zimní stadion byl připraven tak, že nikdo nepozoroval, že je zčásti ještě nedokončený, neboť vše bylo vzorně upraveno. Do pamětní knihy oddílu napsali tehdy zástupci ústředního orgánu mistrovství světa 1959:

„Vyjadřujeme dík a plné uznání všem obětavým pracovníkům organizačního výboru pro mistrovství světa a Evropy v ledním hokeji 1959 v Kolíně za jejich píli a nevšední úsilí, s nímž připravili tak výborné podmínky pro úspěšný průběh této vrcholné hokejové soutěže v Československu.“

Na kolínském ledě bojovala tehdy sice mužstva slabší skupiny, ale i tak byly zápasy středem pozornosti. 9. března hrála Itálie s NDR, 10. března Švýcarsko s NDR, 11. března Polsko s Norskem. Kolín se ukázal jako dobrý hostitel, byla uspořádána řada besed s cizími účastníky, došlo ke sblížení mezi hráči

jednotlivých oddílů a k jejich vzájemné spolupráci. Kolínu zůstane na tyto chvíle zásluha, že byl organisátorem a pořadatelem těchto mimoledových setkání.

Dalším hostem na kolínském ledě byl 17. ledna 1960 Chimik Voskresensk, s městem, s nímž má Kolín dlouholetou družbu. Téhož roku v listopadu zde podlehl Tatře mužstvo NDR 6 : 5 a porážku zde okusilo i Rumunsko v poměru 3 : 2.

Zatěžkávací zkouškou nového stadionu v Kolíně byl zápas československého B mužstva s kanadskými Smoke Eaters /Pojídači kouře/ z Ontaria, které vedl tehdy velmi populární páter Bauer.

19 prosince 1961 utkal se na kolínském ledě Kraj Praha s kanadským mužstvem Bearcats z Ontaria. 25. února 1962 zde nad Tatrou zvítězil švédský tým Djurgaarden Stockholm a 5. října 1962 tu zahajoval kolínskou hokejovou sezonu Spartak Moskva a zvítězil 9 : 2.

Také úspěšný zájezd Tatry A mužstva do Jugoslávie patří k těmto mezinárodním stykům kolínského oddílu. Zájezd skončil pro Tatru velmi úspěšně a proto se na odvetu utkal 11. listopadu 1962 HC Jesenice s Tatrou Kolín na kolínském ledě.

Tyto styky byly vždy a budou cennou devisou v mírovém soužití a spolupráci sportovců celého světa. Kolínský zimní stadion je jedním z míst, kde se tato setkání uskutečňují.

N o v ý k l u b

Na podzim r. 1966 se sešli bývalí hráči ligového dorostu Tatry Kolín, kteří se vrátili z vojenské základní služby. Protože zároveň v té době bylo zrušeno při Tatře družstvo B dospělých a nikdo nešel hrát za venkovské kluby, rozhodli se založit nový hokejový klub v Kolíně. Od 1. ledna 1967 existuje TJ Stadion Kolín, do jehož čela byl zvolen Zdeněk Jeřábek, předsedou se stal Josef Beránek.

V začátcích pomohla Stadiomu VTJ Dukla Kolín, která pro první sezonu zapůjčila kompletní vybavení. Mužstvo v prvním roce hrálo pouze SHMP. V r. 1967-68 se mužstvo přihlásilo do okresního přeboru a úlohy trenéra se ujal bývalý hráč a funkcionář Tatry Kolín Jiří Kosík, který má zásluhu na tom, že ještě v témže roce pomohl jako aktivní hráč vybojovat Stadiomu postup do IB třídy.

V tomto roce získal oddíl další zkušené hráče z Tatry Kolín a i mezi funkcionáři se objevily nové tváře. Postupem do I. třídy nastaly také finanční starosti. Oddíl neměl dotací a tak hráči se snažili získat prostředky na brigádách a různých akcích.

V r. 1968-69 oddíl opět postoupil a od té doby hraje IA třídu. Funkce trenéra se tehdy ujal Jaroslav Kratochvíl, též bývalý úspěšný hráč AFK Kolín a úspěšný trenér ligového dorostu Tatry. Od r. 1969 má oddíl také žákovské družstvo, družstvo dorostu a B družstvo dospělých.

Stadion sází především na mladé hráče a patřičně se jim věnuje. Žáci jsou už po několik let okresními přeborníky a družstvo dorostu je už dvakrát dorostovým přeborníkem. K letošním 40. oslavám hokeje v Kolíně chce Stadion přispět postupem A družstva do krajského přeboru a také mládežnická družstva usilují o okresní přebor.

N a z á v ě r.

V tomto dosti stručném přehledu jsme se pokusili podat kolínské veřejnosti přehled 40. letého vývoje hokeje v Kolíně. Mnohý z čtenářů této brožurky byl sám účasten tohoto dění a někteří z nich posílají nyní své chlapce na led. Budoucnost kolínského hokeje spočívá v naší mládeži a na tomto základě je organizován celý kolínský hokejový oddíl. Je potěšitelné, že krise minulých let je překonána, že pod vedením svědomitého výboru, zkušeného trenéra a vedoucího mužstva zaujme kolínský hokej opět to místo, které mu vzhledem k významu města a okresu náleží.

Každý, kdo se o hokej zajímá, ví, že doby, kdy hráči vyrůstali na zamrzlých lukách nebo labských ramenech jsou pryč, že k tomu, aby vyrostl dobrý hokejista je třeba, aby začínal už ve věku 6-8 let, při čemž je známo, že procento těch, kteří dospějí až do A mužstva, je velmi málo. I Kolín ve své minulosti dal československému hokeji řadu dobrých hráčů a dokonce národních reprezentantů, ale dnes je nutno, aby hráč vyrostl ve svém prostředí pod odborným vedením s maximální podporou výcviku, ale i výchovy.

Proto mohl oddíl v sezoně 1972-73 ohlásit, že má 31 hráčů nejmladších žáků, 33 hráčů mladších žáků, 22 hráčů starších žáků a 21 hráčů prvoligového dorostu. Oddíl má značnou výhodu v tom, že proti jiným sportům má v Kolíně má dostatek trenérů, pomocných trenérů a vedoucích mužstev při zajištění odborné přípravy.

Rozhodující roli tu hraje i ekonomická sféra a zajištění finančních prostředků, neboť jenom provoz na ledové ploše pro

pět žákovských družstev po 5 hodinách týdně od 15. září do 15. března si vyžádá přes 100.000 Korun nákladu. K tomu je nutno přičíst 200.00 na výstroj a výzbroj. Náklady u dorostu, který si v I. dorostenecké lize vede velmi dobře se pohybují kolem 60.000 korun.

Shrneme-li celou výchovu mládeže v našem oddíle, můžeme zjistit, že náklady a prostředky vložené do této výchovy přináší ovoce. Naším společným cílem je výchova socialistického sportovce a ve spolupráci se všemi orgány města, okresu a závodů naplnit usnesení XIV. sjezdu Komunistické strany Československa.

Tato historie kolínského hokeje byla vypracována pro almanach jenž bude příštím rokem vydán jako jubilejní výtisk k 40. výročí vzniku hokeje v Kolíně.

p Prvním hokejovým utkáním le tošního roku byl zápas s Duklou Písek, který skončil nerozhodně 6:6. Přesto, že Kolín získal nečekáný cenný bod, zůstal na 15. místě tabulky jako předposlední. Následující zápas s Duklou Příbram Kolín vyhrál vysoko 8:2, nepostoupil v tabulce, protože mužstva před Kolínem vyhrála také. Proto s 11 body zůstal stále předposlední. Devatenácté kolo jarní ligy hrál Kolín v Chomutově a podlehl 3:2. Jejich boj o záchranu v II. lize pokračoval zápasem s Hradcem Králové, v němž Kolín podlehl opět 5:3. Bylo hráno v Kolíně a mnozí čekali, že se Kolín vzchopí, protože Lovosice byly v tabulce pouze o tři body lepší. Koncem ledna vybojoval Kolín další ligu s vedoucí Plzní, která vysoko na kolínskými hokejisty zvítězila. /8:0/ Teprve následující zápas hraný v Kolíně s I.ČLTK skončil aspoň nerozhodně 3:3. Předposlední místo však trvalo dál. Pro kolínské obecnstvo to byly opět trpké chvíle, což se počalo projevovat na návštěvách. Ještě při zápase s Hradcem bylo na stadionu asi 2000 diváků, ale tentokrát už jen asi 800 věrných.

Další kolo hokejové ligy přineslo kolínským hokejistům úplnou pohromu. Od Jihlavy B, která v tabulce byla na 2. místě byli poraženi 11:2. Hrál se v Jihlavě. Všichni bylímtedy právem zvědaví jak dopadne zápas se starým rivalem Kolína, Auroškovou Mladá Boleslav. Tentokrát se Kolín vypjal k vrcholnému výkonu a po napínavém zápase zvítězil 4:3. Získal sice dva body, ale v tabulce ligy měl stále předposlední místo. Následující porážka Kolína od Sokolova v poměru 4:5 přivedla Kolín na samotný okraj sestupu do divise. I když týden před tím porazil Milevsko, zůstával stále na 16 bodech v tabulce, zatímco nejbližší Lovsice

dosáhly 18 bodů. Za Kolínem šla pouze Příbram se 4 body a její osud už byl rozhodnut. Proto se v následujícím zápase rozhodovalo o bytí a nebytí. Hrál se v Kolíně s Lovosicemi. Kolín toto rozhodující utkání vyhrál, dosáhl stejného počtu bodů v tabulce, ale lepším poměrem branek se ocitl před Lovosicemi. Vyhrál 8:4. Teď šlo jen o to, udržet si toto místo. Bohužel příští zápas v Ústí se Slovanem Kolín prohrál 6:2, sestoupil zase za Lovosice a napětí pokračovalo. Zdálo se, že už nic nepomůže, protože zápas se Slávií v Kolíně opět Kolín prohrál 3:5. S tímto osudným stavem odjíždělo mužstvo na konec února do Liberce, aby vybojovalo v kryté liberecké hale poslední třicáté kolo II. ligy, které mělo rozhodnout, zda se Kolín v lize udrží.

To byl opravdu rozhodující zápas. Liberec byl na sedmém místě tabulky a byl zřejmým favoritem. Začátek byl pro Kolín něšťasný. V 10 minutách vedl Liberec 2:0. Pak teprve začal Kolín hrát naplno. V druhé třetině vyrovnali a dokonce získali jednobrankový náskok. Liberec se snažil vyrovnat za každou cenu, ale obětavost kolínských hráčů zabránila každému úspěchu libereckých. Ti v posledních 30 vteřinách odvolali brankáře a snažili se o vyrovnání a v těchto okamžicích se podařilo kolínskému Bořkovi umístit puk do prázdné liberecké branky a zvýšit tak score na 4:2. To byla rozhodující chvíle, která zachránila Kolín před sestupem do divise. Tato nestálá forma Kolína, která byla příčinou mnohých porážek se samozřejmě odrazila i na návštěvách, které zápas od zápasu slábly. Proto se vedení Tatry rozhodlo k přijmut nového trenéra, jež by mužstvo dal dohromady. Stal se jím bývalý hokejový reprezentant Stanislav Bacílek, jehož jméno bylo a je v hokejových kruzích velmi dobře známo.

Nový trenér byl však postaven před hodně těžký úkol. Stmelit rozklížené mužstvo a vytvořit trochu bojovnou náladu. Proto volil hned na počátku řadu utkání, která měla nové mužstvo sehrát a vyzkoušet. Hráno bylo se střídavým štěstím. Mladou Boleslav Kolín porazil 5:2, ale utrpěl debakl v Hradci Králové dokonce 10:3. Koncem října před zahájením podzimní hokejové ligy hrál Kolín se Švermovem a zvítězil 11:4. Proto šel s novými nadějemi do prvního kola podzimní ligy, na které zajižděl do Ústí. V ústecké kryté hale byl ústecký Slovan jasným favoritem, ale kolínští volili správnou taktiku. Bránili, při čemž jim velmi pomohl mladý nový brankář Novotný. Kolín na cizím ledě mile překvapil a zvítězil 3:1. Ve druhém kole hokejové, II. ligy se kolínští hokejisté opravdu vytáhli. Zvítězili v Kolíně nad Slavií Karlovy Vary 13:5 a v tabulce nastoupili na 6. místo. V třetím kole byl soupeřem Kolína starý rival Hradec Králové a Kolín odejel z Hradce poražen 9:4. Ani následující zápas se Slavií Praha Kolín nevyhrál a podlehl 3:6, čímž se ze 6. místa tabulky ocitl na 12. místě. Páté kolo vybojovali kolínští hokejisté v liberecké hale s Jihlavou B a čekal je debakl v poměru 9:0.

Dalším zápasem bylo utkání v s Mladou Boleslaví. Bývala to slavná derby, na která jezdily stovky fanoušků. Obě mužstva však ztratila tradici a Kolín z tohoto zápasu vyšel jako poražený 5:4 a opět se ocitl na čtvrtém místě od konce v tabulce. Příštím zápasem s Duklou Písek konečně získal Kolín v Kolíně oba body a 12. místo. Zvítězil 4:2. Milevsko, které bývalo pro Kolín poměrně snadným soupeřem, se v následujícím utkání vytáhlo na Kolín vítězství 9:0. Kolín opět klesl na 13. místo. Teprve vítězství nad

hostujícím Chomutovem 5:2 se Kolín posunul na 11. místo v tabulce. Po tomto úspěchu se zdálo, že při zájezdu do Sokolova budou kolínští hráči opakovat svůj úspěch, ale z nepochopitelných důvodů odešli vysoko poraženi 7:2. To byl počátek řady porážek, které Kolín v následujících kolech utrpěl v Kolíně od I.ČLTK Praha, /1:3/v Liberci 7:2 a od Jiskry Havl. Brod. 4:6. Tím se dostal opět na 14. místo, do nebezpečného pásma sestupu. Zápas v Kolíně s Lovosicemi Kolín sice vyhrál 6:2, ale do jarní ligy v příštím roce přezimuje opět na svém tradičním třináctém místě, čtvrtý od konce tabulky. Jarní hokejová liga v r. 1973 bude opět pro diváky i funkcionáře nervovým zatížením.

V minulém roce oslavil AFK Kolín jubileum pod heslem 70 let sportu v Kolíně, letos je to Jiskra Kolín, která slaví svou šedesátku. Po zániku dělnických klubů SK Viktorie, Slavoj, DSK, JPT a Unionu Kolín vznikl klub, jemuž dali jméno Sparta Kolín. Před 60 lety 20. března zakoupilo několik nadšenců z výtěžku hudebního kroužku kopací míč a od těch dob hraje tento klub, sice ve stínu staršího a snad slavnějšího AFK, ale přesto úspěšně provozuje sport v Polabí. Blízko Labe v Borkách vyrůstá moderní stadion, na jehož kráse má zásluhu nejen velmi pěkné prostředí v klínu lesa, ale i obětavost funkcionářů a brigádníků, kteří tomu věnovali svůj volný čas.

Oficiální svůj fotbalový křest si Sparta odbyla ve Třech Dvorech už r. 1912 s místním oddílem. V následujícím roce měl klub hřiště v Kuchařově cihelně. Za první svět. války se hrálo málo, protože většina hráčů narukovala. Teprve poslední rok války znamená vzestup a když byl J. Ulcem založen při klubu hudební krou-

začal se tvořit ten známý společenský a přátelský poměr členstva ke klubu. Ten se počal vzmáhat nejen finančně, ale i sportovně. V r. 1921 byl při klubu založen dorostenecký oddíl. Vedle sportovních utkání pořádá klub i společenská setkání, karnevaly a besídky. V 1921 byla také zvolena klubová barva, černobílá. 1924 vyhrálo mužstvo bez jediné porážky mistrovství nově utvořené Vyšehradské fotbalové župy. V r. 1925 vyhrálo mužstvo prvenství v turnaji AFK Kolín. V 15. roce svého trvání měl klub svou slavnostní valnou hromadu za vedení K. Křečka. R. 1929 vyhrává klub pohár „Polabského sportovního zpravodaje“ a vypravuje se na první zahraniční zájezd do Vídně. Úspěšný zájezd do Vídně byl zakončen velmi přátelským rozloučením s vídeňskými Čechy. V té době založil klub i cyklistický oddíl.

Když byl získán v Borkách pozemek na hřiště, podíleli se všichni na jeho vybudování. V r. 1934 byly podniknuty zájezdy do hornických oblastí Ostravy a Karviné. V r. 1936, když byl kapitánem mužstva M. Pithart, nastal vzestup, který byl však zpomalen událostmi r. 1938. V r. 1940 bylo rozhodnuto postavit nové zděné kabiny a mužstvo postupuje ve svých výkonech tak, že se dostává v r. 1944 do středočeské divise. Soutěže však nacisté zastavili a tak se hrají jen přátelské zápasy.

Po válce nastala řada reorganizací, klub několikrát změnil jméno na ZSJ Ramo, pak ZSJ Koramo a posléze na TJ Jiskra. Nový výbor organizoval úspěšný zájezd na Slovensko a v r. 1951 dokonce předstihla Jiskra AFK Kolín, který hrál pod jménem ČSD Kolín. V 1.1961-70 se stabilisuje jak výbor klubu, tak i výkon mužstva. Klub organizuje práci s mládeží a r. 1963 postupuje klub do vyšší třídy.

Na počest postupu složil J. Ulc klubový pochod „Jiskra Kolín“. Jiskra ve svém 55 roce získává Krakonošův pohár v Jilemnici a pohár Tatry Kolín. Byl uspořádán nový zájezd do Rakouska, kde dokonce poráží SV Admiru. V r. 1970 nový zájezd do Rakouska a do NDR. Tyto mezinárodní styky pokračují i v následujících letech, takže lze říci, že Jiskra je po válce mužstvem s nejčastějšími zahraničními zájezdy.

V březnu letoš. roku měla Jiskra velmi zdařilou slavnostní valnou schůzi k 60 letému trvání klubu. Velká účast potvrzovala lásku členů ke klubu. Na schůzi byl i člen Miloš Fišera, který se právě letos stal mistrem sportu v cyklocrosu a majitelem stříbrné medaile z mistrovství světa.

Letošní jubilejní rok Jiskry byl také úspěšný. Radostná je bilance dorostu, který skončil v IA třídě na 2. místě. IA mužstvo po marném jarním finiši má na podzim velmi dobré vyhlídky do příštího roku. Sportovní areál v Borkách je téměř před dokončením a na 60 leté jubileum byla pozvána populární mužstva pražských klubů.

Jarní fotbalová sezona byla slavnostně zakončena při Kmochově Kolíně. V krajském přeboru skončil AFK Kolín na 2. místě. V IA třídě kolínské derby Tatra-Jiskra skončilo 0:0.

V letošním roce byla také diskutována otázka sjednocení tělovýchova za účelem zvýšení výsledků v jednotlivých druzích sportu. Tato otázka narážela na opozici, která tvrdila, že je to právě klubová rivalita, která udržuje výkonnost. Byly to názory hlavně klubových přívrženců, kteří tvrdili, že sloučením odejde z činnosti

řada činovníků. V našem městě je současně dnes 5 tělovýchovných jednot. Lokomotiva, Jiskra, Tatra, Stadion, Tesla a kromě toho Dukla, která provozuje odbíjenou a kopanou. V těchto větších jednotách se současně provozuje kopaná, odbíjená, veslování, cyklistika, turistika a další. Zástupci MěNV a OVČTO navštívili některá větší města v republice, aby se přesvědčili o práci sjednocených jednot. Po zkušenostech byl vypracován návrh nové TJ, jež by měla název „Tělovýchovná jednota Kolín“. Byl proto ustaven přípravný výbor pro sjednocení tělovýchovy a návrh nového vedení. Po řadě přípravných schůzek funkcionářů kopané AFK Lokomotiva Kolín a Tatra Kolín se rozhodli oba oddíly kopané přijmout doporučení OV KSČ a OV ČTO ke sloučení obou oddílů a položit základy pro vytvoření nové jednoty při MěNV. Sloučení bylo provedeno na konci října a nelze ještě říci, jaké budou výsledky. Mezi Tatrou a Lokomotivou došlo už k dohodě o výměně hráčů, kteří mají dobrou úroveň. Do konce letoš. roku budou hrát oba oddíly ještě pod svými starými názvy a plné sloučení nastane až od 1. ledna 1973. Výsledek tohoto zásahu se objeví teprve v příštím roce.

Poměrně nebyvalou činností vyvíjejí v Kolíně oba oddíly turistiky při Tatře a při Lokomotivě. V turistickém oddílu Lokomotivy se sdružují převážně starší turisté, mají dosti širokou základnu členstva. V r. 1971 měli 167 členů, z toho 72 mužů, 73 žen a zbytek mládež. Jedním z hlavních podniků, kromě pravidelných výletů a zájezdů, byla „Kmochova padesátka“, pořádaná v rámci festivalu dechových hudeb v Kolíně. 26. března zahájili na Bedřichově akci „100 jarních kilometrů“, v dubnu pořádali na Zimním stadionu přednášku dr Eiselta „Turistika a dálkové pochody oči-

ma lékaře" a metodická komise pořádala přednášku dr Lubomíra Stejskala z Prahy z Psychologického ústavu Karlovy university na téma „Duševní zdraví jako předpoklad životní spokojenosti“.

Turisté Tatry pod vedením mistra sportu Jar. Růžičky pořádají po celý rok řadu pochodů po okolí, zájezdů závodním autokarem, a v létě tábor pro své členy. Oddíl Tatry se skládá většinou z mladých členů.

Při zasedání aktivu zástupců oddílů kopané, která hodnotila okresní soutěže v tomto sportu, bylo zjištěno, že se na našich hřištích objevují stále ve větším množství nepěkné zjevy jak od hráčů, tak od diváků. Zvláště letošní podzimní sezona byla poznamenána řadou těchto nežádoucích scén, které měly za následek přerušené a kontumované zápasy, vyloučené hráče a co je nejhorší i zranění, což nemá se sportem nic společného.

Především bylo konstatováno nespportovní chování hráčů, zákeřná a surová hra a hrubé napadání rozhodčích. V druhé řadě to je chování fanoušků /od slova fanatick/ které odporuje heslu „Fandí, ale zůstaň člověkem“. 13 zápasů na okrese bylo v podzimní sezóně kontumováno, mnoho hráčů muselo být trestáno a často musela proti některým divákům zakročovat i policie. Je sice pravda, že tyto zjevy jsou v samotném Kolíně vzácné, ale časté jsou, když kolínské oddíly hrají na venkovských hřištích. Uražky a napadání rozhodčích způsobuje, že se z této sportovní činnosti stává pomalu risikové pracoviště a mnozí z rozhodčích se raději rozhodují takového rozhodování vůbec nechat. Disciplinární komise má při každém svém zasedání mnoho práce a tresty musí být už velmi přísné.

Široká veřejnost v Kolíně a zvláště mládež má zájem o vybudování krytého bazénu v Kolíně. Podle obsáhlé projektové dokumentace bude to celý sportovní areál, v němž bude i otevřený plavecký bazén 21x50 m, dětské brouzdaliště, dětský bazén pro výuku plavání, rozsáhlé sociální zařízení, sauna, kanceláře, bufet, strojovna, tribuna pro diváky, parkovací plochy, přístupové komunikace a hřiště pro míčové hry. Stavební náklad bude značný. V první etapě asi 36 milionů korun. V druhé etapě to má být sál pro míčové hry a sportovní hala nákladem 8 milionů.

Nelze stavět dodavatelským způsobem a proto byla letos rozvinuta diskuse s občany. Středočeský NV zařadil stavbu do akce „Z“, ale přesto musí občané pomoci. Dnes je vše připraveno, že se může s počátečními pracemi začít. Kolín tak dostane skutečně velké sportoviště.

Letošní listopadový Drozdův běh v Kolíně měl už 46. ročník. Vítězem se stal Josef Ledvina z LIAZU Jablonec, který trať proběhl za 12.44.8 min.

Tenisový oddíl Lokomotivy si na letoš. rok, v němž Lokomotiva oslavuje 110 výročí od založení tělovýchovy v Kolíně, vytýčil náročné cíle. Nejprve si upravil a rozšířil hřiště v Borkách a hlavně obnovil závodní činnost oddílu, zvláště pro mládež. Získali dva tituly okresních přeborníků.

Činnost kolínských jezdců vyvrcholila v listopadu Hubertovou jízdou, na které bylo v Kladrubech 66 závodníků. Na kolínské jízdárně je živo každý den, zvláště v sobotu. Členové tam pracují na zvelebení jezdeckého stadionu. V srpnu vzpomněli jezdci 50. výročí založení jezdeckého sportu v Kolíně.

Uprostřed pestrého sportovního dění v Kolíně se vyskytují někdy jména, která vynikají nad průměr. Letos se jím stalo jméno Miloše Fišery, který zaujal kolínskou sportovní veřejnost. Tento člen cyklistického oddílu kolínské Jiskry, 22 letý reprezentant se stal díky televizní obrazovce známý všem sportovcům, když v pražském světovém mistrovství v cyklokrosu v Riegrových sadech získal 2. místo. Všechny deníky naše o něm psaly, ale i zahraniční novináři vyslovovali svůj obdiv. Fišera pochází z Podkrkonoší, ale od letoš roku pracuje v Koramu. Dostal byt na sídlišti, je povoláním zámečnick a jezdí za Jiskru.

Letošní oddíl kolínské kroniky je poněkud delší, ale to nemůže obsáhnout celé sportovní dění ve městě. Bohatou činnost vyvíjejí už po desítiletí kolínští atleti, doře si vedou cyklisté, sportovní rybáři, krasobruslaři, odbíjenkáři a košíková, dobré výsledky mají i kuželkáři, šachisté, střelci a modeláři. K těmto sportům můžeme přiřadit i zájmové kroužky numismatiků, filatelistů a křížovkářů, kteří se scházejí, pořádají soutěže, přednášky a besedy, ale obsáhnout celé to bohatství činnosti je nad síly kronikáře.

R ů z n é

V lednu otevřel n.p. Optika novou prodejnu a provozovnu v Rubešově ulici. Je velmi vkusně vybavena. Její adaptace však trvala dosti dlouho.

10. ledna uplynulo 60 let od smrti profesora Josefa Vávry, prvního kolínského historiografa. V Kolíně pobyl pouze dva roky od r. 1870 do 1872, ale v této krátké době se tak zžil s městem, že mu věnoval svou práci i po odchodu z Kolína. V Kolíně se oženil a ještě dlouhá léta po přeložení do Soběslavi, Jičína a konečně do Prahy, zajížděl do Kolína o prázdninách, aby tady studoval archivní prameny ke své práci „Dějiny královského města Kolína nad Labem“. Na tomto dvousvazkovém díle pracoval 18 let, takže dnes má město monografii, jakou se může pochlubit málo měst. První díl obsáhl historii Kolína do třicetileté války a vyšel v r. 1878. Druhý díl vydaný 1888 pokračoval až do současnosti a je doplněn obsáhlou kapitolou o vnitřních poměrech městských a jedinečným městským místopisem. Ve své době byly Vávrovy Dějiny skutečně jedinečným dílem a dodnes se k nim musí vrátit každý, kdo chce o kolínské minulosti něco vědět nebo psát. I když už jsou jeho Dějiny v mnohém zastaralé, zůstávají bohužel stále jen jedinou a zatím poslední monografií o Kolíně. Napsat dnešní dějiny města není ovšem v moci jednotlivce, jako tomu bylo za Vávry. Dnes by se muselo seskupit několik odborníků a pracovat na dílčích částech. Zvláště poslední doba, která není zpracována /20.stol. je tak obsáhlá, že by sama vydala za oba díly Vávrových dějin. Ukazuje se však, že minulé generace věnovaly hodně péče svému městu po stránce vypsání jeho dějin.

V posledním lednovém týdnu proběhla v Kolíně výstava Africké safari, kterou pořádal Afrika klub z Týnce n/L. Je to jediný studijní klub v republice, který se zabývá studiem a popularizací Afriky. Spolupracuje s ing. Vágnerem ze Dvora Králové, jenž je zakladatelem velké zoologické zahrady u Dvora Králové a lovcem a dodavatelem africké zvěře k nám. African klub spolupracuje s organizacemi mládeže, pořádá řadu výstav, vydává svůj časopis a navazuje spolupráci s vědeckými ústavami ve světě

Když loni uspořádal Památník národního písemnictví výstavu na výročí Hanse Christiana Andersena, objevila se na pozvánce vlastnoruční Andersenova kresba kolínského náměstí. Bylo to u dopisu, který psal Andersen ze své cesty přes Kolín svému příteli do Kodaně. Dánský dopis obdivuje krásné aleje, jimiž Andersen projížděl a píše tam také o své zastávce v Kolíně, při níž si udělal řečenou skicu kolínského náměstí. Píše, že požádal v hostinci na náměstí o oběd, ale bylo mu řečeno „dnes se nevaří, protože mají velké prádlo“. Škoda, že nelze určit, který hostinec to byl. Dopis i skicu přivezla do Prahy na výstavu ředitelka kodáňské knihovny paní Ida Hausted.

V letoš. roce vyrobilo družstvo kolínských cementářů 76.322 m chodníkových obrubníků, 1444 km skruží, 116 souprav zákrytových desek a na to spotřebovali 13 138 q cementu, 3212 m² písku a 2227 q drti.

Za přítomnosti příslušníků I. čs. letecké divise v SSSR, pořádal Svaz protifašistických bojovníků 25. jedna besedu v Družstev. domě o vzniku této divise.

Dosti silné mrazy koncem ledna vytvořily na Pekelském rybníku dostatečně silný led, takže se tam denně scházejí stovky bruslicích. Jsou to hlavně děti, ale je potěšitelné, že i mnoho dospělých obulo brusle. Kluziště poskytuje dost místa pro všechny.

Středem pozornosti je v poslední době na řece hejno labutí, kterému se v Kolíně tak zalíbilo, že tu asi bude přezimovat. Jedenpár už vyvedl mladé.

V Kolíně se provádí úprava plavební komory na Labi. Podle mezinárodních pravidel se má upravit vjezd a výjezd z komory v délce asi 30 m.

Letos slaví obec Baráčnicků „Staré Čičovice“ v Kolíně sto let svého trvání. Jejich záslužná práce byla oslavena sjezdem Baráčnicků v Kolíně, ale ani průvod a zvláště program na Zimním stadionu diváky neuspokojil a přinesl spíše rozladění do řad této staré a dobré organizace.

Když po válce nastal rozmach moderního lékařství a zdravotní péče, vznikala i v Kolíně při nemocnici nová oddělení. Zakladatelem neurologického oddělení se stal MUDr. Osvald Řemenář, který se letos dožil 60 let. 1. ledna 1953 se stal primářem nového oddělení, které vede už 20 let, a toto oddělení přivedl k velkému rozkvětu.

Zálabský kostel sv. Víta byl letos opraven. Tato cenná barokní stavba už potřebovala nutně renovaci. Dnes je její bář nově natřena, zdi opraveny a kostel opět je ozdobou zálabského náměstí.

V únoru se dožil 50 let předseda MěNV Josef Šecl. Vede kolínskou samosprávu od r. 1968, je jedním z těch, kdož se zasloužili o rychlou konsolidaci v našem městě, vytvořil dobré podmínky pro

spolupráci s poslanci a spolu s radou MěNV je v tomto rozvojo-
vém období města obezřetným a oblíbeným představitelem obce.

V březnu vyšel 6. svazek Středočeského sborníku historického,
který přináší také řadu zpráv o Kolíně. Kromě toho několik re-
censí o brožurách, jež jednají o Kolínsku.

21. března se konal ve Sdruž. závodním klubu zajímavý koncert.
Klasické zpěvy byly předváděny v esperantu, přednášeny v tomto
mezinárodním jazyce i básně Petra Bezruče. Výborný solista ústec-
ké opery Miroslav Smyška s klavíristou dr. Vlastimilem Novobil-
ským přednesli Dvořákovy písně, s nimiž soutěžili na esperant-
ském kongrasu v Londýně. Koncert byl navštíven esperantisty z
okolních měst.

Odbočka numismatické společnosti v Kolíně pořádala v břez-
nu přednášku o přemyslovských mincích a po přednášce aukci 151
mincí z přebytků členů společnosti. Sjelo se hodně zájemců i ze
vzdálenějších měst a proto měla akce velmi dobrý výsledek.

Kolínský fotoreportér Jarosl. Kronus, známý také tím že vede
fotokroniku Kolína, obdržel na výstavě v Brně při vernisáži zla-
tý odznak Svazu českých fotografů. Kronus měl už v Kolíně dvě
výstavy, „Kolín zmizelý a dnešní“ a Kolín a Kolíňané“ a řadu jeho
snímků má i publikace „Kolín ve fotografii“. Kromě tohoto úspě-
chu má Jarosl. Kronus letos 50 let.

V době několika kolínských jubilejí vychází v Kolíně velmi po-
třebná publikace Kolín ve fotografii. Středočeské nakladatelství
vydalo tuto knihu, po které se už volalo několik let. Devět ko-
línských fotografů tu spojilo své nejlepší práce. Byli to staří
praktikové, kteří mají za sebou velkou fotografickou zkušenost a

vznikla tak kniha, která dobře reprezentuje město. Kniha má zasvěceně napsaný úvod od Jiřího Procházky, jenž podává přehled kolínských dějin až do současnosti. Čtyřjazyčné resumé tvoří z knihy dobrý suvenýr i pro cizince. Bylo by dobré, kdyby podobných knih vycházelo víc. Regionální literatura Kolínaka se v posledních letech téměř odmlčela. Zanikl musejní časopis Klíč, přestal vycházet měsíčník Sruženého závod. klubu, časopis Kupředu neplní dobře své kulturní poslání a tu jen ojedinělé publikace, které za redakce a autorství Jiřího Procházky poněkud oživují chudou kulturní činnost. Chybí zde kulturní časopis, který by se věnoval výhradně kulturně-politické práci.

Nejstarší kolínský turista 80 letý Oldřich Dobiáš absolvoval řadu závodů po republice, účastnil se kolínské Kmochovy padesátky a semináře pro turistické cvičitele v Cholíně u Sedlčan, kam přišel pěšky.

V letošním roce se také dožil šedesátky Alois Nágl, který nechybí na žádném zápase odbíjené nebo košíkové, je rozhodčím při atletických závodech a předsedou okresního svazu košíkové. Pamatuje slánou dobu těchto sportů v Kolíně, kdy kolínská družstva byla nejlepší v republice.

Nenáročnou, ale záslužnou činnost vyvíjejí v Kolíně chovatelé drobného domácího zvířectva. Dodávají našemu hospodářství králičí maso, králičí kožky, velce a angorskou srst. Kromě toho uspořádali loni Pět výstav a řadu přednášek. Leos založili při některých školách i chovatelské kroužky.

17. května měla Státní spořitelna v Kolíně malo vnitřní slavnost, neboť dostala diplom a vyznamenání od stát. orgánů a zároveň byla vyznamenána předsedkyně ZV ROH V. Nepimachová diplomem k 50. výročí založení KSČ.

Letos oslavilo České sdružení Svazu invalidů 20 let svého trvání. 27. května byla na Zimním stadioně krajská slavnost s koncertem dechové hudby a s pestrým programem amatérských souborů. Kromě toho tu byla modní přehlídka a cikánská kapela cikánů-Romů.

V písničce o Kolíně se často rádo zpívá „dal si nalejt máz piva“ /nělde zpívají i vína/ ale málokde ví, co to ten máz byl, a kolik toho ten Pepíček vlastně vypil. Jeden sud měl 4 vědra, 1 vědro se skládalo ze 40 mázů, 1 máz měl dvě pinty a pinta měla dvě žejdlíky. Jeden žejdlík byl asi 0,48 litru. Pepíček, který si dal nalít máz piva, vypil tedy čtyři žejdlíky a protože jeden žejdlík je téměř půl litru, vypil Pepíček dva litry piva. Bylo to dost, ale kdyby to mělo být to víno, nevíme jestli by si „potom zazpíval, Kolínečku, Kolíne.“

Na 950 členů a funkcionářů Jednoty se účastnilo mírové slavnosti k 30. výročí vyhlazení Lidic. 21. autobusi vyjelo 10. června z Kolína a po mírové slavnosti v Lidicích si prohlédli kulturní památky v okolí Prahy.

25. června zemřel v Praze ve věku 69 let Rudolf Koštejn, ved. tajemník ÚV ČSPB pro Středočeský kraj, jemuž byla nedávno udělena Cena míru. Byl zakládajícím členem KSČ a později byl krajským tajemníkem KSČ v Kolíně. Po celou okupaci byl vězněn v Buchenwaldu.

V letošním roce zavedla kolínská spořitelna novou peněžní službu. Sporožirový účet jako nástroj pravidelného spoření a současně bezhotovostního platebního styku. Spojuje se tím výhoda vkladních knížek a běžných účtů a doplňuje se o bezhotovostní placení.

Poblíž Kolína, nedaleko silnice mezi Kouřimí a obcí Dobré Pole se staví rozsáhlá stavba kompresorové stanice, která se součástí celého transitního systému na dopravu zemního plynu z SSSR do zemí západní a jižní Evropy. Celý tento podnik je skutečně „stavba století“ jak to nazvali nívináři. Kompresorová stanice zabere plochu 3 a půl hektaru. Kolínský okres se tak stává jedním z nervových center tohoto podniku, který v budoucnosti bude tvořit nervovou soustavu Evropy. V r. 1975 má tento plynovod dodávat do západní Evropy 20 miliard m^3 plynu a v r. 1980 se to má zvýšit na 45 miliard m^3 . Veškerý plyn má jít přes ČSSR a rozpočet na tento podnik je 10 miliard korun.

Pro letní dovolenou má Kolínsko řadu míst na okrese. Jsou to Jevanské rybníky a lesy, okolí Stříbrné Skalice s velmi romantickou přírodou, okolí Kostelce, jehož lesy jsou turistickým rájem. Chybou už ale zase je, že všude vyrůstá velké množství chat se všemi vadami tohoto zařízení. Znečištění potoků, odpadové jámy, záchodky ve stráních a rámus transistorů. Dosud jsou tyto oblasti méně dotčeny než na př. Sázava, kde některá místa už působí na návštěvníka otřesným dojmem, ale nebude-li kolínská rekreační oblast chráněna, bude za několik let na tom tak, jako Sázava.

Mnoho našich lidí jezdí na dovolenou do ciziny. Nic proti tomu, ale je nutné, aby tam lidé jezdili poněkud informováni, ať je to na východ nebo na západ. Je třeba trochu znát řeč země do níž jedeme, vědět něco o lidech a státním zřízení, o zvycích, ustrojit se tak a chovat se tak, abychom tamní obyvatele neuráželi. Cestování jistě patří k nezbytným potřebám současného člověka,

ale je u nás mnoho těch, kteří byli v Rumunsku, Jugoslávii, Itálii a jinde a při tom neviděli Snežku, Český ráj, Moravský kras, Slovensko atd. Mnoho dětí ve škole, i ty nejmenší, se mohou pochlubit učitelce pobytem u moře, ale své okolí poznávají jen, když jedou se školou na výlet. U nás je tolik přírodní krásy a kulturních hodnot, že je třeba je nejdříve poznat a pak jezdit jinam, abychom mohli srovnávat a dívat se bez zaujatosti a nebyli u vytržení, když to vidíme jinde, protože každý cizinec, který k nám přijíždí, potvrdí, že u nás máme mnoho věcí, které nám jinde závidí.

Letos 9. září uplynulo 60 let od smrti Jaroslava Vrchlického, jenž od svých dětských let trávil prázdniny v Ovčárech u Kolína a dokonce v r. 1861-62 chodil do hlavní školy v Kolíně. Později jezdil do Kolína přednášet a v Kolíně se stavoval u své tetě Lenzové při svých návštěvách u hrobu své kmotry a babičky Hailové na ovčáreckém hřbitově.

Pobočka České numismatické společnosti v Kolíně uspořádala v budově učňovské školy na Štáralce, výstavu mincí, pamětních medailí a plaket a řada vzácných exponátů historické ceny. Výstava se konala v listopadu.

V úterý 19. září se konala v Kolíně celodenní oslava Dne tisku. První část proběhla v Sdruženém závodním klubu, kde tajem. OV KSČ Zdeněk Procházka se zabýval historií dělnických novin na Kolínsku a odběrem tisku. Po projevu mluvili jednotliví dopisovatelé do místního časopisu i do krajských listů. Odpolední program byl věnován projíždce parníkem po Labi, při čemž hrála hudba. K tomuto dni vydal také časopis Kupředu zvláštní přílohu věnovanou Sovětskému svazu.

V úterý 24. října se konal v městském divadle slavnostní koncert při příležitosti 20. výročí České státní spořitelny v Kolíně. Tento ústav vykázal za první pololetí látošního roku, že obyvatelé okresu ušetřili v tomto období 46 775 000 korun, což je 74% celoročního plánu. Největší část těchto úspor tvoří venkov.

Kolínští rybáři, kteří chovají ryby na Legrově rameni, na Ovčačce a v Pekelské nádrži, přistoupilé letos k výlovu Pekla. Letošní výlov byl skutečně rekordní. Bylo vyloveno 87 q kaprů v průměrné váze 1,30 kg. Škoda, že v blízkosti Kolína máme jen jeden rybník a že vodní poměry jsou málo příznivé k vytvoření dalších produkčních ploch.

V polovině října začal pracovat a promítat nově založený Filmový klub. Byl kdysi už založen, ale po roce zanechal své činnosti, protože pražské ústředí jej zásobovalo takovými filmy, které ani hodnotou, ani technickým stavem nevyhovovaly. Doufejme, že tento nový pokus bude úspěšnější.

V polovině listopadu byl v Kolíně na Zálabí otevřen nový Klub důchodců. Je to stavba vedle Dymokurské restaurace, která byla zbudována za brigádnické pomoci občanstva, vyhovuje všem nárokům a bude skutečným domovem. Za přítomnosti představitelů okresu a města a za zvuku Kmochovy hudby byla klubovna slavnostně otevřena. V pozdější době tu bude organizováno i stravování. Přimotěvení byli vyznamenáni nejlepší brigádníci, kteří věnovali stavbě velký počet hodin.

Ještě v minul. roce byla za nemocnicí stará rozbitá cihelna. Dnes tam stojí nová střelnice, kterou si svépomocí vybudovali chlapi. Nejprve vybudovali valy a potom z rozebrané drůbežárny si vytvořili střechu nad hlavou.